
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)

Časť: C. Strategicko-programová časť

September 2021

Identifikačné údaje

Obstarávateľ

Názov	Bratislavský samosprávny kraj
Sídlo	Sabinovská 16, 820 05 Bratislava 25
IČO	36063606
DIČ	2021608369
Web	bratislavskykraj.sk
Predseda	Mgr. Juraj Droba, MBA, MA
Kontaktná osoba	Ing. Alžbeta Kollárová

Spracovateľ

Názov	„Inštitút priestorového plánovania“
Sídlo	Ľubľanská 1, 831 02 Bratislava 3
IČO	36 064 645
Web	ipp-oz.sk
Predseda	Ing. Ľubomír Macák
Zodpovedný riešiteľ	Ing. Ľubomír Macák

Kolektív spracovateľov

Zoznam kľúčových expertov zo strany spracovateľa

Pozícia experta	Oblasť	Meno experta
Expert v oblasti regionálneho rozvoja	Koordinátor úlohy	Ing. Ľubomír Macák
Expert v tvorbe mapových podkladov	Spádovosť územia, geografické analýzy, analýzy dostupností, turizmus a kultúra, dopravná a technická infraštruktúra	Mgr. Filip Polonský, Ph.D.
Expert v oblasti ekonómie, štatistiky	Ekonomika, hospodárstvo, výskum, vývoj, kriminalita, digitalizácia	Ing. Pavol Petrík
Expert v oblasti humánnej geografie, resp. demografie	Ľudské zdroje a demografia	Mgr. Tatiana Lachová
Expert v oblasti životného prostredia	Prírodno-environmentálna oblasť	Ing. Michal Štiffel

Gestor úlohy: Ing. arch. Július Hanus, PhD.

Ďalší riešitelia: Bc. Christján Didi

PodĎakovanie

Autormi tohto dokumentu sú Ľubomír Macák, Filip Polonský, Pavol Petrík, Michal Štiffel a Tatiana Lachová.

Tím autorov ďakuje Ing. arch. Júliusovi Hanusovi, PhD. (gestor expertného tímu) za jeho cenné rady a pripomienky počas celého trvania realizácie tejto úlohy.

Tím autorov ďakuje Mgr. Martinovi Hakelovi, BA (vedúci Inštitútu regionálnej politiky Bratislavského kraja) a Ing. Alžbete Kollárovej (kontaktná osoba zo strany BSK) za aktívnu spoluprácu na vypracovaní dokumentu.

Autori sa chcú poďakovať zamestnancom Inštitútu regionálnej politiky Bratislavského kraja, ktorí sa podieľali na tvorbe dokumentu formou odborných konzultácií, pripomienkovania, ako aj podpore pri organizácii a realizácii odborných stretnutí s predstaviteľmi miestnej územnej samosprávy a sociálno-ekonomickými partnermi v území.

Zoznam kľúčových expertov Inštitútu regionálnej politiky

Meno experta	Oblasť
Mgr. Mahuliena Sochorová PhD.	Regionálny rozvoj
Bc. Veronika Bruncková	Regionálny rozvoj
Mgr. Ján Stano	Životné prostredie
Ing. Marián Kupec	Energetika
Mgr. Zuzana Hradská Lacková	Sociálna inklúzia
Mgr. Peter Jesenský	Udržiateľná mobilita
Mgr. Pavol Galáš	Školstvo a inovácie
Ing. Matúš Krnčok	Školstvo a inovácie
Mgr. Milan Zálešák	Kultúra, turizmus, MSP
Mgr. Veronika Ormandiková	Programy cezhraničnej spolupráce INTERREG
Mgr. Tomáš Teleky	Kancelária BSK v Bruseli, EU Affairs Officer

Ďalej sa chcú poďakovať riaditeľom jednotlivých odborov BSK a ich zamestnancom, ktorí prispeli svojimi cennými radami a pripomienkami.

Autori sú zaviazaní všetkým partnerom, ktorí sa podieľali na tvorbe dokumentu a to najmä:

- predstaviteľom miestnej územnej samosprávy,
- sociálno-ekonomickým partnerom v území,
- predstaviteľom štátnej správy, najmä Ministerstvu pre investície, regionálny rozvoj a informatizáciu SR (predtým Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu) a
- predstaviteľom pracovnej skupiny JASPERS.

Autori v neposlednom rade ďakujú aj nasledujúcim inštitúciám za ich spoluprácu pri získavaní cenných podkladov a údajov:

- Štatistický úrad SR.

Prehľad najpoužívanějších skratiek

- BA – Bratislava
- B+R – Bike and Ride (doslova „príď na bicykli a cestuj“)
- BID – Bratislavská integrovaná doprava, a.s.
- BSK – Bratislavský samosprávny kraj
- CR – cestovný ruch, turizmus
- ČOV – čistička odpadových vôd
- DPB – Dopravný podnik Bratislava, a.s.
- EIA – Environmental Impact Assessment – Posudzovanie vplyvov na životné prostredie
- EÚ - Európska únia
- EV (EV6, EV 13) – EuroVelo, sieť medzinárodných cyklotrás
- IAD – individuálna automobilová doprava
- IDS BK – Integrovaný dopravný systém v Bratislavskom kraji
- IT – informačné technológie
- K+R – Kiss and Ride (doslova „pobozkaj a cestuj“ hromadnou dopravou)
- KOČR – Krajská organizácia cestovného ruchu
- LED – Luminiscenčná alebo svetelná dióda
- MAS – miestne akčné skupiny
- MDaV SR – Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
- MČ – mestská časť
- MHD – mestská hromadná doprava
- MŠ – materská škola
- NKP – národná kultúrna pamiatka
- OV – občianska vybavenosť
- OOCR – oblastná organizácia cestovného ruchu
- P+R – Park and Ride (doslova „zaparkuj a cestuj“ hromadnou dopravou)
- PAD – prímestská autobusová doprava
- PHD – Prímestská hromadná doprava
- RIÚS – Regionálna integrovaná územná stratégia
- SAD – Slovenská autobusová doprava
- SR – Slovenská republika
- SODB – sčítanie osôb, domov a bytov
- SOŠ – stredná odborná škola
- SSC – Slovenská správa ciest
- SŠ – stredná škola
- STN – Slovenská technická norma
- ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky
- TEN-T – Trans-European Transport Networks – Transeurópska dopravná sieť
- TI – technická infraštruktúra
- TIOP – Terminál integrovanej osobnej prepravy
- TTSK – Trnavský samostatný kraj
- VŠ – vysoká škola
- ZSSK – Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.
- ZŠ – základná škola
- ŽSR – Železnice Slovenskej republiky
- ŽST – Železničná stanica

Obsah

C. STRATEGICKO-PROGRAMOVÁ ČASŤ	7
C.1 Proces tvorby	7
C.1.1 Výzvy počas tvorby strategicko-programovej časti	7
C.1.2 Intervenčná logika strategicko-programovej časti	9
C.2 Vízia rozvoja	10
C.3 Ciele rozvoja	11
C.3.1 Nevyhnutné predpoklady pre implementáciu stratégie	13
C.3.2 Národné priority implementácie Agendy 2030	13
C.4 Priority rozvoja	14
C.4.1 Priorita 1 Udržateľná mobilita	15
C.4.2 Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie	19
C.4.3 Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie	26
C.4.4 Priorita 4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra	30
C.4.5 Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť	34
C.4.6 Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť	36
C.4.7 Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov	40
C.4.8 Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu	43
C.5 Územná prioritizácia - územná a tematická koncentrácia	50
C.5.1 Územie hl. m. SR Bratislava	51
C.5.2 Okres Malacky	57
C.5.3 Okres Pezinok	62
C.5.4 Okres Senec	67
C.6 Prílohy	72
C.6.1 Tematické priority v rámci cezhraničnej spolupráce	72
C.6.2 Financovanie samospráv - problémy, výzvy a riešenia	73
C.6.3 Národné priority implementácie Agendy 2030	76
C.6.4 Prepojenie cieľov regionálnej a národnej úrovne	79
C.6.5 Prepojenie cieľov PHRSR a komponentov Indexu sociálneho rozvoja	88
C.6.6 Prepojenie cieľov PHRSR a zásad a regulatívov územného plánu regiónu	91

C. Strategicko-programová časť

C.1 Proces tvorby

Samotné spracovanie tohto strategického dokumentu sa realizovalo v mimoriadne ťažkom období bezprecedentnej zdravotnej a ekonomickej krízy, ktorej čelí nielen Slovensko ale aj celý svet. No zároveň to je obdobie, ktoré so sebou prináša jedinečnú výzvu, ktorá sa už tak skoro nezopakuje. Na úrovni Európskej únie bolo predstavených niekoľko podporných finančných mechanizmov, ktoré majú za cieľ sa efektívnejšie a rýchlejšie vyrovnáť so súčasným obdobím. Množstvo finančných prostriedkov, ktoré bude určené na podporu rozvoja jednotlivých území, je násobne vyššie ako v predchádzajúcom plánovacom období (roky 2014-2020). Zámerom tohto dokumentu je prispieť k zásadnej modernizácii územia Bratislavského kraja a kvalitatívne ho pripraviť pre 21. storočie. Aj preto Bratislavský samosprávny kraj pristúpil k príprave Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030).

Celý proces tvorby dokumentu prebiehal od roku 2019, kedy bola vypracovaná a prerokovaná analytická časť dokumentu a pokračoval v roku 2020, kedy bola vypracovaná a prerokovaná návrhová (strategicko-programová) a implementačná (realizačno-finančná) časť dokumentu. Na prelome rokov 2020 a 2021 zároveň prebehol proces posudzovania vplyvov na životné prostredie a zdravie.

Vypracovanie dokumentu sa v každej etape realizovalo za účasti širokej skupiny sociálno-ekonomických partnerov. Do prípravy dokumentu boli zapojení predovšetkým zástupcovia všetkých obcí, miest a mestských častí na území kraja. Zo strany akademického sektora a výskumu boli do prípravy zapojení aj zástupcovia univerzít, vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied. Zo strany súkromného sektora boli do prípravy zapojení predstavitelia najväčších zamestnávateľov na území kraja, zástupcovia obchodnej komory a zväzov podnikateľských subjektov. Zo strany mimovládneho sektora boli zapojení zástupcovia cirkví, neziskových organizácií pôsobiach v rôznych oblastiach (najmä životné prostredie, vzdelávanie, sociálna oblasť, zdravotná starostlivosť, turizmus a kultúra). Individuálne tematické rokovania boli realizované so zástupcami štátnej správy. Prostredníctvom verejných prerokovaní bol dokument k dispozícii aj pre širokú verejnosť. Svojimi postrehmi a pripomienkami pri tvorbe dokumentu prispeli aj zástupcovia Európskej komisie a Európskej investičnej banky prostredníctvom pracovnej skupiny JASPERS.

Spôsob zapojenia jednotlivých aktérov sa realizoval viacerými spôsobmi, či už prostredníctvom osobných moderovaných rozhovorov, dotazníkového prieskumu, tematických pracovných skupín, ako aj individuálnej komunikácie. Špecifickou súčasťou bolo aj identifikovanie konkrétnych projektových zámerov zo strany jednotlivých aktérov. Takýmto spôsobom sa uskutočnilo **niekoľko desiatok stretnutí** a spolu bolo týmito spôsobmi zapojených **približne 300 subjektov**, ktoré aktívne prispeli do procesu tvorby tohto dokumentu, či už prostredníctvom postrehov, pripomienok alebo definovaním svojich potrieb a konkrétnych projektových zámerov.

Proces tvorby strategického dokumentu bol počas spracovania jednotlivých etáp konzultovaný so zástupcami gestora zodpovedného za regionálnu politiku Slovenska (Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, predtým Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu).

C.1.1 Výzvy počas tvorby strategicko-programovej časti

Počas tvorby tohto strategického dokumentu nastali viaceré nové skutočnosti, ktoré výrazným spôsobom zasiahli do procesu jeho tvorby. Tie najvýznamnejšie sú podrobnejšie popísané v texte nižšie.

Koronakríza a dopady na spoločnosť

Priebeh tvorby dokumentu, tak ako aj všetky ostatné aspekty nášho života, boli ovplyvnené tzv. "koronakrízou". Napriek tomu, že dopady tejto krízy sa prejavili vo všetkých oblastiach života, niektoré sektory, ako napríklad kultúra, umenie, ale aj vzdelávanie a šport boli viac zasiahnuté. Toto všetko sme museli zohľadniť pri formulovaní návrhovej časti.

Väčší balík peňazí na rozvoj a dôraz na pripravenosť a realizovateľnosť projektov

Európska únia zareagovala na vzniknutú situáciu prostredníctvom výrazného navýšenia balíka finančných prostriedkov na nasledujúce programové obdobie 2021-2027. K dispozícii bude približne 12 mld. EUR z Európskych štrukturálnych a investičných fondov. Samostatným finančným mechanizmom pre roky 2021 až 2023 je Plán obnovy, ktorý schválila Európska komisia pre Slovensko vo výške približne 6 mld. EUR. Úlohou programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja bude pripraviť návrh strategického smerovania kraja s ohľadom na vyššie očakávané finančné prostriedky, ktoré bude možné

na rozvoj regiónu využiť. S uvedeným súvisí aj väčší dôraz na identifikáciu stavu pripravenosti plánovaných projektov. Informácie o plánovaných projektových zámeroch boli zbierané s ohľadom na stav pripravenosti jednotlivých zámerov, pričom dôraz bol kladený na projekty vo vysokom stupni prípravy. Zároveň boli počas stretnutí s jednotlivými sociálno-ekonomickými aktérmi identifikované systémové problémy, ktoré obmedzujú realizovateľnosť projektov.

Integrovaný rozvoj a nové prístupy v dlhodobom plánovaní

Viaceré problémy, ktorým Európa čelí v ekonomickej, environmentálnej a sociálnej oblasti poukazujú na potrebu integrovaného a územného miestneho prístupu, ktorý zabezpečí efektívnu odozvu.

Integrovaný a územný prístup ponúka viacero rozmerov a je šitý na mieru špecifickým miestnym podmienkam a výsledkom. To môže znamenať prekročenie hraníc tradičnej administratívy a môže vyžadovať väčšiu ochotu zo strany rôznych vládnych úrovní spolupracovať a koordinovať činnosti na dosiahnutie spoločných cieľov. Toto všetko je v súlade s novým cieľom územnej súdržnosti, ktorý priniesla Lisabonská zmluva potvrdzujúca, že ekonomickú a sociálnu súdržnosť na európskej úrovni nemožno dosiahnuť bez hlbšieho zamerania sa na územný vplyv politiky EÚ.

Medzi kľúčové prvky nástroja Integrovaná územná investícia (IUI) patrí:

- stanovené územie a integrovaná stratégia územného rozvoja (spoločné plánovacie regióny);
- balík činností naplánovaných na implementáciu;
- riadiace štruktúry, ktoré budú nástroj IUI spravovať (Rada partnerstva).

Spoločné plánovacie regióny pre účely PHRSR BSK sú nastavené nasledovne:

- Udržateľný mestský rozvoj (UMR): **územie hl. m. SR Bratislava**, tematická koncentrácia na aktivity v zmysle kompetencií hl. m. SR Bratislavy (magistrát);
- Spoločné plánovacie regióny (SPR): **územie okresu Malacky** (Záhorie), **územie okresu Pezinok** (Malokarpatsko), **územie okresu Senec** (Podunajsko) a **územie hl. m. SR Bratislavy mimo kompetencií hl. m. SR Bratislavy** (mestské časti hlavného mesta).

Činnosti, ktoré sa majú implementovať prostredníctvom nástroja IUI, prispejú k plneniu strategických cieľov relevantných prioritných osí, ako aj rozvojových cieľov územnej stratégie. Integrovaný prístup si vyžaduje prepojenie investícií v tzv. mäkkej a v tvrdej infraštruktúre. Toto je dôležité najmä v prípade udržateľného rozvoja miest.

Nové metodické pokyny pre tvorbu strategického dokumentu

V prvej polovici roka 2020 boli vydané nové metodické pokyny pre tvorbu programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja, následne boli tieto pokyny v priebehu roka spresňované. Cieľom nových metodických pokynov bolo zakomponovanie integrovaného prístupu k regionálnej politike a regionálnemu rozvoju v rámci tvorby strategického dokumentu a spresnenie jednotlivých krokov tohto procesu. Zároveň sa posilnil princíp participatívneho plánovania.

Obmedzenie osobných stretnutí

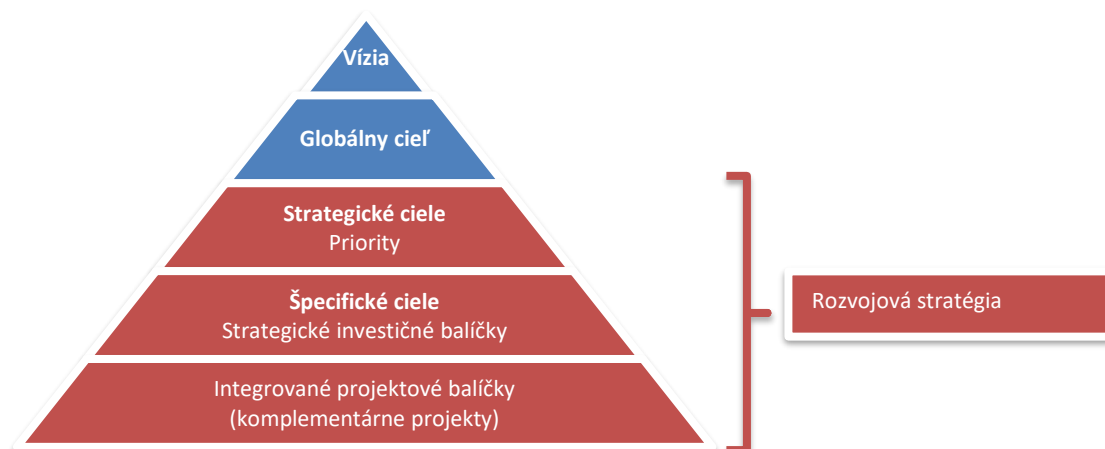
Z organizačného hľadiska sme, najmä v priebehu roku 2020, museli reagovať na vzniknutú situáciu spojenú s obmedzením osobných stretnutí. Zapojenie aktérov sa realizovalo v menších skupinách, prípadne prostredníctvom individuálnych "digitálnych stretnutí", čo so sebou prinieslo väčší počet organizovaných stretnutí a nové nároky na používané technológie a zariadenia.

Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja ako nový nositeľ rozvoja kraja

V máji 2020 vznikol na pôde Bratislavského samosprávneho kraja nový subjekt s názvom „Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja“ (ďalej aj ako „IRP BK“), ktorého úlohou je koordinácia a posilnenie rozvojových aktivít na území kraja. Jednou z úloh IRP BK je príprava PHRSR BSK na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030) a následné zabezpečenie jeho implementácie v praxi.

C.1.2 Intervenčná logika strategicko-programovej časti

Obrázok 1 Schematické znázornenie cieľov a intervenčnej logiky strategicko-programovej časti

Zdroj: vlastné spracovanie

Základné pojmy:

Priorita – hlavná oblasť spájajúca tematicky prepojené strategické investičné balíčky naplňajúce spoločný „strategický cieľ“, je to oblasť, kde je potrebné smerovať investície a opatrenia, ktoré povedú k eliminácii identifikovaných nedostatkov/problémov, pomôžu zlepšiť situáciu a prinesú rozvoj danej oblasti

Strategický investičný balíček – agregácia tematicky prepojených integrovaných projektových balíčkov, ktoré naplňajú spoločný „špecifický cieľ“, strategický investičný balíček predstavuje konkrétne opatrenie (súbor aktivít a projektov) na zlepšenie východiskovej situácie

Kľúčové projekty – zoznam projektov, ktorých realizácia je nevyhnutnou podmienkou pre naplnenie strategického cieľa danej priority

Integrovaný projektový balíček – prepojenie investícií v tzv. mäkkej a v tvrdej infraštruktúre rovnakého zamerania, ktoré by sa mali realizovať pre naplnenie „špecifického cieľa“ daného strategického investičného balíčka, integrovaný projektový balíček predstavuje zoznam konkrétnejších rozvojových aktivít v nadväznosti na súvisiaci strategický investičný balíček

Komplementárne projekty – zoznam indikatívnych projektov, ktoré by sa mali realizovať v rámci daného projektového balíčka

Identifikovaná investičná potreba – predstavuje sumu finančných prostriedkov identifikovaných prostredníctvom požiadaviek zo strany jednotlivých sociálno-ekonomických aktérov za danú tému plánovaných do roku 2030. Finančné požiadavky boli identifikované na základe vyplnených projektových zásobníkov za jednotlivé organizácie (najmä mestá a obce), akčných plánov VÚC, návrhov investícií a návrhových listov VÚC za územie kraja, kalkulácii v iných špecializovaných strategických dokumentoch (Regionálny plán udržateľnej mobility Bratislavského samosprávneho kraja a pod.), zoznamov projektov pre IROP (školská infraštruktúra) a zoznamov projektov pre REACT EU.

C.2 Vízia rozvoja

Bratislavský kraj leží na križovatke významných európskych (dopravných) koridorov, v prihraničnej oblasti, ktorá vytvára väzby na okolité sídla aj v cezhraničnom priestore. Táto skutočnosť má konkrétny dopad na rozvoj Bratislavského regiónu, a to nielen na jeho rozvoj v rámci hraníc kraja, ale aj na rozvoj širšieho okolia. Priestor ležiaci medzi mestami Viedeň, Bratislava, severozápadnou časťou Maďarska a juhovýchodnej časti Moravy predstavuje významné centrum osídlenia aj v rámci európskeho priestoru.

Rozhodujúcim faktorom rozvoja Bratislavského kraja je hl. m. SR Bratislava - centrum osídlenia najvyššieho významu, resp. v ňom prebiehajúci suburbanizačný proces, ktorý výrazne ovplyvňuje rozvoj nielen celého osídlenia Bratislavského kraja, ale aj susediacich krajov a prihraničných regiónov Rakúska, Maďarska a Česka. Tak ako inde vo svete, suburbanizačný proces predstavuje zmenu funkčného a priestorového usporiadania sídelného prostredia v území, čo vyvoláva množstvo problémov pri zabezpečovaní kvalitného životného prostredia v území a obzvlášť jeho hlavnej funkcionality byť kvalitným sídelným prostredím pre čo najväčšie množstvo obyvateľov. Vzhľadom na geografickú polohu Bratislavského kraja a jeho medzinárodné väzby je potrebné mnohé súčasné, ale aj budúce problémy riešiť v spolupráci so susediacimi zahraničnými regiónmi a štátmi, prípadne s vrcholnými orgánmi EÚ.

Z ekonomického pohľadu patrí Bratislavský kraj medzi najvýkonnejšie regióny v Európe. Z pohľadu výšky HDP na obyvateľa mu patrí 10. miesto (rok 2019). V praxi sa však ekonomické bohatstvo neodzrkadľuje v úrovni kvality života jeho obyvateľov. Z pohľadu sociálneho rozvoja (ktorý je v rámci EÚ meraný napríklad prostredníctvom indexu sociálneho pokroku) mu v roku 2016 patrilo až 181 miesto (z celkového počtu 272 regiónov v Únii). Výsledný index hovorí o naplnení základných ľudských potrieb, životného blaha a možnosti realizácie sa. Dlhodobým cieľom kraja by preto malo byť výraznejšie zlepšenie sociálneho rozvoja a tým aj výraznejší posun v hodnotení indexu sociálneho pokroku (minimálne do prvej stovky regiónov).

Definovanie vízie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030) vychádza z identifikovaných najproblémovnejších oblastí vyžadujúcich si riešenie na úrovni kraja.

Vízia rozvoja samosprávneho kraja

„Bratislavský samosprávny kraj ako moderný región s vysokou kvalitou života a životného prostredia, atraktívnou a ekologickou verejnou dopravou, kvalitnou zdravotnou starostlivosťou, dostupnými sociálnymi službami, moderným školstvom a špičkovým výskumom aj v medzinárodnom porovnaní, ktorý pri rozvojových aktivitách využíva najmodernejšie technológie a riešenia šetrné voči životnému prostrediu.“

C.3 Ciele rozvoja

Pre naplnenie dlhodobej vízie rozvoja kraja bola stanovená štruktúra cieľov zahŕňajúca hlavný (globálny) cieľ rozvoja a ďalšie strategické (na úrovni priorít) a špecifické ciele (na úrovni strategických investičných balíčkov).

Globálny cieľ samosprávneho kraja

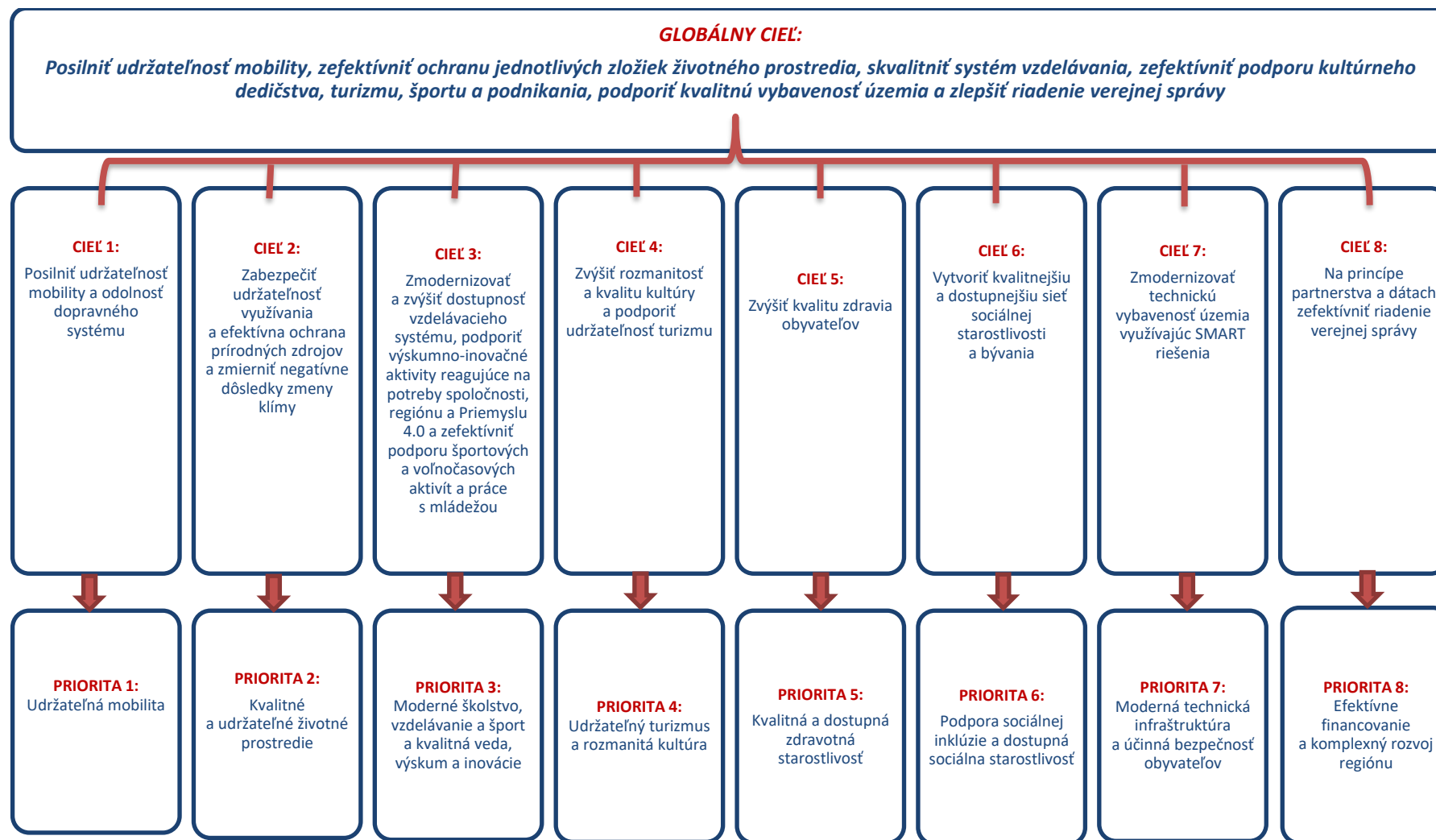
„Posilniť udržateľnosť mobility, zefektívniť ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia, skvalitniť systém vzdelávania, zefektívniť podporu kultúrneho dedičstva, turizmu, športu a podnikania, podporiť kvalitnú vybavenosť územia a zlepšiť riadenie verejnej správy“

Globálny cieľ znamená v jednotlivých prioritných (rozvojových) oblastiach uplatňovať princípy udržateľného využívania prírodných zdrojov s čo najmenšími negatívnymi dopadmi na životné prostredie a zdravie obyvateľov a zároveň využívať najnovšie poznatky, metódy a technológie pri dosahovaní cieľov rozvoja.

Rozvojová stratégia v plnej miere zohľadňuje výsledky socioekonomickej analýzy súčasného stavu na území kraja, analýzu potrieb najvýznamnejších kľúčových aktérov pôsobiach na území kraja (územná samospráva, asociácie, zväzy a združenie podnikateľov a štát) ako aj známe východiská spoločného strategického rámca európskej regionálnej politiky na roky 2021 až 2027 a aktuálne výzvy s ohľadom na reakciu na hospodársku krízu spôsobenú aktuálnou epidemiologickou situáciou.

Stratégia zvolená na dosiahnutie globálneho cieľa vychádza z poznania komplexných potrieb kraja a ich dôležitosti pre zabezpečenie kvality života jeho občanov. Do riešenia relatívne širokého spektra existujúcich rozvojových potrieb aktívne vstupujú viacerí aktéri (štát, miestna samospráva, súkromný sektor, mimovládne organizácie atď.) s rôznymi kompetenciami, záujmami a finančnými zdrojmi. Preto stratégia vychádza z predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy na národnej a lokálnej úrovni zabezpečia koordinovaný a partnerský prístup pri realizácii intervencií na území kraja, ktorého predpokladom je vzájomná spolupráca a informovanosť kľúčových aktérov jeho rozvoja. Špecifická pozornosť bude venovaná koordinácii intervencií spolufinancovaných zo zdrojov európskych fondov smerujúcich do územia Bratislavského kraja cez relevantný schválený operačný program a hospodárskej obnovy po pandémie COVID-19. Pre napĺňanie globálneho cieľa bolo stanovených **8 strategických cieľov**.

Obrázok 2 Schéma prepojenia globálneho cieľa a strategických cieľov a priorít

C.3.1 Nevyhnutné predpoklady pre implementáciu stratégie

Treba však spomenúť, že pre úspešné naplnenie cieľov rozvoja je potrebné splniť **niektoré nevyhnutné podmienky**, resp. realizovať niektoré systémové zmeny. Jednou z týchto podmienok, ktorá by do značnej miery prispela k efektívnejšiemu naplneniu očakávaných výsledkov stratégie, patrí aj využitie princípu verejno-súkromného partnerstva pri realizácii významných projektov (najmä dopravných, ku ktorým bezpochyby patrí kompletne dobudovanie diaľnice D4 [nultý obchvat], skapacitnenie diaľničnej a železničnej siete a pod.). Využitie súkromných zdrojov by mohlo výrazne skrátiť dĺžku realizácie týchto významných dopravných projektov, stimulovať rozvoj ekonomiky v regióne. Významným podporným prvkom by bolo aj zjednodušenie celého procesu súvisiaceho s vysporiadaním vlastníckych vzťahov a vydaním stavebného povolenia (napríklad po vzore z Českej republiky). Problém nevysporiadaných vlastníckych vzťahov (pozemkov) patrí k ďalšiemu systémovému problému, s ktorým sa nielen štát, ale aj zástupcovia obcí aj miest a samosprávneho kraja dennodenne stretávajú. Tento stav je dlhodobo neudržateľný a predstavuje veľkú brzdú v rozvoji kraja a budovaní novej infraštruktúry. Medzi ďalšie nevyhnutné predpoklady patrí aj zmena financovania a kompetencií územnej samosprávy, zjednodušenie procesov a administratívnej náročnosti prípravy a implementácii projektov financovaných prostredníctvom EŠIF a problematika verejné obstarávania.

Uvedený popis predstavuje prehľad iba tých najvýznamnejších podmienok. Kompletnou problematikou systémových zmien sa zaoberá samostatný strategický balíček v rámci **Priority 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu**.

C.3.2 Národné priority implementácie Agendy 2030

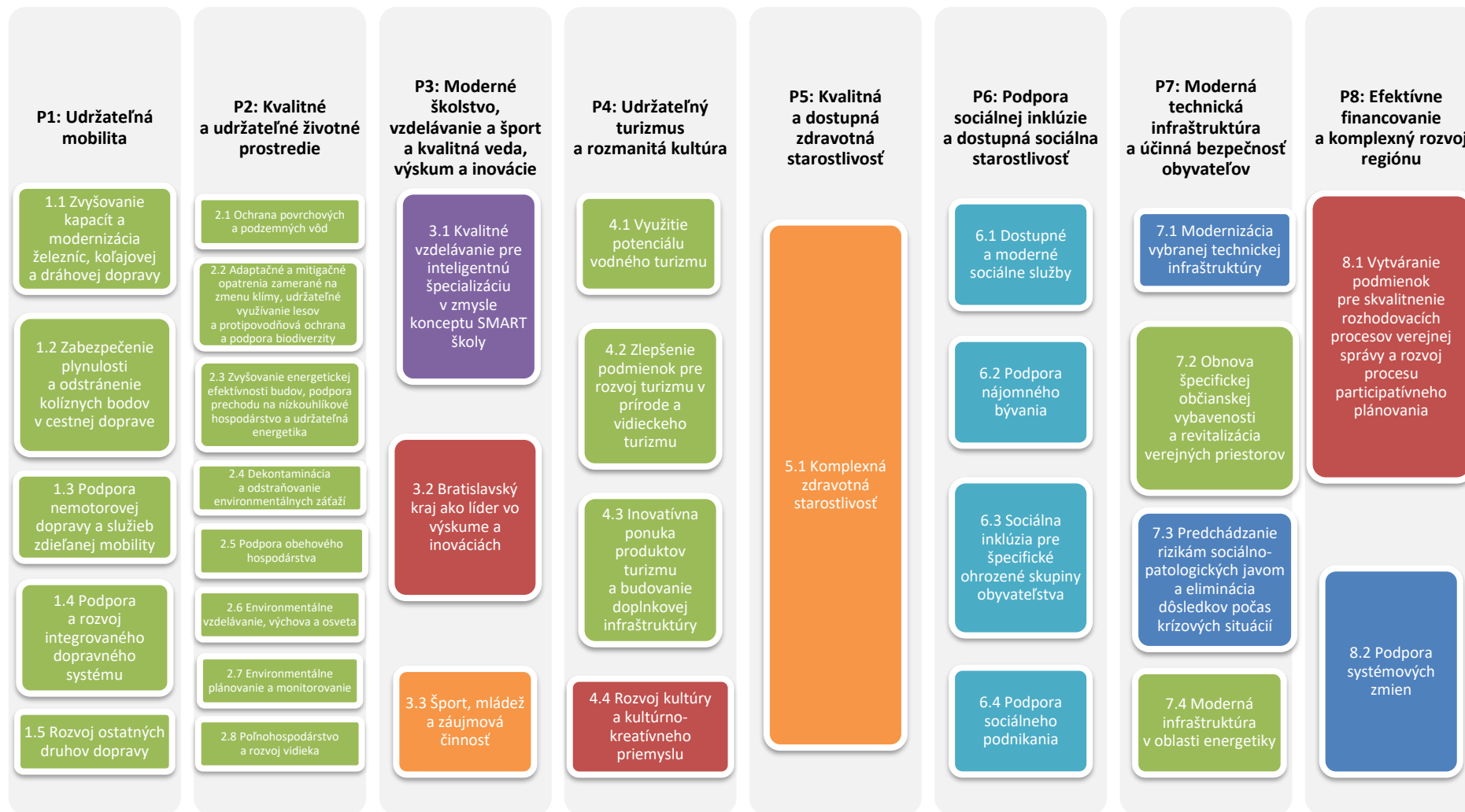
Na národnej úrovni bolo definovaných 6 priorít implementácie cieľov Agendy 2030. Ich prehľad je uvedený nižšie. Podrobnejšie informácie týkajúce sa jednotlivých národných priorít sú uvedené aj v prílohách tohto dokumentu.

Obrázok 3 Grafický prehľad národných priorít implementácie Agendy 2030

C.4 Priority rozvoja

Obrázok 4 Schéma priorít a strategických investičných balíčkov PHRSR BSK 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030) v kontexte národných priorít implementácie Agendy 2030

C.4.1 Priorita 1 Udržateľná mobilita

Strategický cieľ 1: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **nárast počtu cestujúcich vo verejnej osobnej doprave (VOD)**

Identifikovaná investičná potreba: **4,3 mld. EUR**

Špecifický cieľ 1.1: Podporiť rozvoj železničnej siete v dopravnom systéme kraja v nadväznosti na rozvoj dopravy a mobility

Strategický investičný balíček 1.1 Zvyšovanie kapacít a modernizácia železníc, koľajovej a dráhovej dopravy

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

1.1.1. Integrovaný projektový balíček - Rozvoj železničnej infraštruktúry vrátane budovania prestupných terminálov

Komplementárne projekty: rekonštrukcia a modernizácia železničných tratí (vrátane mimoúrovňových priechodov), dobudovanie nových úsekov, rekonštrukcia a budovanie železničných staníc (vrátane podchodov), modernizácia hlavnej železničnej stanice, budovanie terminálov integrovanej osobnej prepravy (tzv. TIOP)

1.1.2. Integrovaný projektový balíček - Budovanie, rekonštrukcia a modernizácia električkových tratí

Komplementárne projekty: modernizácia existujúcich električkových tratí (radiál), predĺženie existujúcich tratí, budovanie a modernizácia súvisiacej infraštruktúry)

1.1.3. Integrovaný projektový balíček - Rozvoj trolejbusovej dopravy

Komplementárne projekty: rozširovanie trolejbusových úsekov

Identifikovaná investičná potreba: 2,6 mld. EUR

Nositelia projektov: MDV SR, ŽSR, Hlavné mesto SR Bratislava, DPB, a. s.

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, Nástroj na prepájanie Európy (CEF), Fond spravodlivej transformácie (JTF), štátny rozpočet, rozpočet hl. m. SR Bratislavy a iné

Špecifický cieľ 1.2: Odľahčiť zaťaženie a zvýšiť bezpečnosť cestných komunikácií

Strategický investičný balíček 1.2 Zabezpečenie plynulosti a odstránenie kolíznych bodov v cestnej doprave

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

1.2.1. Integrovaný projektový balíček - Rozširovanie infraštruktúry diaľnic a ciest I. triedy

Komplementárne projekty: budovanie nových úsekov diaľnic (rýchlostných ciest) a ciest I. triedy, skapacitnenie (rozšírenie) úsekov diaľnic a ciest I. triedy, budovanie nových diaľničných križovatiek

1.2.2. Integrovaný projektový balíček - Modernizácia a výstavba infraštruktúry ciest II. a III. triedy

Komplementárne projekty: modernizácia úsekov ciest, rekonštrukcia a budovanie mostov, budovanie obchvatov okresných miest a preložiek

1.2.3. Integrovaný projektový balíček - Bezpečnostné úpravy cestnej infraštruktúry a odstraňovanie nehodových lokalít

Komplementárne projekty: budovanie bezpečných priechodov pre chodcov, osvetlenia priechodov, spomaľovacích ostrovčekov, úprava nehodových križovatiek, odstránenie vizuálneho smogu (odstránenie billboardov, reklamných tabúľ)

1.2.4. Integrovaný projektový balíček - Realizácia aktivít organizačného charakteru zameraných na dopravu a mobilitu

Komplementárne projekty: rozšírenie informačnej základne o mestskom zásobovaní, zlepšenie systému zberu dát o doprave a mobilitě, obnova vozidlového parku pre správcu cestnej siete

1.2.5. Integrovaný projektový balíček - Modernizácia a výstavba miestnych komunikácií, riešenie statickej dopravy

Komplementárne projekty: rekonštrukcia, modernizácia, rozširovanie a budovanie miestnych komunikácií, zavedenie systému parkovacej politiky, budovanie záchytných parkovísk a parkovacích/garážových domov

Identifikovaná investičná potreba: 1,2 mld. EUR

Nositelia projektov: MDV SR, NDS, SSC, hlavné mesto SR Bratislava, BSK, obce a mestá, mestské časti, súkromný sektor (v prípade niektorých projektov ako napr. budovanie garážových domov)

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočet hlavného mesta SR Bratislavy, rozpočty miest a obcí a mestských častí, rozpočet BSK, súkromný sektor (v prípade realizácie projektov cez verejno-súkromné partnerstvá) a iné

Špecifický cieľ 1.3: Rozvinúť systém nemotorového spôsobu dopravy

Strategický investičný balíček 1.3 Podpora nemotorovej dopravy a služieb zdieľanej mobility

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

1.3.1. Integrovaný projektový balíček - Rozvoj cyklistickej infraštruktúry a služieb zdieľanej mobility

Komplementárne projekty: dobudovanie siete hlavných cyklo dopravných trás (radiál, okruhov) prioritne v intravilánoch miest a ich priamom spojení s okolitými obcami v súlade s prijatými strategickými dokumentmi na úrovni BSK, ako aj na úrovni jednotlivých miest (dopravné generely, miestne stratégie rozvoja cyklo dopravy a iné) ako aj identifikovanými dôležitými dochádzkovými trasami mimo tohto územia (napojenie priemyselných parkov), zriaďovanie bezpečných odstavných zariadení pre bicykle, zriadenie služby zdieľaných bicyklov v ostatných mestách územia BSK a jej integráciu do IDS, vrátane rozšírenia do okolitých okresov a území, podpora „mikromobility“ hlavne pri budovaní integrovaných miest na zdieľanie dopravných prostriedkov, zber a vyhodnocovanie súvisiacich dát, modernizácia a rekonštrukcia existujúcich cyklotrás

1.3.2. Integrovaný projektový balíček – Opatrenia na upokojenie dopravy

Komplementárne projekty: modernizácia a rekonštrukcia chodníkov pre peších, revitalizácia peších zón, výstavba chodníkov pre peších, tvorba nízkoemisných a bezemisných zón

Identifikovaná investičná potreba: 133 mil. EUR

Nositelia projektov: MDV SR, hlavné mesto SR Bratislava, BSK, obce a mestá, mestské časti, súkromní investori (napr.: Slovnaft, ANTIK Telecom), občianske iniciatívy

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočet hlavného mesta SR Bratislavy, rozpočet BSK, rozpočty obcí a miest, mestských častí, súkromný sektor a iné

Špecifický cieľ 1.4: Zabezpečiť rozvoj integrovaného systému verejnej osobnej dopravy

Strategický investičný balíček 1.4 Podpora a rozvoj integrovaného dopravného systému

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

1.4.1. Integrovaný projektový balíček - Zlepšenie integrovaného systému dopravy a modernizácia vozového parku

Komplementárne projekty: posilnenie dopravnej autority, rozvoj tarifného systému IDS BK, zlepšiť nadväznosť spojov, skrátenie intervalu spojov, preferencia verejnej osobnej prepravy, propagácia, rozvoj infraštruktúry s ohľadom na bezbariérovosť, rozšírenie IDS BK vrátane rozšírenia na územie okolitých regiónov (vrátane územia Rakúska a Maďarska), budovanie autobusových/prestupných terminálov, modernizácia prestupných uzlov vrátane záchytných parkovísk, zaradenie pravidelnej osobnej lodnej dopravy po Dunaji do IDS, zosúladenie grafikonov MHD a prímestskej dopravy s prihladením na potreby turizmu a pravidelnou dochádzkou za prácou a službami, modernizácia vozidlového parku verejnej osobnej dopravy, zlepšenie informovania cestujúcich priamo na zastávkach prostredníctvom elektronických informačných panelov (zastávkových tabúľ), modernizáciu/budovanie údržbových základní na území mesta Bratislava, modernizáciu zastávok verejnej osobnej dopravy

Identifikovaná investičná potreba: 345 mil. EUR

Nositelia projektov: MDV SR, hlavné mesto SR Bratislava, BSK, obce a mestá, súkromní investori, BID, jednotliví dopravcovia (DPB)

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočet hlavného mesta SR Bratislava, rozpočet BSK, rozpočty obcí a miest, mestských častí, súkromný sektor a iné

Špecifický cieľ 1.5: Podporiť rozvoj kľúčových projektov v dopravnom systéme kraja v nadväznosti na rozvoj dopravy a logistiky

Strategický investičný balíček 1.5 Rozvoj ostatných druhov dopravy

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

1.5.1. Integrovaný projektový balíček - Rozvoj vodnej, leteckej a ostatných druhov prepravy

Komplementárne projekty: vybudovanie zázemia pre plavidlá vo verejnom prístave Bratislava, vybudovanie terminálu LNG vo verejnom prístave Bratislava, elektrifikácia verejného prístavu Bratislava, presun prekládkových kapacít zo Zimného Prístavu do bazénu Pálenisko, modernizácia a dobudovanie bazénu Pálenisko, rozšírenie osobného prístavu – promenáda Eurovea, vybudovanie monitorovacieho systému prístavov a implementácia havarijných opatrení, modernizácia vytyčovacej techniky a plavebného značenia vodnej cesty Dunaj, zavedenie pravidelnej osobnej lodnej dopravy po Dunaji, rozvoj športových letísk v kraji, rozvoj nákladnej dopravy, investície do nákladných terminálov, budovanie osobných lodných nástupísk

Identifikovaná investičná potreba: 137 mil. EUR

Nositelia projektov: MDV SR, NDS, ŽSR, BSK, Verejné prístavy a. s., Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Vodohospodárska výstavba, š. p., Letisko Bratislava, súkromný sektor v oblasti dopravy a logistiky

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, Nástroj na prepájanie Európy (CEF), štátny rozpočet, súkromné zdroje a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

- A. Modernizácia a skapacitnenie koľajovej dopravy na území mesta Bratislava** (modernizácia ŽST Bratislava hl. st., modernizácia úseku Devínska Nová Ves – Bratislava-Lamač a Bratislava-Lamač - Bratislava hl. st., elektrifikácia a skapacitnenie železničnej trate na úseku Devínska Nová Ves – Marchegg, prestavba prestupového uzla Vinohrady/predmestie, skapacitnenie úseku Bratislava hl. st. - Bratislava-Nové Mesto, Bratislava-Nové Mesto – Podunajské Biskupice [skapacitnenie], Bratislava hl. stanica – Bratislava-Rača/Bratislava-Vajnory, odb. Vinohrady - Bratislava predmestie, odb. Močiar - Bratislava predmestie, Bratislava predmestie-Bratislava Filiálka (s prepojením na Nivy, resp. do Petržalky), Bratislava-Nové Mesto – Bratislava-Petržalka, skapacitnenie úseku Petržalka – hranice AT, Bratislava-Petržalka – Rusovce – Rajka, napojenie letiska M.R. Štefánika novým traťovým úsekom, vybudovanie TIOP Vrakúňa, Ružinov, Lamačská brána [Bory], Patrónka/Železná studnička,)

Zodpovedný: ŽSR

Suma: 824 mil. EUR

- B. Modernizácia a skapacitnenie koľajovej dopravy na tratiach 120 (smer Pezinok), 130 (smer Senec) a 131 (smer Dunajská Streda) vrátane budovania TIOPov a nadväznej infraštruktúry** (modernizácia trate, zmena zabezpečovacieho zariadenia; budovanie ostrovných nástupíšť s mimoúrovňovým bezbariérovým prístupom pre cestujúcich; budovanie bezkolíznych križení železnice s cestami – nadjazdy, podjazdy; zvyšovanie kapacity formou budovania nových koľají, budovanie TIOPov na trati 110 – Zohor, Plavecký Štvrtok, Závod)

Zodpovední: ŽSR, obce (TIOPy)

Suma: 654 mil. EUR

- C. Rozširovanie existujúcej siete električkovej dopravy** (predĺženie Ružinovskej radiály na TIOP Ružinov, predĺženie Karlovesko-dúbravskej radiály na TIOP Bory, vybudovanie trate Šafárikovo nám. - Košická - Saleziáni a Biskupickej radiály s napojením na TIOP Podunajské Biskupice)

Zodpovedný: Hl. m. SR Bratislava

Suma: 250 mil. EUR

Definovanie strategických investičných balíčkov pre napĺňanie strategického cieľa zohľadňuje aj ciele a opatrenia definované v rámci strategického dokumentu „*Regionálny plán udržateľnej mobility Bratislavského samosprávneho kraja*“.

Zároveň aj pre identifikovanie investičnej potreby pre projekty dopravnej infraštruktúry sa vychádzalo z dokumentu „*Regionálny plán udržateľnej mobility Bratislavského samosprávneho kraja*“.

Priorita nadväzuje na **národné priority** „Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí“ a „Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

Nevyhnutnými podmienkami financovania definovaných kľúčových a komplementárnych projektov v oblasti dopravy, pri ktorých sa ako zdroj financovania predpokladajú Európske štrukturálne a investičné fondy, je existencia relevantnej štúdie realizovateľnosti, posúdenie investície zo strany Ministerstva financií SR (Útvaru hodnoty za peniaze) a dostatok disponibilných zdrojov. Podpora z EŠIF 2021-2027 projektov vodnej dopravy bude závisieť na základe výsledkov CBA, pripravenosti projektov a disponibilnej alokácie.

Všetky projekty v oblasti verejnej dopravy na území pokrytom IDS BK sa majú realizovať v súlade s dokumentom Technické a prevádzkové štandardy IDS BK.

Zároveň všetky projekty v rámci tejto priority by sa mali realizovať s ohľadom na prístupnosť (bez bariér), vytváranie bezbariérových trás, prípadne odstraňovanie bariér.

C.4.2 Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie

Strategický cieľ 2: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **nižšie emisie znečisťujúcich látok**

Identifikovaná investičná potreba: **1,8 mld. EUR**

Špecifický cieľ 2.1: Posilniť ochranu vôd a zvýšiť podiel obyvateľov napojených na modernú a efektívnu kanalizačnú a vodovodnú sieť

Strategický investičný balíček 2.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.1.1. Integrovaný projektový balíček - Ochrana podzemných vôd

Komplementárne projekty: zmapovanie smerov prúdenia podzemných vôd, zmien smeru prúdenia podzemných vôd a transport znečistenia v podzemných vodách (v lokalitách environmentálnych záťaží a v lokalitách, kde sa preukáže alebo je podozrenie na nadmerné znečistenie vôd), vybudovanie monitorovacej siete na sledovanie obsahu znečisťujúcich látok vo vode

2.1.2. Integrovaný projektový balíček - Ochrana povrchových vôd

Komplementárne projekty: ochrana vodných tokov a budovanie účelných protieróznych priekop na doplnenie hydrografickej siete v povodiach (záchytné, zberné, zvodné), spoločný manažment vôd v cezhraničnom priestore

2.1.3. Integrovaný projektový balíček - Budovanie zariadení verejnej kanalizačnej siete a ČOV

Komplementárne projekty: dobudovanie chýbajúcej kanalizačnej siete a súvisiacej infraštruktúry najmä s ohľadom na budovanie čistiarní odpadových vôd (s ohľadom na vylúčenie zaústenia vodných tokov do verejnej kanalizácie s ohľadom na minimalizáciu odvádzania dažďovej vody do kanalizácie formou retenčných opatrení), podpora budovania decentralizovaných čističiek (napr. koreňové čističky), modernizácia existujúcej kanalizačnej siete a modernizácia a zvýšenie kapacít existujúcich čistiarní odpadových vôd

2.1.4. Integrovaný projektový balíček - Budovanie vodovodnej siete

Komplementárne projekty: dobudovanie chýbajúcej vodovodnej siete a súvisiacej infraštruktúry, modernizácia existujúcej vodovodnej siete a súvisiacej infraštruktúry

Identifikovaná investičná potreba: 433 mil. EUR

Nositelia projektov: MŽP SR, hl. m. SR Bratislava, BVS, a. s., SVP, š. p., BSK, obce a mestá, mestské časti

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet (Envirofond), rozpočty obcí a miest, mestských častí, rozpočet BSK a iné

Špecifický cieľ 2.2: Obnoviť a revitalizovať prírodné aj sídelné územie kraja

Strategický investičný balíček 2.2 Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana a podpora biodiverzity

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.2.1. Integrovaný projektový balíček - Udržateľné využívanie lesov, adaptačné a mitigačné opatrenia a budovanie modrých a zelených prvkov (verejné priestranstvá)

Komplementárne projekty: obnova, revitalizácia a udržiavanie historických parkov a záhrad, protierózne opatrenia, revitalizácia a budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry na verejných priestranstvách, komplexná revitalizácia verejných priestranstiev, zmena zanedbaných a nevyužívaných území („brownfields“) na nové zelené plochy, vodozadržné opatrenia a využívanie zadržanej vody (s cieľom vylúčenia ich odtoku do verejnej kanalizácie), budovanie zelených prvkov v krajine (najmä stromoradia, remízky, biokoridory a biocentrum, revitalizácia vodných tokov a priľahlých brehových pásov a riečnej krajiny), prechod na prírodu blízke hospodárenie v lesoch, aktívny manažment poľovníčkových revírov v záujme zabezpečenia zníženia škôd poľnou zverou a na samotnej zveri, odstraňovanie inváznych drevín, aktivity podporujúce rozvoj Bratislavského dunajského parku, podpora a rozvoj mestských lúk a iné*

2.2.2. Integrovaný projektový balíček - Protipovodňová ochrana

Komplementárne projekty: budovanie komplexného systému protipovodňovej ochrany

Identifikovaná investičná potreba: 118 mil. EUR

Nositelia projektov: SVP š. p., Lesy SR, hl. m. SR Bratislava (podnik Mestské lesy), BSK, obce a mestá, mestské časti, občianske iniciatívy

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty miest a obcí, rozpočet BSK, súkromné zdroje a iné

***Pozn.:** Aktivity realizované v rámci 2.2.1. *Integrovaný projektový balíček - Udržateľné využívanie lesov, adaptačné a mitigačné opatrenia a budovanie modrých a zelených prvkov (verejné priestranstvá)* je nevyhnutné realizovať v súlade s odporúčaniami definovanými v súvisiacich koncepčných a strategických materiáloch ako najmä Katalóg adaptačných opatrení miest a obcí BSK na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, Adaptačný plán Bratislavského samosprávneho kraja na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (rok 2022), Koncepcia revitalizácie krajiny s ohľadom na dôsledky klimatických zmien v regióne BSK (rok 2022), Stratégia adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy na území hlavného mesta SR Bratislavy alebo Akčný plán adaptácie na zmenu klímy hlavného mesta SR Bratislavy.

Špecifický cieľ 2.3: Znížiť emisie skleníkových plynov

Strategický investičný balíček 2.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a udržateľná energetika

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.3.1. Integrovaný projektový balíček - Rekonštrukcia a modernizácia budov, podpora opatrení na budovanie nízkouhlíkového hospodárstva

Komplementárne projekty: aktivity zamerané na zvyšovanie energetickej efektivity budov formou hĺbkovej a komplexnej obnovy budov (zatepľovanie budov, modernizácia zdrojov tepla a chladu a izolácia rozvodov, úsporné osvetlenie, využívanie lokálnych obnoviteľných zdrojov energia, využívanie smart technológií na riadenie spotreby a zmena správania užívateľov)

2.3.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

Komplementárne projekty: podpora využívania a odstraňovanie bariér zavádzania obnoviteľných zdrojov energie (slnko, vietor, voda, biomasa, geotermálna voda), podpora využívania OZE v domácnostiach formou priamych dotácií (Zelená v domácnostiach)

2.3.3. Integrovaný projektový balíček - Energeticky efektívne verejné osvetlenie

Komplementárne projekty: modernizácia existujúcej infraštruktúry verejného osvetlenia (s využitím „smart“ riešení), budovanie nových bodov úsporného verejného osvetlenia

2.3.4. Integrovaný projektový balíček - Energetická transformácia

Komplementárne projekty: transformácia energeticky náročných odvetví, výskumno-aplikačné projekty v oblasti vodíka, batérií a skladovania elektriny, koordinácia a budovanie kapacít pre rozvoj regionálnej a lokálnej udržateľnej energetiky

2.3.5. Integrovaný projektový balíček - Obnova a modernizácia zariadení tepelného hospodárstva

Komplementárne projekty: modernizácia plynových zariadení a súvisiacej infraštruktúry, modernizácia a rekonštrukcia infraštruktúry rozvodov tepla

Identifikovaná investičná potreba: 385 mil. EUR

Nositelia projektov: vlastníci nehnuteľností, spoločenstvá vlastníkov, domácnosti, obce a mestá, mestské časti, hl. m. SR Bratislava, BSK, miestne akčné skupiny, súkromný sektor, MH SR, SIEA, Regionálne centrá udržateľnej energetiky (RCUE)

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, rozpočet BSK, Envirofond, ŠFRB, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 2.4: Odstrániť environmentálne záťaž

Strategický investičný balíček 2.4 Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.4.1. Integrovaný projektový balíček - Odstraňovanie environmentálnych záťaží (najmä v nadväznosti na ochranu CHVO Žitný ostrov)

Komplementárne projekty: dekontaminácia a odstraňovanie záťaží na území priemyselných, chemických, vojenských areálov, železničných dep, lokalít nezabezpečených skladov pesticídov, pohonných hmôt a iných chemických látok, odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu, odstraňovanie environmentálnej záťaže CHZJD vo Vrakuni (skládka odpadu) a v oblasti Istrochemu, monitoring odpadových vôd, rekultivácia a monitoring uzavretých skládok odpadu, monitoring podzemných vôd

Identifikovaná investičná potreba: 514 mil. EUR

Nositelia projektov: Hl. m. SR Bratislava, obce a mestá, mestské časti, BSK, pôvodca znečistenia

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet (Envirofond), rozpočet BSK, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 2.5: Znížiť množstvo komunálneho odpadu, zvýšiť mieru recyklácie a zhodnocovania odpadu

Strategický investičný balíček 2.5 Podpora obehového hospodárstva

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.5.1. Integrovaný projektový balíček - Podpora modernej infraštruktúry a vybavenia pre odpadové hospodárstvo

Komplementárne projekty: výstavba a modernizácia zberných dvorov, modernizácia a rozširovanie kontajnerových stanovišť a budovanie polopodzemných kontajnerísk, vrátane „smart“ systémov monitoringu, podpora a budovanie kompostární pre kuchynský odpad, podpora a budovanie regionálnych kompostární pre viacero obcí, podpora separácie a recyklácie odpadu, organizovaný zber nebezpečného odpadu, podpora vytvárania zariadení na dočasné uloženie nebezpečného odpadu, výstavba a modernizácia infraštruktúry na energetické zhodnocovanie odpadov, vybudovanie zariadenia na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu, budovanie a modernizácia triedňovacích liniek, budovanie a modernizácia zariadení na úpravu, predúpravu odpadu pred skládkovaním, parkovisko pre autovraky, zavádzanie systémov sledujúcich naplnenie kontajnerov a individuálne váženie odpadu, modernizácia vozidlového parku pre nakladanie a zvoz odpadu (s ohľadom na nízkouhlíkové vozidlá), podpora využívania odpadov v cirkulárnej ekonomike a poľnohospodárstve regiónu, opatrenia pre využitie kompostu v ekologickom poľnohospodárstve regiónu, podpora pre využitie kvalitného kompostu z obecných kompostární v poľnohospodárstve regiónu

2.5.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora obehového hospodárstva a predchádzanie vzniku odpadov

Komplementárne projekty: propagácia obehového hospodárstva – výchova a osвета obyvateľov, predchádzanie vzniku odpadov a budovanie infraštruktúry pre alternatívne druhotné spracovanie odpadov, zariadenia na prípravu odpadu na opätovné použitie, investície do liniek na drvenie, pranie a triedenie odpadu ako aj do liniek na jeho recykláciu so zameraním na plast, papier, tetrapaky, podpora financovania triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností, elektroodpadu, textílií a veľkorozmerného odpadu

Identifikovaná investičná potreba: 184 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, hl. m. SR Bratislava, BSK, OLO, a. s., subjekty pôsobiace v odpadovom hospodárstve, súkromný sektor

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet (Envirofond), rozpočty obcí a miest, mestských častí, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, rozpočet BSK a iné (súkromné zdroje)

Špecifický cieľ 2.6: Zvýšiť environmentálne povedomie v oblasti životného prostredia

Strategický investičný balíček 2.6 Environmentálne vzdelávanie, výchova a osвета

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.6.1. Integrovaný projektový balíček - Budovanie ekocentier a podpora environmentálneho vzdelávania

Komplementárne projekty: budovanie environmentálnych edukačných centier (v súlade s Koncepciou budovania siete environmentálno-vzdelávacích centier v Bratislavskom samosprávnom kraji), podpora environmentálnej výchovy a vzdelávania detí, mládeže i dospelých, osвета a vzdelávanie (smerom k obehovému hospodárstvu) - krajský koordinátor ekovýchovy (OLO v spolupráci s BSK), tvorba príťažlivých vzdelávacích materiálov pre žiakov i dospelých obyvateľov, kurzov a ich distribúcia (najmä školské zariadenia), regionálna koordinácia a iniciovanie dobrovoľníckych aktivít v spolupráci so zamestnávateľmi na úpravu svojho okolia, likvidáciu nelegálnych skládok, obnovu areálov škôl

Identifikovaná investičná potreba: 31 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, hl. m. SR Bratislava, BSK, OLO, a. s., školy a školské zariadenia (napr. vysoké školy, Centrá voľného času), občianske iniciatívy pôsobiace v oblasti envirovýchovy a environmentálneho vzdelávania a ochrany prírody

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí a miest, mestských častí, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, rozpočet BSK, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 2.7: Zlepšiť monitorovanie a plánovanie v oblasti životného prostredia

Strategický investičný balíček 2.7 Environmentálne plánovanie a monitorovanie

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.7.1. Integrovaný projektový balíček - Inovatívne metódy monitorovania a komplexné plánovanie v oblasti životného prostredia

Komplementárne projekty: budovanie nových monitorovacích staníc a plánovanie protihlukových opatrení (nezávislé monitorovacie stanice v okolí hlavných zdrojov znečisťovania životného prostredia ako emisie a hluk), dopravné prieskumy, vytvorenie pozície - manažér kvality ovzdušia ("climate resilience officer") a energetický manažér, posilnenie regionálnych kapacít v oblasti energetiky a energetickej transformácie, spolupráca chránených krajinných oblastí v cezhraničnom priestore

Identifikovaná investičná potreba: 13 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, Hl. m. SR Bratislava, BSK, SHMÚ, ŠGÚDŠ, školy a školské zariadenia (napr. vysoké školy), občianske iniciatívy pôsobiace v oblasti envirovýchovy a environmentálneho vzdelávania a ochrany prírody

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočet miest a obcí, rozpočet BSK a iné

Špecifický cieľ 2.8: Podporiť rozvoj poľnohospodárstva a lokálnych produktov

Strategický investičný balíček 2.8 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.8.1. Integrovaný projektový balíček - Obnova a zachovanie tradičných poľnohospodárskych kultúr regiónu a rozvoj vidieka

Komplementárne projekty: podpora materiálno-technického vybavenia a doplnkovej infraštruktúry v poľnohospodárstve, budovanie a rozširovanie skladových priestorov pre skladovanie poľnohospodárskej produkcie (s ohľadom pre malých farmárov), podpora menších produkčných plôch (malí farmári, vyššia rozmanitosť produkcie), podpora sociálneho poľnohospodárstva, podpora rodinných fariem a podnikov, osвета a podpora vzniku odbytových družstiev/priestorov, ktoré budú nakladať s produkciou malých producentov a môžu ich zastupovať pri vyjednávaní lepších výkupných cien, podpora krátkych odberateľsko-dodávateľských vzťahov - prepájanie aktivít malých a stredných poľnohospodárov (lokálnych producentov) a aktérov v oblasti turizmu, podpora tradičnej a regionálnej potravinárskej a poľnohospodárskej výroby (a remesieli), podpora chovu hospodárskych zvierat, zavádzanie inovácií a inteligentných riešení v oblasti poľnohospodárskej činnosti (vrátane digitalizácie), podpora fungovania a rozvoj miestnych akčných skupín (MAS), podpora tradičného a ekologického hospodárenia a zavedenie postupov zvyšujúcich odolnosť lesných porastov, resp. ochranu lesnej pôdy, obnova a zachovanie vinohradov (Malokarpatskej vinohradníckej oblasti) a tradičných odrôd ovocných stromov, podpora tvorby

neproduktívnych krajinných prvkov, lesného hospodárstva a rybného hospodárstva, podpora biodiverzity – výsadba krajinnotvorných prvkov, remízok, vetrolamov, znižovanie výmery poľnohospodárskych lánov, podpora regionálnych produktov a značiek, aktivity v oblasti marketingovej komunikácie a propagácie, organizovanie tematických medzinárodných výstav a konferencií, osвета a podpora aktivít v oblasti zníženia používania chémie, hnojív a pesticídov v poľnohospodárstve, podpora odborného vzdelávania v oblasti poľnohospodárskej produkcie, podpora prechodu na ekologické poľnohospodárstvo

Identifikovaná investičná potreba: 105 mil. EUR (pozn.: suma zahŕňa, okrem identifikovaných projektov, aj odhad ďalších budúcich finančných požiadaviek na základe skúseností z predchádzajúceho obdobia)

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, hl. m. SR Bratislava, BSK, MAS, KOČR, OOCR, subjekty pôsobiace v odvetví poľnohospodárstva (SHR, MSP, družstvá, záujmové združenia)

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV), štátny rozpočet, rozpočet miest a obcí, rozpočet BSK, súkromné zdroje a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

- A. **Ochrana povrchových a podzemných vôd na území kraja** (budovanie, skapacitnenie a obnova verejnej kanalizácie [oddelenie splaškovej a dažďovej kanalizácie] vrátane ČOV a vodovodnej siete, vrátane súvisiacej infraštruktúry, ekologizácia spracovania odpadových vôd a dodávok vody, monitorovanie a hodnotenie odpadových vôd a dodávok vody, vrátane skvalitňovania monitorovacej siete)

Zodpovední: BVS, a. s., obce a mestá, hl. m. SR Bratislava

Suma: 220 mil. EUR

- B. **Dekontaminácia a odstraňovanie veľkých environmentálnych záťaží na územiach s dopadom na územia chránených vodohospodárskych zdrojov** (skládky odpadu vo Vrakuni, areál chemických závodov Istrochem a iné)

Zodpovední: MŽP SR, pôvodca znečistenia

Suma: 350 mil. EUR

- C. **Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva na území kraja a podpora prechodu na obehové hospodárstvo** (budovanie zberných dvorov a zberných miest vrátane vybavenia, budovanie polopodzemných kontajnerísk, moderná a ekologická likvidácia tuhého komunálneho odpadu, zhodnocovanie odpadov so zameraním na recykláciu, predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu (BRO) a jeho zhodnocovanie, odklon od skládkovania a riešenia prevádzky/sanácie a rekultivácie skládok odpadov po ukončení prevádzky)

Zodpovední: obce a mestá, OLO, a.s., hl. m. SR Bratislava

Suma: 180 mil. EUR

- D. **Ochrana prírody, biodiverzity a krajiny, mitigačné a adaptačné opatrenia na zmenu klímy v oblastiach najviac postihnutých negatívnymi dopadmi zmeny klímy** (podpora biodiverzity, revitalizácia vodných tokov, udržateľný spôsob manažmentu, konzervačný manažment, ochrana druhov, zonácia, zelená infraštruktúra a vodozádržné opatrenia, koncepcná výsadba stromov a zelene, aktivity podporujúce rozvoj Bratislavského dunajského parku)

Zodpovední: mestá, obce, mestské časti hl. m. SR Bratislava, Hl. m. SR Bratislava, Bratislavský samosprávny kraj, MŽP SR

Suma: 128,4 mil. EUR

- E. **Zvyšovanie energetickej efektívnosti** (modernizácia verejného osvetlenia, hĺbková a komplexná obnova budov, modernizácia rozvodov tepla a podpora využívania OZE a nízkouhlíkových technológií)

Zodpovední: štát, SIEA, súkromné spoločnosti, mestá, obce, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, hl. m. SR Bratislava, Bratislavský samosprávny kraj

Suma: 223,7 mil. EUR

- F. **Kvalita ovzdušia** (monitoring ovzdušia a opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia na území kraja)

Zodpovední: SHMÚ, Bratislavský samosprávny kraj

Suma: 1 mil. EUR

- G. **Podpora tradičnej a regionálnej potravinárskej a poľnohospodárskej výroby** (a remesiel), obnova a zachovanie vinohradov, podpora chovu hospodárskych zvierat a zavádzanie inovácií a inteligentných riešení v oblasti poľnohospodárskej činnosti (vrátane digitalizácie)

Zodpovední: MAS, subjekty pôsobiace v odvetví poľnohospodárstva (SHR, MSP, družstvá, záujmové združenia)

Suma: 26 mil. EUR

Priorita nadväzuje na **národné priority** „Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

C.4.3 Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie

Strategický cieľ 3: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **zvýšenie inovačnej výkonnosti kraja**

Identifikovaná investičná potreba: **1,2 mld. EUR**

Špecifický cieľ 3.1: Zvýšiť uplatniteľnosť a vedomostnú úroveň žiakov a študentov a zvýšiť kapacity a zmodernizovať školskú infraštruktúru (v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK, t. j. s ohľadom na adaptáciu na zmenu klímy, digitalizáciu, koncept otvorenej a inkluzívnej školy a komplexný rozvoj územia)

Strategický investičný balíček 3.1 Kvalitné vzdelávanie pre inteligentnú špecializáciu v zmysle konceptu SMART školy

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

3.1.1. Integrovaný projektový balíček - Zvyšovanie kvality a dostupnosti predprimárneho vzdelávania

Komplementárne projekty: budovanie nových a rozširovanie a modernizácia existujúcich kapacít MŠ, budovanie novej a modernizácia zastaranej infraštruktúry školských zariadení MŠ (najmä jedálne, kuchyne a areály), zvyšovanie atraktivity učiteľského povolania, vytváranie možností pre zvyšovanie kvalifikácie a ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov a dostupnejšie bývanie (nájomné bývanie) pre pedagogických a odborných zamestnancov škôl, spolupráca medzi materskými školami v regióne a SOŠ a fakultami VŠ pripravujúcimi učiteľov, aktívna náborová politika, zabezpečenie asistentov a iného podporného personálu pre vzdelávací proces a modernizácia priestorov pre inkluzívne vzdelávanie (triedy, učebne, spoločné priestory)

3.1.2. Integrovaný projektový balíček - Zvyšovanie kvality a dostupnosti výchovy a vzdelávania na základných školách

Komplementárne projekty: budovanie nových a rozširovanie a modernizácia existujúcich kapacít ZŠ, budovanie novej a modernizácia zastaranej infraštruktúry školských zariadení ZŠ (najmä jedálne, kuchyne, telocvične, ŠKD a areály), vytváranie možností pre zvyšovanie kvalifikácie a ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov, dostupnejšie bývanie (nájomné bývanie) pre pedagogických a odborných zamestnancov škôl, spolupráca medzi školami v regióne a fakultami pripravujúcimi učiteľov, aktívna náborová politika, vzdelávacie aktivity zamerané na transversálne a mäkké zručnosti, kariérové poradenstvo, zabezpečenie asistentov a iného podporného personálu pre vzdelávací proces a modernizácia priestorov pre inkluzívne vzdelávanie (triedy, učebne, spoločné priestory), regionálna koordinácia exkurzií a workshop pre žiakov základných škôl u zamestnávateľov

3.1.3. Integrovaný projektový balíček - Zvyšovanie kvality výchovy a vzdelávania na stredných školách

Komplementárne projekty: modernizácia stredných škôl a súvisiacej infraštruktúry (najmä odborné učebne a ich vybavenie, telocvične, jedálne, internáty), budovanie centier odborného vzdelávania a prípravy (COVP), optimalizácia a modernizácia štruktúry študijných odborov, budovanie integrovaných špecializovaných vzdelávacích centier - "kampusov", podpora zavádzania študijných a učebných odborov zameraných na odvetvia RIS3, príp. iné odvetvia žiadané na regionálnom trhu práce, podpora duálneho vzdelávania, podpora užšej spolupráce SŠ so zamestnávateľmi, regionálna koordinácia exkurzií a workshop pre žiakov stredných škôl u zamestnávateľov, vzdelávacie aktivity zamerané na transversálne a mäkké zručnosti, vytvorenie platformy na pravidelnú výmenu informácií o potrebe zručností a vzdelávania, podpora projektov realizovaných študentmi SŠ, podpora neformálneho vzdelávania zameraného na profesie, ktoré sú žiadané na trhu práce, propagačné aktivity na podporu stredoškolského vzdelávania, vytváranie možností pre zvyšovanie kvalifikácie a ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov a dostupnejšie bývanie (nájomné bývanie) pre pedagogických a odborných zamestnancov škôl, spolupráca medzi fakultami pripravujúcimi učiteľov a školami v regióne, aktívna náborová politika, zabezpečenie asistentov a iného podporného personálu pre vzdelávací proces a modernizácia priestorov pre inkluzívne vzdelávanie (triedy, učebne, spoločné priestory)

Identifikovaná investičná potreba: 530 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, cirkevní a súkromní zriaďovatelia škôl, štát

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 3.2: Zlepšiť inovačnú úroveň regiónu a vytvoriť lepšie podmienky pre uplatnenie absolventov VŠ

Strategický investičný balíček 3.2 Bratislavský kraj ako líder vo výskume a inováciách

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

3.2.1. Integrovaný projektový balíček - Modernizácia a propagácia vysokého školstva a výskumu

Komplementárne projekty: budovanie novej a modernizácia existujúcej infraštruktúry vysokých škôl a výskumných inštitúcií, vrátane súvisiacej infraštruktúry (najmä internáty, športoviská, jedálne), nové prístrojové a materiálno-technologické vybavenie, podpora výskumných aktivít v oblastiach RIS3, doménach inteligentnej špecializácie a v ďalších oblastiach, zabezpečenie elektronických prístupov do medzinárodných vedeckých databáz, podpora účasti subjektov v európskom výskume, popularizácia vedy, výskumu a umenia, podpora platforiem propagujúcich využívanie moderných technológií, sieťovanie Slovákov žijúcich v zahraničí, riešenie aktuálnych problémov a výziev samosprávy (mesto, kraj) v spolupráci so študentami, zabezpečenie adekvátneho bývania pre zahraničných študentov a hosťujúcich vedeckých a pedagogických pracovníkov, prezentácia kraja ako inovačného a výskumného lídra v zahraničí, podpora a vytvorenie grantových programov zameraných na prilákanie a udržanie výskumníkov zo zahraničia, vytvorenie "international welcome" centra, štipendijný fond pre špičkových študentov, minigranty na riešenie výskumných úloh pre študentov, prilákanie medzinárodných konferencií, vytváranie možností pre zvyšovanie kvalifikácie, pedagogických a iných zručností a ponuka dostupnejšieho bývania (nájomné bývanie) pre vysokoškolských učiteľov a výskumných a vedeckých pracovníkov vysokých škôl, podpora a rozvoj materských škôl pre zamestnancov vysokých škôl („univerzitné škôlky“), prepojenie fakúlt pripravujúcich budúcich učiteľov s regionálnym školstvom najmä pri realizácii praxí, výmena know-how v cezhraničnom priestore, podpora tvorby vzdelávacích príležitostí pre dospelých a seniorov, digitalizácia vzdelávania online vzdelávanie, online kurzy), aktivity podporujúce internacionalizáciu výskumu

3.2.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora transferu technológií a sieťovania medzi univerzitami, vedeckými ústavmi a inovatívnymi podnikmi

Komplementárne projekty: zriadenie centra špičkového výskumu pokrývajúce základný aj aplikovaný výskum (napr. regionálne inovačný klaster), vybudovanie inovačného hubu, podpora investícií podnikov do výskumu a inovácií (modernizácia technológií, procesov a postupov), podpora inovačných kapacít podnikov, IT vzdelávanie, digitalizácia podnikania (tvorba a modernizácia eshopov, podpora samoprezentácie v online prostredí), podpora podnikateľských zručností, podpora účasti vedecko-výskumných inštitúcií a MSP v schémach Európskej rady pre inovácie (EIC), programu Horizont Európa vrátane programu Digitálna Európa

3.2.3. Integrovaný projektový balíček - Podpora mikropodnikov, malých a stredných podnikateľov

Komplementárne projekty: vytvorenie mikropôžičkového centra, vzdelávacie podujatia, podnikateľský inkubátor, internacionalizácia MSP, revitalizácia nevyužívaných objektov na nový účel pre podnikateľov, vznik „co-workingových“ priestorov, vytváranie a podpora dodávateľsko-odberateľských vzťahov v rámci mikroregiónov, propagácia, podpora účasti na podujatiach, realizácia špecializovaných podujatí, podpora pri zvyšovaní kvalifikácie a zručností, podpora začínajúcich podnikateľov - podpora start-upov a spin-offov

Identifikovaná investičná potreba: 532 mil. EUR

Nositelia aktivít: univerzity, vysoké školy, SAV, súkromný sektor (najmä MSP), hl. m. SR Bratislava, BSK, SBA, MH SR, MŠ SR, CVTI

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, Horizon Europe, štátny rozpočet, rozpočet hl. m. SR Bratislava, rozpočet BSK a iné

Špecifický cieľ 3.3: Zlepšiť zdravý životný štýl obyvateľov (prostredníctvom podpory športových, pohybových a záujmových aktivít)

Strategický investičný balíček 3.3 Šport, mládež a záujmová činnosť

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

3.3.1. Integrovaný projektový balíček - Podpora športových aktivít

Komplementárne projekty: výstavba, rekonštrukcia a modernizácia športových plôch a zariadení, viacúčelových ihrísk pre profesionálny aj amatérsky šport (plaváreň, zimný štadión, multifunkčná hala, atletický štadión, športový areál zameraný na rodiny), komunikačná platforma medzi aktérmi v športe, podpora talentovanej mládeže, podpora športových klubov združujúcich profesionálnych aj amatérskych športovcov, vypracovanie koncepcie rozvoja športu na území kraja, podpora športových podujatí všetkých úrovní od lokálnych po medzinárodné, podpora spoločných športovo-kultúrnych podujatí (zreteľ na viacdňové podujatia spojené s prezentáciou kraja), podpora oddychových zón pri športovej infraštruktúre

3.3.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora voľnočasových, záujmových aktivít a práca s mládežou

Komplementárne projekty: rozširovanie využívania škôl a školských zariadení pre záujmovú činnosť a voľný čas a mládeže mimo vyučovacieho procesu (rekonštrukcia a modernizácia priestorov vrátane nevyhnutného materiálovo technického zabezpečenia), rozširovanie využívania zariadení organizácií, ktoré sa venujú mládeži a dobrovoľníctvu (rekonštrukcia a modernizácia priestorov vrátane nevyhnutného materiálovo technického zabezpečenia), podpora mobility mládeže a rozvoj spolupráce škôl (vrátane medzinárodnej), výmenné programy zamerané na prácu s mládežou (vrátane medzinárodných), vzdelávanie v oblasti zdravia, podpora voľnočasových aktivít a záujmových činností mládeže (ZUŠ a CVČ a iné inštitúcie), podpora činnosti subjektov zameraných na mládež v regióne, podpora záujmovo – prospešných programov pre rôzne vekové skupiny (ZUŠ a CVČ a iné inštitúcie), realizácia programov pre mladých ľudí pri príprave na ich spoločenský i pracovný život, revitalizácia sídliskových športovísk a plôch určených na rekreačný šport

Identifikovaná investičná potreba: 125 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, cirkevní a súkromní zriaďovatelia, vysoké školy a univerzity, štát, hl. m. SR Bratislava, športové kluby, CVČ, neziskové organizácie pôsobiace v oblasti športu a práce s mládežou

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí a miest, mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet hl. m. SR Bratislava, súkromné zdroje a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

- A. **Rozširovanie a modernizácia kapacít materských škôl a im príslušnej infraštruktúry so zavedením prvkov "SMART" školy** (zelené, digitálne, inkluzívne opatrenia a opatrenia zamerané na otvorenosť a využiteľnosť areálov)

Zodpovední: mestá, obce, mestské časti Hl. m. SR Bratislava, súkromní zriaďovatelia škôl

Suma: 15 mil. EUR

- B. **Rozširovanie a modernizácia kapacít základných škôl a im príslušnej infraštruktúry so zavedením prvkov "SMART" školy** (zelené, digitálne, inkluzívne opatrenia a opatrenia zamerané na otvorenosť a využiteľnosť areálov)

Zodpovední: mestá, obce, mestské časti Hl. m. SR Bratislava, súkromní zriaďovatelia škôl

Suma: 65 mil. EUR

- C. **Podpora budovania centier odborného vzdelávania a prípravy** (predpoklad 7 nových a podpora 5 existujúcich COVP)

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, súkromní zriaďovatelia

Suma: 41,5 mil. EUR

- D. **Optimalizácia a modernizácia štruktúry študijných odborov na stredných školách** (budovanie integrovaných špecializovaných vzdelávacích centier "kampusov" - predpoklad 5 kampusov, podpora špecializácie gymnázií - budovanie odborných a jazykových učební; zavádzanie nových ŠO; rozširovanie duálneho vzdelávania)

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, súkromní zriaďovatelia

Suma: 50 mil. EUR

- E. **Komplexná modernizácia a dobudovanie vzdelávacej a inej infraštruktúry vysokých škôl a zavádzanie prvkov "SMART" školy** (zelené, digitálne, inkluzívne opatrenia a opatrenia zamerané na otvorenosť a využiteľnosť areálov) na území Hl. mesta Bratislava, vrátane modernizácie a doplnenia materiálovo-technického vybavenia

Zodpovední: vysoké školy a univerzity, štát (MH SR, MŠ SR, CVTI)

Suma: 150 mil. EUR

- F. **Vznik a podpora Regionálneho inovačného klastra**

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, Hl. m. SR Bratislava, vysoké školy a univerzity, SAV, súkromný sektor, CVTI, MH SR, MŠ SR

Suma: 5 mil. EUR

- G. **Dobudovanie, modernizácia a dovybavenie siete výskumných centier, technologických centier, inovačných hubov a vedeckých parkov a laboratórií vysokých škôl a vedeckých ústavov vrátane podpory ľudských zdrojov a výskumných aktivít** v oblastiach RIS3, doménach inteligentnej špecializácie a internacionalizácia výskumu

Zodpovední: vysoké školy a univerzity, SAV, SIEA, MH SR, MŠ SR

Suma: 140 mil. EUR

- H. **Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, zlepšenie inovačných kapacít podnikov a podpora zvýšenia produktivity podnikateľského sektora a investícií podnikov do výskumu a inovácií**

Zodpovední: súkromné spoločnosti (najmä MSP), SIEA, SBA, CVTI, MH SR, MŠ SR

Suma: 110 mil. EUR

Priorita nadväzuje na **národné priority** „Vzdelanie pre dôstojný život“, „Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí“ a „Dobré zdravie“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

C.4.4 Priorita 4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra

Strategický cieľ 4: Zvýšiť rozmanitosť a kvalitu kultúry a podporiť udržateľnosť turizmu

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **zvýšenie počtu návštevníkov a prenocovaní v kultúrnych a turistických zariadeniach**

Identifikovaná investičná potreba: **568 mil. EUR**

Špecifický cieľ 4.1: Podporiť rozvoj vodnej turistiky a rekreácie

Strategický investičný balíček 4.1 Využitie potenciálu vodného turizmu

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

4.1.1. Integrovaný projektový balíček - Skvalitňovanie infraštruktúry pre motorové plavidlá

Komplementárne projekty: posilnenie výletnej lodnej dopravy (výletné lode, malé motorové plavidlá a pod.), budovanie a modernizácia prístavísk, modernizácia súvisiacej infraštruktúry (vrátane parkovísk pre autobusy a karavany), zabezpečiť možnosť tankovania pre malé motorové plavidlá s prihliadnutím na potreby turizmu

4.1.2. Integrovaný projektový balíček – Skvalitňovanie infraštruktúry pre nemotorové plavidlá

Komplementárne projekty: budovanie a modernizácia prístavísk a súvisiacej infraštruktúry pre rafty, pramice, kajaky a pod, podpora budovania kempov a táborísk, úprava brehov a zlepšovanie prístupu k vode, budovanie nástupných a výstupných rámp a splavných hatí, budovanie a modernizácia sociálnych zariadení, mobiliáru a ďalšej doplnkovej infraštruktúry

4.1.3. Integrovaný projektový balíček – Rekreácia a športové vyžitie na vode, kúpeľný a wellness turizmus

Komplementárne projekty: úpravy brehov a dna riek, štrkovísk, jazier a pod., podpora fungovania vodáckych klubov, udržiavanie ramien pre možnosť rekreácie, budovanie a skvalitňovanie kempov, táborísk a prístavísk, budovanie sociálnych zariadení, mobiliáru a ďalšej doplnkovej športovo-rekreačnej infraštruktúry v blízkosti vodných plôch (vodné vleky), budovanie parkovísk a odstavných miest pre karavany, rozvoj akvaparkov, kúpalísk, rekreačných wellness zariadení a kúpeľov, rozvoj produktov vodnej turistiky a rekreácie vrátane rozvoja cezhraničných produktov, podpora zdravotného turizmu

Identifikovaná investičná potreba: 29 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, MSP v oblasti vodnej turistiky, vodácke kluby

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet Hl. m. SR Bratislava, rozpočet BSK, súkromné zdroje, CEF a iné

Špecifický cieľ 4.2: Podporiť rozvoj udržateľného turizmu v prírode

Strategický investičný balíček 4.2 Zlepšenie podmienok pre rozvoj turizmu v prírode a vidieckeho turizmu

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

4.2.1. Integrovaný projektový balíček - Rozvoj ekoturizmu a geoturizmu

Komplementárne projekty: budovanie a revitalizácia turistických chodníkov a trás; budovanie a revitalizácia doplnkovej turistickej infraštruktúry (altánky, ohniská, vyhliadky, ubytovacie domčeky v korunách stromov a pod.); podpora tvorby produktov spojených so zážitkovými aktivitami v prírode; rozvoj a podpora ekoturizmu (budovanie ekocentier), rozvoj geoturizmu a banského turizmu (Geopark Malé Karpaty, Malokarpatská banská cesta), rozvoj pamiatok spojených s historickou komunitou huncokárov na území Malých Karpát

4.2.2. Integrovaný projektový balíček – Rozvoj vidieckeho turizmu a agroturizmu

Komplementárne projekty: rozvoj a skvalitňovanie agroturistických zariadení a ich doplnkovej infraštruktúry (farmy, ranče, vinárstva, pivnice a pod.); rozvoj špecifických služieb v sektore turizmu na vidieku a agroturizmu (jazda na koňoch, účasť na poľnohospodárskych prácach, rybolov a pod.); podpora lokálnych remeselných výrobcov; podpora a rozvoj gastronomického turizmu, podpora a rozvoj vinárskeho a vinohradníckeho turizmu; rozvoj a skvalitňovanie podujatí naviazaných na turizmus na vidieku (vinobrania, deň otvorených búd na Vínnnej ceste Záhorie, folklórne slávnosti, remeselné trhy a pod.)

Identifikovaná investičná potreba: 27 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, súkromný sektor, MSP, MAS, OOCR, KOCR

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet Hl. m. SR Bratislavy, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 4.3: Modernizovať turistickú ponuku so zameraním na udržateľný turizmus

Strategický investičný balíček 4.3 Inovátna ponuka produktov turizmu a budovanie doplnkovej infraštruktúry

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

4.3.1. Integrovaný projektový balíček - Zlepšovanie manažmentu, propagácie a služieb udržateľného turizmu, rozvoj doplnkovej infraštruktúry

Komplementárne projekty: zefektívnenie destinačného manažmentu v BSK; podpora tvorby unikátnych regionálnych produktov a ich marketingu; zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov v oblasti turizmu; skvalitňovanie služieb turizmu; podpora inovácií a „smart“ riešení pri tvorbe a modernizácii produktov turizmu; kvalitnejšie poskytovanie informácií o jednotlivých turistických atrakciách prostredníctvom podpory digitalizácie, interaktivity a využívania nových médií; spoločná cezhraničná propagácia produktov turizmu; dobudovanie doplnkovej turistickej a cyklickej infraštruktúry pri významných atrakciách turizmu; rozvoj unikátnej turistickej architektúry, podpora a rozvoj zážitkového turizmu, podpora spoločných kultúrno-sportových produktov, produkty mestského turizmu - City Break

4.3.2. Integrovaný projektový balíček – Podpora udržateľnej mobility v nadväznosti na rozvoj turizmu

Komplementárne projekty: zlepšovanie dopravnej dostupnosti turistických atrakcií; rozvoj športovo-rekreačnej infraštruktúry (in-line trasy, bike-parky, single tracky, bežkárske/lyžiarske rekreačné trasy), podpora špecifických dopravných projektov zameraných na turizmus (cyklobusy, sezónne autobusové a vlakové spojenia, elektribusy a pod), budovanie parkovísk pre autobusy a odstavných miest pre karavany, zefektívnenie využívania verejnej dopravy pre potreby turizmu; budovanie a rekonštrukcia cykloturistických trás vrátane doplnkovej infraštruktúry

4.3.3. Integrovaný projektový balíček - Tematické cesty na území kraja vrátane ich cezhraničného presahu

Komplementárne projekty: rozvoj siete tematických ciest zameraných na kultúrno-historické a prírodné pamätihodnosti (Cesta šľachtických rodov, Cesta Železnej opony, Cyrilo-metodská cesta, Danube Islands – Dunajské ostrovy, Geopark Malé Karpaty, židovské pamiatky kraja a ďalšie); podpora cezhraničnej spolupráce; marketing a propagácia, inovatívne online riešenia (napr. storymapa)

Identifikovaná investičná potreba: 9 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, Hl. m. SR Bratislava, BSK, KOCR, OOCR, MAS

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet Hl. m. SR Bratislavy a iné

Špecifický cieľ 4.4: Chrániť a rozvíjať potenciál kultúrneho dedičstva a vytvoriť vhodné podmienky pre rast kreatívneho priemyslu

Strategický investičný balíček 4.4 Rozvoj kultúry a kultúrno-kreatívneho priemyslu

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

4.4.1. Integrovaný projektový balíček – Zachovanie a rozvoj kultúrneho dedičstva, podpora súčasného umenia

Komplementárne projekty: ochrana, obnova a rozvoj pamiatkového fondu vrátane nového využitia pamiatok; ochrana, obnova a nové využitie technických pamiatok; modernizácia existujúcich a budovanie nových pamäťových inštitúcií (múzeá, galérie, knižnice); rozvoj kultúrnych inštitúcií v oblasti scénického umenia - hudobné, tanečné a divadelné telesá, modernizácia a dobudovanie kultúrnych domov, koncertných sál, divadelných priestorov a ostatných priestorov pre zriadené aj nezávislé umelecké telesá; zefektívnenie a posilnenie dotačnej schémy pre nezriaďovanú kultúrnu scénu, podpora kultúrnych podujatí všetkých úrovní od lokálnych po medzinárodné

4.4.2. Integrovaný projektový balíček – Rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu

Komplementárne projekty: podpora aktivít rozvíjajúcich podnikanie v oblasti KKP vrátane rozvoja fyzickej infraštruktúry (inkubátory, technologické dielne, poradenstvo, propagácia atď.); rozvoj projektu Nová Cvernovka ako regionálneho kreatívneho centra; podpora vzdelávacích programov súvisiacich s kultúrno-kreatívnym priemyslom; profesionalizácia ľudských zdrojov; podpora rozvoja špecifických segmentov KKP s veľkým potenciálom vzhľadom na podmienky v regióne (architektúra, dizajn, herný priemysel, nové médiá a ďalšie.); podpora rozvoja filmového priemyslu v regióne; vypracovanie regionálneho satelitného účtu kultúrno-kreatívneho priemyslu, vznik ucelenej Koncepcie rozvoja kultúrno-kreatívneho priemyslu v BSK; propagácia a marketing

4.4.3. Integrovaný projektový balíček – Rozvoj kultúrneho a kongresového turizmu

Komplementárne projekty: digitalizácia a sprístupnenie kultúrneho bohatstva; dobudovanie doplnkovej infraštruktúry pre návštevníkov; zlepšovanie dostupnosti a bezbariérovosti kultúrnych pamiatok; podpora vzniku a rozvoja kreatívnych centier ako nových atraktivít turizmu; podpora umeleckých rezidií; podpora a skvalitňovanie lokálnych kultúrnych podujatí (festivalov, trhov, slávností a pod.); podpora vzdelávacieho rozmeru podujatí, budovanie a rozvoj infraštruktúry pre kongresový a konferenčný turizmus, skvalitnenie a zvýšenie interaktivity expozícií kultúrnych zariadení

Identifikovaná investičná potreba: 503 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, SBA, vysoké školy a univerzity (najmä VŠVU a VŠMU), neziskový sektor, MSP, OOCR, KOCR

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest, mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet Hl. m. SR Bratislavy, súkromné zdroje a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

- A. Záchrana, obnova a nové využitie národných kultúrnych pamiatok na území kraja** (historická budova SND, SNM v Bratislave, Kúpele Grössling, Hrad Devín, Múzeum Antickej Gerulaty, Georgievičov palác, Koloničova kúria v Rači, Katedrála sv. Martina v Bratislave, Ortodoxná synagóga v Sv. Jure, Pezinok - Holubyho dom, Rodný dom J. Palkoviča a skanzen dediny v Doľanoch, Pálffyovský kaštieľ v Malackách, Múzeum Ferdiša Kostku v Stupave, Kaštieľ a park Malinovo, Horná brána v Modre a historická radnica v Modre)

Zodpovední: mestá, obce, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislava, rozpočet Bratislavského samosprávneho kraja, cirkvi, štát

Suma: 186 mil. EUR

- B. Využitie potenciálu vodného bohatstva kraja na rozvoj turizmu, predovšetkým prostredníctvom budovania a modernizovania infraštruktúry vodného turizmu** (doplnková infraštruktúra turizmu na rieke Morava, Malého Dunaja a Dunaja, Senec - Slnčné jazerá, Malé Leváre - Jazero Rudava, Dunajská Lužná - Košariská, Bratislava/Vajnory - Vajnorské jazerá, Bratislava/Ružinov - Zlaté Piesky, Bratislava/Nové Mesto - Kuchajda)

Zodpovední: mestá, obce, mestské časti hl. m. SR Bratislava, súkromný sektor, MAS, OOCR, KOČR

Suma: 30 mil. EUR

- C. Nová budova pre kongresy/konferencie a kultúru v Bratislave** (nové veľkokapacitné kultúrno-kongresové centrum)

Zodpovední: Hl. m. SR Bratislava, súkromný sektor, štát, mestské časti hl. m. SR Bratislava

Suma: 75 mil. EUR

- D. Zlepšovanie podmienok pre rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu** (na území miest a mestských častí hl. mesta SR Bratislava)

Zodpovední: štát, mestá, mestské časti hl. m. SR Bratislava, Nadácia Cvernovka, súkromný sektor, občianske združenia, neziskové organizácie

Suma: 30,4 mil. EUR

- E. Rozvoj ekoturizmu, vidieckeho turizmu a agroturizmu** (ekocentrum Čunovo, Huncokárska škola v Modre-ekocentrum, infocentrum Geopark Malé Karpaty-Pezinok, podpora Malokarpatskej vínnej cesty, modernizácia lanovej dráhy Železná studnička - Snežienka na Kamzíku - Koliba, výstavba siete ubytovacích domčekov v korunách stromov v Malých Karpatoch)

Zodpovední: mestá, obce, súkromný sektor, rozpočet Bratislavského samosprávneho kraja, MAS, OOCR, KOČR

Suma: 10 mil. EUR

Priorita nadväzuje na **národnú prioritu** „Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

C.4.5 Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

Strategický cieľ 5: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **predĺženie dĺžky dožitia / väčší počet rokov v zdraví**

Identifikovaná investičná potreba: **292 mil. EUR**

Špecifický cieľ 5.1: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov

Strategický investičný balíček 5.1 Komplexná zdravotná starostlivosť

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

5.1.1. Integrovaný projektový balíček - Komplexná ústavná starostlivosť

Komplementárne projekty: budovanie nových a nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zariadení ústavnej starostlivosti vrátane prístrojového vybavenia (nová nemocnica na území hl. m. SR Bratislavy), vybudovanie zariadení poskytujúcich ústavnú paliatívnu starostlivosť, vybudovanie systému starostlivosti pre ľudí bez domova na sprístupňovania zdravotníckej infraštruktúry, podpora zdravotníckych zariadení na prijatie pacienta s ťažkým zdravotným postihnutím, zriadenie pobytovej služby pre klientov, ktorí sú v domácej ošetrovateľskej starostlivosti a vyžadujú vysoko odborný prístup (ľudia na umelej pľúcnej ventilácii, ALS a pod.), cezhraničná spolupráca v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti, zvýšenie kvality fungovania sociálneho poradenstva v nemocnici, intervencie zamerané na dobudovanie špecializovaných centier (poskytujúcich priestor pre interdisciplinárnu spoluprácu), intervencie v oblasti preventívnych programov a opatrení, definovaním nároku pacienta a rozsahu zdravotných služieb hrađených z verejných zdrojov; vytvorenie dátovej a komunikačnej platformy medzi UNB, poliklinikami a poisťovňami; dobudovanie tzv. akútnych línii – starostlivosť o pacientov v priamom ohrození života (srdcový infarkt, cievna mozgová príhoda a ťažký úraz); vytvorenie dátového portálu pre porovnanie kvality lekárov a nemocníc, finančná podpora tvorby pracovných miest pre vytvorenie multiprofesionálnych tímov vrátane, realizácia školení pre lekárov ako správne viesť tím profesionálov z rozličných oblastí, finančná podpora vytvorenia pracovných miest verejných zdravotníkov na riešenie infekčných ako aj chronických neinfekčných ochorení, vytvoriť a naplánovať potrebné preventívne kapacity a pracovné miesta psychológov, liečebných pedagógov a verejných zdravotníkov

5.1.2. Integrovaný projektový balíček - Komplexná ambulantná starostlivosť

Komplementárne projekty: budovanie nových, nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zdravotných stredísk a ambulancií, finančná podpora pre zriaďovanie ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií (podpora združených praxí), vytvorenie centrálneho objednávkového systému pacientov; definovanie nových výkonov a zavedenie finančných motivácií (primárne cez poisťovne) na podporu zavádzania inovácií v ambulanciách (telemedicina, videokonzultácie, apod.); informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách, informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov zdravotníckych škôl a univerzít, projekty zamerané na poskytovanie domácej ošetrovateľskej služby a služieb ADOS (odborné ošetrovanie a liečebná rehabilitácia u pacientov a pod.), vybudovanie siete zariadení poskytujúcich paliatívnu starostlivosť ambulantnou formou (napr. mobilné hospice), zriadenie záchytných izieb (záchytky), podpora psychologického poradenstva, podpora zriaďovania psychiatrických ambulancií pre dospelých; intervencie zamerané na dobudovanie špecializovaných centier (poskytujúcich priestor pre interdisciplinárnu spoluprácu), intervencie v oblasti preventívnych programov a opatrení, finančná podpora vzniku pracovných miest pre primárnu ambulantnú zdravotnú starostlivosť, finančná podpora vzniku pracovných miest pre multiprofesionálne tímy špecializovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti, realizácia školení pre lekárov ako správne viesť tím profesionálov z rozličných oblastí, finančná podpora vytvorenia pracovných miest verejných zdravotníkov na riešenie infekčných ako aj chronických neinfekčných ochorení, vytvoriť a naplánovať potrebné preventívne kapacity a pracovné miesta psychológov, liečebných pedagógov a verejných zdravotníkov

5.1.3. Integrovaný projektový balíček - Komplexná lekárenská starostlivosť

Komplementárne projekty: organizačná podpora pre zriaďovanie zariadení lekárenskej starostlivosti, komplexná podpora aktivít zameriavajúcich sa na práva pacientov, aktivity spojené s prevenciou pred ochoreniami

Identifikovaná investičná potreba: 292 mil. EUR (pozn.: suma zahŕňa, okrem identifikovaných projektov, aj odhad ďalších budúcich finančných požiadaviek)

Nositelia aktivít: obce a mestá, mestské časti, BSK, UNB, združenia lekárov, MVO, SZU, ďalší poskytovatelia zdravotnej starostlivosti

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

A. Zlepšovanie zdravotnej starostlivosti v nemocniciach s regionálnou / celoštátnou pôsobnosťou

Zodpovedný: štát (UNB)

Suma: 263 mil. EUR (odhad)

B. Zlepšovanie dostupnosti zdravotnej starostlivosti v regiónoch (ústavná a ambulantná starostlivosť, domáca ošetrovateľská starostlivosť, sieť mobilných zariadení)

Zodpovední: obce a mestá, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, Bratislavský samosprávny kraj, združenia lekárov, MVO, SZU, ďalší poskytovatelia zdravotnej starostlivosti

Suma: 29 mil. EUR

Priorita nadväzuje na **národnú prioritu „Dobré zdravie“** v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

C.4.6 Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť

Strategický cieľ 6: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **zníženie podielu populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením**

Identifikovaná investičná potreba: **377 mil. EUR**

Špecifický cieľ 6.1: Zvýšiť dostupnosť služieb sociálnej starostlivosti

Strategický investičný balíček 6.1 Dostupné a moderné sociálne služby

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

6.1.1. Integrovaný projektový balíček - Podpora deinštitucionalizácie a transformácie zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (SPODaSK)

Komplementárne projekty: realizácia deinštitucionalizácie a transformácie zariadení sociálnych služieb a zariadení SPODaSK (nákup nehnuteľností, výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov, zabezpečenie materiálno-technického vybavenia), podpora pre ďalšie využitie objektov zariadení sociálnych služieb a zariadení SPODaSK, ktoré prešli deinštitucionalizáciou a transformáciou, prevádzka zariadení, podpora rozvoja ľudských zdrojov

6.1.2. Integrovaný projektový balíček - Dostupnejšie a kvalitnejšie sociálne služby a podpora rozvoja ľudských zdrojov (Rozvoj komunitných druhov sociálnych služieb v súlade so zákonom o sociálnych službách a opatrení/aktivít v súlade so zákonom o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a podpora rozvoja ľudských zdrojov)

Komplementárne projekty: budovanie nových a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb na komunitnej úrovni (najmä špecializované zariadenia, zariadenia pre seniorov, centrá pre deti a rodinu [obete násillia], nízkoprahové denné centrá, útulky, komunitné centrá, integračné centrá, centrá včasnej intervencie, zariadenia starostlivosti o dieťa do veku troch rokov [jasle]), podporné služby ako prevencia straty bývania, získavanie presnejších informácií o počte a potrebách ľudí bez domova; vytváranie podmienok pre vznik a podporu ambulantných a terénnych sociálnych služieb, vrátane služieb pre ohrozené skupiny (nízkopríjmoví, drogovovo závislí, ľudia bez domova, obeť násillia/sexbiznisu, ľudia z vylúčených komúnit, atď.); vzdelávanie odborných pracovníkov v zariadeniach sociálnych služieb a zariadeniach SPODaSK vrátane supervízie a intervízie, tvorba pracovných miest a benefitov (finančné a nefinančné) pre zamestnancov pracujúcich v sociálnych službách a SPODaSK, alternatívne formy podpory (ako napr. osobná asistencia); inovatívne formy podpory nezávislého a aktívneho života (napr. prostredníctvom e-mobility, zdokonaľovaním kompenzačných pomôcok, rozvojom robotizácie, a pod.), podpora pilotných projektov sociálnych inovácií

Identifikovaná investičná potreba: 179 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, hl. m. SR Bratislava, cirkvi, ďalší poskytovatelia sociálnych služieb (verejný aj neverejný)

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 6.2: Zvýšiť dostupnosť nájomného bývania

Strategický investičný balíček 6.2 Podpora nájomného bývania

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

6.2.1. Integrovaný projektový balíček - Podpora nájomného bývania

Komplementárne projekty: nákup nehnuteľností, výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov za účelom tvorby nájomného bývania, podpora nájomného bývania pre zamestnancov mestských podnikov, zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC a pre iných zamestnancov (napr. učitelia, zdravotnícki pracovníci, a pod.) ako súčasť personálnych politík, ľudí v neistom bývaní, ľudí bez domova, príp. iné zraniteľné skupiny

Identifikovaná investičná potreba: 153 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, hl. m. SR Bratislava, BSK, sociálne podniky (bývanie), štát (MDaV SR)

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet (ŠFRB), rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, rozpočet BSK a iné

Špecifický cieľ 6.3: Zvýšiť dostupnosť služieb sociálnej starostlivosti pre špecifické ohrozené cieľové skupiny

Strategický investičný balíček 6.3 Sociálna inklúzia pre špecifické ohrozené skupiny obyvateľstva

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

6.3.1. Integrovaný projektový balíček - Zabezpečenie dostupných sociálnych služieb a rozvoja komunitných aktivít pre špecifické skupiny obyvateľstva

(potenciálne ohrozené sociálnym vylúčením, resp. s potrebou intenzívnejšej socializácie/zdieľania spoločnosti s inými sú najmä nízkopríjmoví pracujúci, rodiny, deti a mládež, seniori, cudzinci, MRK, zdravotne znevýhodnení)

Komplementárne projekty: zmapovanie sociálne vylúčených lokalít a lokalít ohrozených sociálnym vylúčením na území BSK, podpora analýz na mapovanie potrieb ohrozených domácností a sociálneho začleňovania, podpora dostupného právneho poradenstva pre obyvateľov (pre oblasti dlhov, bývania, pracovno-právnych vzťahov a pod.) a podpora advokátskych organizácií venujúcich sa témam pracujúcich chudobných, nedostupného bývania a pod., programová a osvetová podpora dospelých ohrozených sociálnym vylúčením; podpora materských/rodinných/komunitných centier (vzdelávanie, trávenie voľného času a iných komunitných aktivít), programová podpora detí a mládeže, opatrenia na elimináciu nepriaznivých vplyvov pôsobiacich na deti a rodiny v rámci SPODaSK; edukačné aktivity spojené s prevenciou pred ochoreniami a sociálnym vylúčením osôb v seniorskom veku a/alebo osôb so zdravotným postihnutím, podpora aktivít aktívneho starnutia; vytvorenie informačného centra pre cudzincov, zvýšenie dostupnosti inštitucionálnej pomoci pre cudzincov, odstraňovanie jazykovej bariéry cudzincov (poskytovanie informácií vo viacerých jazykoch, výučba slovenčiny a reálií, kariérové poradenstvo k získaniu potrebných zručností), príprava analýz, zber údajov na získanie presnejších informácií o obyvateľoch MRK s cieľom zabezpečenia postupnej integrácie do majoritnej spoločnosti a následného zlepšenia ich kvality života; podpora pilotných projektov sociálnych inovácií

Identifikovaná investičná potreba: 25 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, hl. m. SR Bratislava, BSK, cirkvi, ďalší poskytovatelia sociálnych služieb, materské a rodinné centrá, občianske iniciatívy, nadácie a ďalšie neziskové organizácie

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, rozpočet BSK, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 6.4: Zlepšiť podmienky v oblasti sociálneho podnikania

Strategický investičný balíček 6.4 Podpora sociálneho podnikania

Prehľad integrovaných balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

6.4.1. Integrovaný projektový balíček - Sociálne podnikanie

Komplementárne projekty: modernizácia objektov a nákup materiálovo-technického vybavenia pre fungovanie sociálnych podnikov a chránených dielní, podpora vzniku sociálnych podnikov

Identifikovaná investičná potreba: 20 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, cirkvi, neziskové organizácie, sociálne podniky

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet Hl. m. SR Bratislavy a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

- A. **Deinštitucionalizácia a transformácia zariadení sociálnych služieb a SPODaSK a tvorba pracovných miest a benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb** (nákup nehnuteľností, výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov, zabezpečenie materiálovo-technického vybavenia, podpora pre ďalšie využitie pôvodných zariadení sociálnych služieb, ktoré prešli deinštitucionalizáciou a transformáciou, tvorba pracovných miest a benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb [ubytovanie, vyššie odmeňovanie, celoživotné vzdelávanie], zvýšenie možností vzdelávania pre zamestnancov v službách, zavedenie a zvýšenie možností supervízie a intervízie v službách a zariadeniach, poradenských a psychologických služieb pre zamestnancov pre podporu duševného zdravia a prevencie vyhorenia)

Zodpovední: štát, obce a mestá, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, Bratislavský samosprávny kraj

Suma: 87,6 mil. EUR

- B. **Zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb** (sociálne služby poskytované na komunitnej úrovni rôzneho druhu a najmä terénnou a ambulantnou formou, nákup nehnuteľností, výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov, zabezpečenie materiálovo-technického vybavenia, zariadenia pre ciele skupiny obyvateľov [ľudia bez domova] aj iné cieľové skupiny [deti, mladí ľudia a rodiny v núdzi, osoby zažívajúce násilie, osoby s rizikovým užívaním návykových látok a pod.]

Zodpovední: obce a mestá, mestské časti, Bratislavský samosprávny kraj, verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb

Suma: 118,1 mil. EUR

- C. **Podpora nájomného bývania** (výstavba a rekonštrukcia nájomných bytov)

Zodpovední: Hl. m. SR Bratislava, obce a mestá, mestské časti hl. m. SR Bratislavy

Suma: 153 mil. EUR

Definovanie strategických investičných balíčkov pre napĺňanie strategického cieľa zohľadňuje aj ciele a opatrenia definované v rámci strategických dokumentov kraja zameraných na oblasť sociálnej inklúzie a to „*Koncepcie sociálnej inklúzie*“

Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2020-2030“ a „Koncepcie rozvoja sociálnych služieb v kompetencii Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2018 – 2023“.

Priorita nadväzuje na **národnú prioritu „Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia“** v zmysle implementácie (naplňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

C.4.7 Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

Strategický cieľ 7: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **zníženie počtu trestných činov**

Identifikovaná investičná potreba: **103 mil. EUR**

Špecifický cieľ 7.1: Zvýšiť kvalitu vybranej technickej infraštruktúry a zariadení (s ohľadom na realizáciu SMART riešení a bezpečnosť)

Strategický investičný balíček 7.1 Modernizácia vybranej technickej infraštruktúry

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

7.1.1. Integrovaný projektový balíček - Modernizácia kamerového systému, rozvoj a rozširovanie informačno-komunikačných technológií a zabezpečenie digitálnej bezpečnosti

Komplementárne projekty: modernizácia existujúceho kamerového systému, rozširovanie kamerového systému, budovanie a rozširovanie verejných WiFi sietí, modernizácia a budovanie optických sietí, informačné tabule, vzdelávanie a školiace aktivity pre obyvateľov v oblasti digitálnych zručností a digitálnej bezpečnosti, digitalizáciu technických budov a tratí

Identifikovaná investičná potreba: 21 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, hl. m. SR Bratislava, BSK, súkromný sektor, BTB

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 7.2: Zvýšiť kvalitu špecifickej občianskej vybavenosti

Strategický investičný balíček 7.2 Obnova špecifickej občianskej vybavenosti a revitalizácia verejných priestorov

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

7.2.1. Integrovaný projektový balíček - Obnova a modernizácia špecifických objektov pre nekomerčné využitie a rozširovanie a revitalizácia cintorínov a súvisiacej infraštruktúry

Komplementárne projekty: rekonštrukcia špecifických objektov nekomerčnej vybavenosti (najmä obecný úrad, hasičská zbrojnica, obecná polícia) a ich okolia, rozširovanie existujúcich areálov cintorínov, výstavba urnových hájov, budovanie a obnova súvisiacej infraštruktúry

Identifikovaná investičná potreba: 81 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, Hl. m. SR Bratislava, BSK

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, rozpočet BSK a iné

Špecifický cieľ 7.3: Zmodernizovať špecifické zariadenia občianskej vybavenosti

Strategický investičný balíček 7.3 Predchádzanie rizikám sociálno-patologických javom a eliminácia dôsledkov počas krízových situácií

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

7.3.1. Integrovaný projektový balíček - Obnova a modernizácia zariadení civilnej ochrany a ďalších zariadení pre účely ochrany zdravia, životov a majetku reagujúce na súčasné bezpečnostné riziká

Komplementárne projekty: obnova CO krytov, zabezpečenie vybavenia potrebného pre zabezpečovacie a záchranné práce pri záplavách, zosuvoch pôdy a iných haváriách, ktoré ohrozujú obyvateľstvo, nová komunikačná bezpečnostná infraštruktúra, technických a logistických kapacít pre komunikáciu a krízové riadenie, včasné varovanie a vyzušovanie (IMOS)

Identifikovaná investičná potreba: neurčená

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, hl. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet hl. m. SR Bratislavy a iné

Špecifický cieľ 7.4: Zmodernizovať špecifickú technickú infraštruktúru územia

Strategický investičný balíček 7.4 Moderná infraštruktúra v oblasti energetiky

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

7.4.1. Integrovaný projektový balíček – Obnova a modernizácia zariadení pre distribúciu elektriny

Komplementárne projekty: modernizácia infraštruktúry pre distribúciu elektriny

7.4.2. Integrovaný projektový balíček - Obnova a modernizácia zariadení pre distribúciu plynu

Komplementárne projekty: modernizácia zariadení a súvisiacej infraštruktúry

7.4.3. Integrovaný projektový balíček - Obnova a modernizácia zariadení ropovodov a produktovodov

Komplementárne projekty: modernizácia zariadení a súvisiacej infraštruktúry

7.4.4. Integrovaný projektový balíček – Rozvoj infraštruktúry pre alternatívne typy dopravy

Komplementárne projekty: budovanie a modernizácia súvisiacej infraštruktúry v nadväznosti na budúci rozvoj elektromobility, vodíkového pohonu a iných alternatívnych pohonov (mimo pohonov na báze fosílnych palív)

Identifikovaná investičná potreba: neurčená

Nositelia projektov: súkromný sektor (v oblasti energetiky), obce a mestá, mestské časti hl. m. SR Bratislava, hl. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet hl. m. SR Bratislava, súkromné zdroje a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

A. Budovanie a rozširovanie kamerových systémov, prvkov pasívnej ochrany majetku a osôb za účelom vyššej bezpečnosti

Zodpovední: obce, mestá a mestské časti hl. m. SR Bratislavy, hl. m. SR Bratislava

Suma: 19 mil. EUR

B. Budovanie a rozširovanie verejných wifi sietí, vytváranie podmienok pre budovanie 5G siete, modernizácia a budovanie optických sietí a opatrení a aplikácií na zvyšovanie kybernetickej bezpečnosti

Zodpovední: obce, mestá a mestské časti hl. m. SR Bratislavy, Bratislavský samosprávny kraj

Suma: 2 mil. EUR

C. Budovanie a rozširovanie verejnej infraštruktúry pre alternatívne typy dopravy

Zodpovední: súkromný sektor (v oblasti energetiky), obce a mestá, mestské časti hl. m. SR Bratislava, hl. m. SR Bratislava

Suma: neurčená

Priorita nadväzuje na **národné priority** „Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy“ a „Právny štát, demokracia a bezpečnosť“ v zmysle implementácie (naplňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

C.4.8 Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu

Strategický cieľ 8: Na princípe partnerstva a dátach zefektívniť riadenie verejnej správy

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **zvýšenie objemu financií smerujúcich do územia kraja**

Identifikovaná investičná potreba: **22 mil. EUR**

Špecifický cieľ 8.1: Skvalitniť rozhodovacie procesy verejnej správy

Strategický investičný balíček 8.1 Vytváranie podmienok pre skvalitnenie rozhodovacích procesov verejnej správy a rozvoj procesu participatívneho plánovania

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

8.1.1. Integrovaný projektový balíček - Vytváranie a udržiavanie analyticko-strategických kapacít

Komplementárne projekty: tvorba, implementácia a vyhodnocovanie plnenia analytických, strategických a koncepčných dokumentov (v oblasti zdravotníctva, civilnej ochrany, „smart“ riešení, športu, kultúry, turizmu, nízkouhlíkového hospodárstva a pod.), monitorovanie a hodnotenie PHRSR, podpora pri zvyšovaní kvalifikácie a zručností, personálne posilnenie sektorových špecialistov na úrovni regionálnej a miestnej samosprávy a štátnej správy, tvorba analytických podkladov ako podklad pre volených zástupcov, aby prijímali kvalifikované rozhodnutia založené na objektívnych faktoch (evidence-based politiky)

8.1.2. Integrovaný projektový balíček - Posilnenie procesu participatívneho plánovania a sieťovanie aktérov z verejného, občianskeho a súkromného sektora za účelom rozvoja ekonomických, sociálnych a vzdelávacích aktivít

Komplementárne projekty: vytvorenie platformy na pravidelnú výmenu informácií (formou webinárov, info mailov a pod.), realizácia podujatí a stretnutí, správne nastavenie procesov vo verejných politikách, podpora vzniku a fungovania MAS, KOČR, OOCR, klastrov, výskumných, kreatívnych centier a partnerstiev vrátane medzinárodnej spolupráce; zapojenie verejnosti do príprav zadania a prerokovania následných návrhov dokumentov územného plánovania

8.1.3. Integrovaný projektový balíček - Elektronizácia a digitalizácia verejných služieb a podpora v oblasti získavania a zverejňovania „big data“

Komplementárne projekty: elektronické služby miest, obcí a VÚC, tvorba špecializovaných portálov určených na publikáciu dát, vrátane geografických údajov a územnoplánovacích dokumentov založených na GIS; manažment dát a analýz spracovaných s geografickým priemetom a otvorených pre verejnosť a tretie strany

Identifikovaná investičná potreba: 20 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, Hl. m. SR Bratislava, BSK, štát, sociálno-ekonomickí partneri, MAS, KOČR, OOCR

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet Hl. m. SR Bratislavy a iné

Špecifický cieľ 8.2: Podporiť zavádzanie systémových zmien v jednotlivých rozvojových oblastiach

Strategický investičný balíček 8.2 Podpora systémových zmien

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

8.2.1. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti udržateľnej mobility

Komplementárne projekty:

- vznik dopravnej autority za účelom efektívnejšej koordinácie regionálnej železničnej a autobusovej dopravy,
- posilnenie kompetencií samosprávnych krajov ohľadom objednávanie regionálnej koľajovej dopravy,
- vytvorenie fondu určeného na obnovu ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií,
- presadzovanie nízkouhlíkových foriem dopravy vo verejnej osobnej doprave ako aj v individuálnej automobilovej doprave (alternatívny pohon, nízkoemisné zóny, autonómne vozidlá).

8.2.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti udržateľného životného prostredia

Komplementárne projekty:

- riešenie majetkových vzťahov kanalizačnej siete na území miest a obcí mimo územia hl. m. SR Bratislavy,
- nové nastavenie kompetencií a zodpovedností v oblasti odpadového hospodárstva na úrovni kraja-vytvorenie dlhodobého plánu za účasti relevantných partnerov pôsobiach v oblasti odpadového hospodárstva,
- spoločný postup (štát-samospráva-výskumný ústav-pôvodca znečistenia) na riešenie environmentálnych záťaží (Vrakuňa, Istrochem, Apollo a iné)-vytvorenie dlhodobej stratégie odstraňovania environmentálnych záťaží,
- nové nastavenie kompetencií a zodpovedností v oblasti životného prostredia na úrovni kraja (ako napríklad kvalita ovzdušia, environmentálna výchova),
- komplexný servis pri príprave, realizácii a financovaní projektov kanalizačnej a vodovodnej infraštruktúry obcí a miest, ktorú vlastní, spravuje alebo plánuje vybudovať BVS,
- spoločný postup (vrátane cezhraničnej koordinácie) pri riešení problematiky výskytu komárov,
- podpora legislatívy, ktorá upravuje reguláciu v súvislosti s dovážaním produktov (napr. vín) zo zahraničia,
- podpora finančných a podporných opatrení, ktoré zabránia likvidácii slovenských vinárov kvôli prebytkom vína vo svete,
- podpora legislatívy, ktorá zabráni neúmernej a nekontrolovanej výstavbe na vinohradníckych svahoch v Malokarpatskej oblasti (vo vinárskych oblastiach vo všeobecnosti),
- podpora legislatívy, ktorá rozumnejšie reguluje vtáky a zvieratá – ničenie úrod poľnohospodárom.

8.2.3. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti školstva, výskumu, inovácií a športu

Komplementárne projekty:

- nový mechanizmus financovania výskumu a vývoja a podpory inovatívnych firiem (inovačný fond na úrovni kraja),
- zjednodušenie procesu obstarávania inovatívnych riešení (výskumné úlohy), vrátane zelených riešení, najmä pri projektoch financovaných zo zdrojov EÚ,
- riešenie problematiky systému financovania a riadenia vysokých škôl zmenou Zákona o vysokých školách a metodiky rozpisu dotácií,
- zjednotenie inštitúcií a organizácií, ktoré rozdeľujú dotácie na vedu, výskum a inovácie,
- vytvorenie podmienok na udržateľnosť a ďalší rozvoj vedeckých a výskumných projektov vysokých škôl a vedeckých inštitúcií z verejných alebo štrukturálnych zdrojov,
- riešenie rozdelenia kompetencií a zodpovedností v rámci regionálneho školstva medzi rezortami vnútra a školstva ich zjednotením pod jeden rezort a zmenou príslušnej legislatívy,
- riešenie problematiky financovania originálnych kompetencií samospráv v školstve (MŠ, ZUŠ, školské zariadenia),
- zrovnoprávenie súkromných a verejných zriaďovateľov škôl pri poskytovaní verejných služieb vo vzdelávaní,
- zvyšovanie finančného ohodnotenia pedagogických, odborných aj nepedagogických zamestnancov v pomere k priemernej mzde v regionálnom hospodárstve a atraktivite učiteľského povolania,
- riešenie problematiky nesystematického financovania športu,
- začlenenie detí a mladých ľudí so znevýhodnením do existujúceho systému základných umeleckých škôl - profesionálny rozvoj ich kreativity a talentov a rozšírenie možností celoživotného vzdelávania a zvyšovania kvalifikácie pre osoby so znevýhodnením,
- zatraktívnenie systému duálneho vzdelávania pre všetky skupiny zamestnávateľov (vrátane mestských podnikov) a rozšírenie odborov zapojených do duálneho vzdelávania,

- zvyšovanie motivácie pre účasť zamestnávateľov, škôl a študentov v duálnom vzdelávaní,
- nastavenie dlhodobého systému financovania práce s mládežou, športu a športovej infraštruktúry,
- rozšírenie ponuky a zatriaktívnenie celoživotného vzdelávania a celej šírky vzdelávacích príležitostí, vo formálnom, neformálnom i informálnom učení obyvateľov.

8.2.4. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti turizmu, kultúra a kreatívny priemysel

Komplementárne projekty:

- vytvorenie legislatívneho prostredia, umožňujúceho vznik nového typu kultúrnych inštitúcií, ktoré by boli zriaďované rôznymi subjektami (kraj, mestá, obce, tretí sektor a súkromný sektor);
- umožnenie tvorby zisku pre kultúrne inštitúcie; úprava zákona o sponzoringu a podpora investovania peňazí do oblasti kultúry;
- rozvoj viaczdrojového financovania kultúry aj zo súkromných zdrojov (napr. prostredníctvom daňových úľav);
- vytvorenie klasifikácie NKP podľa ich významu a dôležitosti;
- posilnenie grantového systému podpory začínajúcich aktérov kultúrno-kreatívneho priemyslu;
- vytvorenie dlhodobého plánu obnovy hmotného kultúrneho dedičstva;
- aktívne pôsobenie inštitúcií kraja pre vytvorenie fondu na obnovu NKP;
- podpora a rozvoj odborného vzdelávania v oblasti turizmu, predovšetkým na úrovni stredného školstva, prehľbovanie spolupráce so zamestnávateľmi v oblasti turizmu;
- presadenie novej právnej úpravy pre sprievodcov v oblasti prírodného turizmu – odstránenie legislatívnych obmedzení;
- satelitný účet cestovného ruchu - zabezpečenie systematického zberu štatistických dát na úrovni VÚC;
- upravenie legislatívy smerom k odstráneniu prekážok zabráňujúcich využívaniu vodných plôch a štrkovísk na rekreačné účely;
- nastavenie spôsobu spolupráce pri riešení rozvojových aktivít turizmu na národnej úrovni a posilnenie postavenia KOČR v rámci národnej agentúry pre cestovný ruch ,
- nastavenie pravidiel pre budovanie doplnkovej infraštruktúry turizmu, nastavenie pravidiel pre umiestňovanie a prevádzkovanie systému ubytovacích domčekov na stromoch a nastavenie pravidiel pre umiestňovanie, výstavbu a prevádzkovanie odstavných miest pre karavany.

8.2.5. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti zdravotnej starostlivosti

Komplementárne projekty:

- nastavenie systému spolupráce UNB, polikliník a poisťovní pre zabezpečenie dostatočnej kapacity všeobecných a odborných lekárov pre potreby obyvateľov kraja,
- zintenzívnenie komunikácie so vzdelávacími inštitúciami (SZU, lekárskou fakultou UK, UNB a strednými školami) s cieľom podpory štúdia a následného uplatnenia v oblasti zdravotnej starostlivosti;
- vytvorenie objednávkového systému pre primárnu a špecializovanú zdravotnú starostlivosť na území kraja,
- nastavenie siete všeobecných lekárov pre dospelých a všeobecných lekárov pre deti a dorast, ambulantnej GYN a špecializovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti; zabezpečenie dostatočných kapacít a pokrytia územia lekárskeho a iným zdravotníckym personálom, napr. aj vytvorením vhodných podmienok pre prijímanie lekárov a zdravotníckeho personálu zo zahraničia (akceptácia vzdelania dosiahnutého v domovskej krajine, a pod.);
- vytvorenie systému sociálno-zdravotnej starostlivosti (prijatie zákona o dlhodobej starostlivosti);
- zabezpečenie podmienok pre paliatívnu starostlivosť;
- podpora osvetu zdravotnej prevencie a zdravého životného štýlu všetkých vekových kategórií, vrátane obyvateľov marginalizovaných komunít;
- zabezpečenie dostupnej zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova;
- zabezpečenie univerzálnej prístupnosti pri modernizácii a budovaní zdravotníckych zariadení,
- zmena legislatívy v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti s presahom na cezhraničné územie (Maďarsko, Rakúsko),
- vytvorenie podmienok pre lepšie ohodnocovanie zamestnancov (vyššie odmeňovanie) a tvorba benefitov pre zamestnancov pracujúcich v rámci oblasti zdravotníctva (ubytovanie, celoživotné vzdelávanie),
- zmena podmienok pri zriaďovaní alebo prevzatí ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií (podpora združených praxí),
- vytvorenie vhodných podmienok pre prijímanie lekárov a zdravotníckeho personálu zo zahraničia (akceptácia vzdelania dosiahnutého v domovskej krajine, a pod.),
- vytvorenie výskumno-vzdelávacieho zdravotníckeho centra,

- informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách,
- vytvorenie platformy pre zlepšenie prístupu k dátam (chorobnosť, demografia, geografia, rozsah zmluvných vzťahov jednotlivých poskytovateľov a poisťovní, vyťaženosť poskytovateľov a pod.),
- zvyšovanie povedomia pacientov a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti o ich právach, povinnostiach a celkových znalostiach o zdravotníckom systéme; aktivity zamerané na osvetu, predchádzanie a prevenciu chorôb; zintenzívnenie pohybových aktivít žiakov, zmena systému školského stravovania;
- vyhodnocovanie kvality a efektivity poskytovanej zdravotnej starostlivosti (vytvorenie dátového portálu obsahom by mali byť reálne údaje pre porovnanie kvality lekárov a nemocníc.

8.2.6. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti dostupnej sociálnej starostlivosti

Komplementárne projekty:

- zintenzívnenie komunikácie so vzdelávacími inštitúciami (strednými, vysokými školami) s cieľom podpory štúdia a následného uplatnenia v sociálnej oblasti a starostlivosti;
- vytvorenie adekvátnych podkladov pre prijatie zákona o dlhodobej starostlivosti – vplyv na zabezpečenie sociálno-zdravotnej starostlivosti;
- zabezpečenie legislatívnej definície človeka bez domova a zabezpečenie dostupnej sociálnej starostlivosti pre ľudí bez domova;
- potreba špecifikácie cieľovej skupiny v domovoch sociálnych služieb (v záujme zabezpečenia adresnosti prístupu a starostlivosti);
- podpora neformálnych opatrovateľov (odľahčovacia služba, iné),
- vytvorenie systematickej podpory fungovania sociálnych podnikov a chránených dielní,
- nastavenie spôsobu spolupráce na rozvoji komunitných služieb – zvýšenie relevantnosti a kvality komunitných plánov obcí ako strategických plánovacích dokumentov na obecnej úrovni;
- zabezpečenie rovnakých podmienok v systéme financovania (personál vs. výkon) medzi verejnými a neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb;
- doriešenie finančnej podpory strešných organizácií, organizácií zabezpečujúcich špecializované sociálne poradenstvo, agentúr osobnej asistencie a i. (napr. možnosť úhrady prevádzkových nákladov);
- zabezpečenie fungovania agentúr podporovaného zamestnávania na podporu pracovnej integrácie ľudí so zdravotným znevýhodnením v súlade so zákonom č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti (vrátane zabezpečenia podpory absolventom stredných odborných škôl so zdravotným znevýhodnením na trhu práce);
- realizácia systému hodnotenia podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb;
- zabezpečenie komplexnej bezbariérovosti (fyzickej prístupnosti, ale tiež napr. s využitím ľahko-čitateľného textu) ako nevyhnutnej podmienky integrácie osôb so zdravotným postihnutím, vrátane ďalších skupín (rodičia s deťmi, seniori, ľudia po úraze, a pod.) do spoločnosti;
- zabezpečenie inklúzie detí cudzincov o. i. umožnením vzdelávania na stredných školách aj v inom ako slovenskom jazyku, resp. ponukou jazykového vzdelávania;
- podpora aktivít na získanie, vzdelávanie a udržanie zamestnancov zariadeniach sociálnych služieb (tvorba benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb (ubytovanie, vyššie odmeňovanie), sťažie pre budúcich zamestnancov, komunikácia so vzdelávacími inštitúciami - podpora štúdia v oblasti opatrovateľstva, sociálnej práce, a pod. sieťovanie aktérov a vznik platforiem aktérov vstupujúcich do procesu sociálnej inklúzie.

8.2.7. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti technickej infraštruktúry a bezpečnosti

Komplementárne projekty:

- riešenie problematiky telekomunikačného zákona (vecné bremeno na vysielač umiestnený na verejnej budove), ktorý spôsobuje problémy pri rekonštrukciách a modernizáciách objektov,
- zriadenie a systémová podpora pre fungovanie regionálnych centier udržateľnej energetiky (RCUE) - koordinačné a plánovacie kapacity pre samosprávy na podporu rozvoja udržateľnej energetiky na úrovni subregiónov, resp. území mestského rozvoja,
- systémové riešenia na budovanie spoločných kolektorov technickej infraštruktúry za účelom združeného rozvodu TI, jednoduchšej údržby a uvoľnenia verejných priestorov od zaťaženia sieťami,
- automatizovať proces udeľovania pokút za dopravné priestupky na území obcí,
- posilnenie zložiek krízového riadenia na úrovni VÚC, regionálnych úradov verejného zdravotníctva, zefektívnenie, posilnenie a flexibilita nastavenia kompetencií relevantných aktérov v závislosti od typu rizika a pod.

8.2.8. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti efektívneho financovania a komplexného rozvoja

Komplementárne projekty:

- nové nastavenie kompetencií a zodpovedností pri obstarávaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie miest a obcí (posilnenie kompetencií samosprávy, príp. nastavenie delby kompetencií jednotlivých úrovní samosprávy na úrovni kraja, mesta a mestskej časti a pod.),
- komplexné zjednodušenie a zrýchlenie procesov územného a stavebného konania, vrátane posudzovania vplyvov na životné prostredie (SEA/EIA);
- jednoznačnejšie rozdelenie kompetencií hl. m. SR Bratislavy a jeho mestských častí pre správne nastavenie plánovacích procesov a ich kompatibility;
- zefektívnenie procesu vydávania záväzných stanovísk mesta k novej stavbe a komunikácie so žiadateľom a zároveň so všetkými dotknutými oddeleniami od podania žiadosti až po jej vybavenie;
- posilnenie kontrolnej funkcie stavebného úradu na zamedzenie nepovolených stavebných prác a čiernych stavieb;
- zmena financovania (daňový mix) a kompetencií územnej samosprávy, vrátane zmeny financovania hl. m. SR Bratislavy;
- novelizácia Zákona č. 377/1990 Z. z. o hl. m. SR Bratislave;
- prijatie nového stavebného zákona, ktorý odrazí potreby dnešných obcí, miest a regiónov;
- zavedenie elektronizácie nielen pre územné plánovanie a investičnú výstavbu, ale aj pre všetky súvisiace procesy;
- definovanie jasných pravidiel a premyslených zmluvných podmienok výstavby medzi samosprávou a developermi s ohľadom na dosahovanie strategických cieľov rozvoja mesta;
- úprava regulácie výškových pomerov v novom územnom pláne, alebo cez stavebné predpisy v danej lokalite;
- nový Územný plán hl. m. SR Bratislavy, ktorý má ambíciu charakteru metropolitného plánu a teda zahŕňa aj integrovaný rozvoj hl. m. SR Bratislavy a jej predmestí a reaguje na postavenie metropoly v regióne, vrátane prihraničných regiónov a hierarchicky nadradenú územno-plánovaciu dokumentáciu;
- zjednodušenie procesov a administratívnej náročnosti prípravy a implementácii projektov financovaných prostredníctvom EŠIF;
- zjednotenie pravidiel a zosúladenie dotačných mechanizmov na území kraja a zabezpečenie ich previazanosti so strategickým smerovaním kraja;
- nastavenie efektívnejších riešení problematiky majetkovo-právnych vzťahov (pozemkové úpravy, riešenie problematiky odpredaja/prenájmu pozemkov vo vlastníctve štátu pre samosprávu, zjednodušenie vysporiadania pozemkov pod verejnými zariadeniami v intraviláne a extraviláne);
- efektívnejšie riešenie problematiky neprihlásených obyvateľov v obciach;
- komplexné zjednodušenie postupov v rámci zákona o verejnom obstarávaní a zavádzanie inovatívnych postupov ako napr. „zelené verejné obstarávanie“, verejné obstarávanie inovatívnych riešení;
- nastavenia pravidiel vo vzťahu samospráv a developerov, nastavenie pravidiel a vytvorenie nástrojov zameraných na osvetu miestnych obyvateľov pri realizácii regionálne významných investícií (centrum zhodnocovania odpadov, cyklomost, cestné spojenia a železničné trate...);
- efektívnejšie nastavenie fondu opráv pri nájomných bytoch;
- nastavenie systému kompenzácie pre obce susediace s vojenským obvodom;
- riešenie problematiky zaradenia cirkví a náboženských spoločností a právnických osôb, ktoré svoju právnu subjektivitu odvodzujú od registrovaných cirkví a náboženských spoločností, vrátane ich majetku-budov v nadväznosti na dotácie z verejných financií, resp. európskych štrukturálnych a investičných fondov;
- efektívne nastavenie procesov „zeleného“ úradovania v samospráve.

8.2.9. Integrovaný projektový balíček - Podpora poľnohospodárstva a lokálnych produktov

Komplementárne projekty:

- riešenie problematiky rozdrobenosti poľnohospodárskej pôdy,
- nastavenie pravidiel pre efektívnejšie financovanie malých farmárov vrátane podpory ekologického poľnohospodárstva,
- riešenie problému neefektívneho nastavenia pravidiel a vysokej administratívnej záťaže fungovania miestnych akčných skupín (MAS),
- podpora vzniku výskumných centier špecializovaných na poľnohospodársky výskum (testovanie odrôd ovocných stromov, vinohradov, testovanie škodcov),
- nastavenie kompenzácií pri poškodzovaní úrody poľnohospodárov zvieratami a rôznymi novými škodcami,
- nastavenie podporných mechanizmov pre sezónnych pracovníkov v poľnohospodárstve (napríklad zníženie daňového zaťaženia),
- podpora zavádzania inovatívnych „podnikateľských“ modelov a mechanizmov do územia v oblasti lokálnej ekonomiky (ako napr. odbytové družstvá),

- posilnenie ochrany vinohradníckych plôch,
- medzinárodná propagácia Slovenskej republiky ako vinárskej krajiny (vrátane propagácie Malokarpatskej vinohradníckej oblasti),
- zlepšenie postavenia odborného vzdelávania, ktoré má pripravovať pracovníkov v oblasti poľnohospodárstva,
- identifikácia chýbajúcich zručností pre potreby lokálnej ekonomiky, kariérové poradenstvo a podpora vzdelávacích príležitostí,
- zavedenie systematickej propagácie regionálnych produktov a značiek.

8.2.10. Integrovaný projektový balíček - Cezhraničná a medzinárodná spolupráca

Komplementárne projekty:

- efektívnejšia podpora spolupráce v prihraničnej oblasti (Rakúsko, Maďarsko) najmä v nadväznosti na turizmus, udržateľnú mobilitu, poskytovanie zdravotnej a sociálnej starostlivosti, vzdelávanie, prírodné a kultúrne dedičstvo,
- efektívnejšia podpora pri tvorbe a zavádzaní cezhraničných služieb pre obyvateľov,
- podpora služieb a nástrojov pre lepšie plánovanie a rozvoj aktivít v prihraničnom území,
- informačné a podporné aktivity pre účasť subjektov v rámci cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce,
- posilnenie účasti BSK na európskych záležitostiach a projektoch a využitie všetkých príležitostí, ktoré členstvo SR v EÚ regiónu poskytuje, strategické využitie prítomnosti Kancelárie BSK v Bruseli na efektívne a ciele presadzovanie záujmov pri európskych inštitúciách v prospech kraja a jeho komplexného rozvoja,
- budovanie strategických partnerstiev predovšetkým s metropolitnými regiónmi a susednými regiónmi BSK, a regiónmi s podobnými záujmami a problémami, posilňovanie už existujúcich partnerstiev pri zazmluvnených projektoch a iniciatívach.

Identifikovaná investičná potreba: neurčená

Nositelia projektov: BSK (IRP BK), štát a štátne organizácie, ZMOS, Únia miest, SK8, hl. m. SR Bratislava, MAS, MSP

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočet BSK, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, súkromné zdroje a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

A. Budovanie analyticko-strategických kapacít hl. m. SR Bratislavy a Bratislavského samosprávneho kraja

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, hl. m. SR Bratislava

Suma: 14 mil. EUR

B. Rozvoj digitalizácie a skvalitnenie služieb pre občana (digitálne konto občana hl. m. SR Bratislavy, digitalizácia služieb samosprávy)

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, hl. m. SR Bratislava

Suma: 750 tis. EUR

C. Zmena financovania hl. m. SR Bratislavy a samospráv

Zodpovední: hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy

Suma: bez dodatočnej finančnej potreby

D. Revízia územno-plánovacích a regulačných dokumentov pre riešenie vízií metropolitného regiónu spojených so suburbanizáciou

Zodpovední: Hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá

Suma: neurčená

E. Rozvoj efektívnej cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, hl. m. SR Bratislava

Suma: neurčená

Priorita nadväzuje na **národné priority** „Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí“, „Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy“ a „Právny štát, demokracia a bezpečnosť“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

Strategický investičný balíček zameraný na riešenie systémových zmien vychádza z výsledkov pracovných skupín, resp. stretnutí s jednotlivými sociálno-ekonomickými aktérmi.

C.5 Územná prioritizácia - územná a tematická koncentrácia

Nasledujúci text predstavuje prehľad priorít a k nim prislúchajúce hlavné problémy, resp. výzvy a adekvátne riešenia PHRSR BSK, ktoré sú územne a tematicky koncentrované pre špecifické cieľové územie – tzv. spoločný plánovací región. Územná (vymedzenie spoločného plánovacieho regiónu) a tematická (špecifikácia nosných projektov a aktivít) koncentrácia vyplynula počas tvorby PHRSR BSK zo stretnutí s jednotlivými sociálno-ekonomickými partnermi ako aj z predložených projektových zámerov jednotlivých sociálno-ekonomických partnerov. Uvedený výsledok predstavuje podklad pre následnú implementáciu (realizáciu) PHRSR BSK. Zároveň je však nevyhnutné informácie o potrebách a projektových zámeroch udržiavať aktuálne, priebežne vyhodnocovať a prípadné nové zistenia vhodným spôsobom zapracovať.

Následná implementácia PHRSR BSK sa bude realizovať už prostredníctvom konkrétnych projektov (kľúčových a komplementárnych), ktoré budú definované v rámci procesu výberu projektov. Výber projektov bude realizovaný na základe princípu partnerstva a viacúrovňového riadenia prostredníctvom tzv. Rady partnerstva.

Pre účely PHRSR BSK boli definované nasledovné spoločné plánovacie územia:

- Územie hl. m. SR Bratislava,
- Okres Malacky,
- Okres Pezinok a
- Okres Senec.

C.5.1 Územie hl. m. SR Bratislava

C.5.1.1 Priorita 1 Udržateľná mobilita

Kľúčové problémy a výzvy

- Nevyhovujúca deľba dopravnej práce – individuálna automobilová doprava : verejná osobná doprava (73:27);
- Nadmerné zaťaženie ciest smerujúcich do centra Bratislavy, najmä počas dopravnej špičky a neustále zvyšovanie intenzity dopravy na dopravných vstupoch do Bratislavy;
- Nevýriešená statická doprava v Bratislave, nízky počet parkovísk P+R/B+R/K+R, absencia záchytných parkovísk na vstupoch do mesta;
- Nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických trás v zastavanom území mesta;
- Vysoký počet kolíznych bodov medzi automobilovou dopravou, cyklistami a chodcami;
- Vysoká intenzita prepravy tovaru v rámci transeurópskych dopravných koridorov prechádzajúcich územím Bratislavského kraja;
- Nízka atraktivita verejnej dopravy;
- Nedostatočné využívanie vodnej cesty Dunaj;
- Malý podiel nízkoemisných dopravných systémov.

Kľúčové riešenia

- **Podpora koľajovej dopravy** ako nosného dopravného systému;
- **Budovanie záchytných parkovísk** na hranici mesta, ako aj **prestupných terminálov** na železničných tratiach;
- **Realizácia parkovacej politiky**;
- **Zabezpečenie plynulosti a odstránenie kolíznych bodov v cestnej doprave** na území mesta Bratislava vrátane preferencie VOD;
- **Budovanie cyklo dopravných prepojení** (hlavné dopravné trasy, najmä radiály a okruhy);
- **Budovanie zón s vylúčenou dopravou** (za účelom upokojovania dopravy vo vybraných lokalitách a zvýšenia bezpečnosti chodcov a cyklistov);
- **Budovanie nadradenej cestnej infraštruktúry**;
- **Rozvoj integrovaného dopravného systému**;
- **Rozvoj vodnej dopravy a bratislavského prístavu a zavedenie pravidelnej vnútroštátnej osobnej lodnej dopravy po Dunaji**;
- **Podpora realizácie nízkoemisných dopravných systémov** (električky, trolejbusy, elektribusy a autobusy s alternatívnym pohonom – CNG, vodík) **vrátane infraštruktúry zázemia a prestupných bodov**.

Identifikovaná investičná potreba: 2,84 mld. EUR

C.5.1.2 Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie

Kľúčové problémy a výzvy

- Ohrozenie území environmentálnymi záťažami z dôvodu ochrany povrchových a podzemných vôd (bývalé priemyselné areály);
- Rastúca miera urbanizácie a z toho vyplývajúci tlak na prírodné územia (znečistenie vody, pôdy, ovzdušia);
- Zastaraný stav a nedostatočná kapacita verejnej kanalizačnej siete a modernizačný dlh verejnej vodovodnej siete;
- Negatívne dôsledky klimatickej zmeny najmä v intenzívne zastavaných územiach;
- Vysoká energetická náročnosť verejných budov;
- Vysoká produkcia komunálneho odpadu na obyvateľa;
- Znečistenie ovzdušia z dopravy a priemyselnej činnosti;
- Znečistenie podzemnej vody priemyselnou činnosťou, poľnohospodárstvom a odpadovým hospodárstvom.

Kľúčové riešenia

- **Odstraňovanie environmentálnych záťaží najmä v bývalých priemyselných areáloch a skládkach**;

- **Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy primárne v sídelnom prostredí** (koncepčná výsadba zelene, aktivity podporujúce rozvoj Bratislavského dunajského parku, realizácia vodozádržných opatrení, realizácia zelených striech, budovanie ochladzujúcich prvkov vo verejnom priestore);
- **Ochrana povrchových a podzemných vôd** (obnova a dobudovanie verejnej a vodovodnej siete, vrátane súvisiacej infraštruktúry, ekologizácia spracovania odpadových vôd, monitorovanie a hodnotenie odpadových vôd);
- **Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo** (Smart verejné osvetlenie, zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov formou komplexnej obnovy s dôrazom na využitie obnoviteľných zdrojov energie vrátane zelených opatrení);
- **Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva** (zavádzanie moderných technológií a inovatívnych riešení prispievajúcich k vybudovaniu obehového hospodárstva);
- **Environmentálne plánovanie a monitorovanie** (monitoring nečistenia ovzdušia z mobilných a priemyselných zdrojov, monitoring prúdenia podzemných vôd, zavádzanie Smart riešení pri zbere a spracovaní dát);
- **Zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva.**

Identifikovaná investičná potreba: 1,4 mld. EUR

C.5.1.3 Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatočná kapacita škôl (MŠ, ZŠ) a školských zariadení (ZUŠ, CVČ) na území mesta;
- Slabé prepojenie systému vzdelávania s potrebami praxe a trhu práce v regióne, chýbajúci absolventi najmä v technických a prírodovedných odboroch;
- „Odliv mozgov“ - odliv vysokokvalifikovaného ľudského kapitálu (pracovná sila, výskumní pracovníci, študenti a absolventi VŠ) do zahraničia;
- Nízky podiel súkromných zdrojov na výskum a vývoj, nízka inovačná aktivita MSP a nižší prílev priamych zahraničných investícií výskumného a inovačného charakteru s vysokou pridanou hodnotou;
- Nedostatočná výška národných zdrojov na financovanie vedy, výskumu a inovácií;
- Nenaplnený výskumný a inovačný potenciál akumulovaný najmä v oblastiach výskumu nových materiálov, nanotechnológií, chémie a zdravia, biotechnológií a informačno-komunikačných technológií;
- Nízka úroveň spolupráce medzi akademickým sektorom, priemyslom a územnou samosprávou a transferu poznatkov a výsledkov medzi nimi;
- Nízka miera internacionalizácie prostredia VŠ, vedy a výskumu, využívania komunitárnych programov (Horizon Europe a iné programy) a programov Európskeho strategického fóra o výskumných infraštruktúrach a napojenia na výskumné inštitúcie európskeho a svetového významu;
- Nízky záujem o celoživotné vzdelávanie a rozširovanie zručností;
- Nedostatok a nevyhovujúca úroveň športovísk a zariadení pre voľnočasové aktivity.

Kľúčové riešenia

- **Rozširovanie a rozvoj kapacít MŠ a ZŠ v rámci existujúcich objektov a budovanie nových zariadení MŠ a ZŠ v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK;**
- **Podpora inkluzívneho vzdelávania na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému;**
- **Podpora vzniku nových a rozvoja súčasných centier odborného vzdelávania a prípravy;**
- **Optimalizácia štruktúry študijných odborov na stredných školách vrátane modernizácie ich infraštruktúry a vybavenia v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK (budovanie integrovaných špecializovaných vzdelávacích centier "kampusov" s možnosťou prepojenia viacerých stupňov vzdelávania, zavádzanie nových ŠO, rozširovanie duálneho vzdelávania, podpora špecializácie gymnázií, budovanie odborných a jazykových učební, modernizácia MTV);**
- **Tvorba a zavádzanie inovatívnych foriem vzdelávania v oblasti prírodných a technických vied na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému a popularizácia STEM odborov;**
- **Modernizácia vzdelávacej a inej infraštruktúry vysokých škôl vrátane ich vybavenia v súlade s princípmi konceptu budovania SMART škôl na území BSK;**
- **Podpora výskumných aktivít a ďalší rozvoj výskumnej infraštruktúry v oblastiach RIS3, STEM a doménach inteligentnej špecializácie;**
- **Podpora transferu technológií od univerzít, vedeckých ústavov a inovatívnych podnikov (vznik regionálneho inovačného klastra a inovačného ekosystému pre startupy a inovatívne MSP, zriadenie centra špičkového výskumu pokrývajúce základný aj aplikovaný výskum);**
- **Popularizácia vedy a techniky so zameraním na domény inteligentnej špecializácie kraja;**

- **Budovanie a modernizácia športovísk a priestorov pre voľnočasové aktivity, vrátane CVČ a ZUŠ.**

Identifikovaná investičná potreba: 845,6 mil. EUR

C.5.1.4 Priorita 4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra

Kľúčové problémy a výzvy

- Prevaha jednodenného a krátkodobého turizmu - predovšetkým pre zahraničných návštevníkov je Bratislava zväčša jednodennou destináciou;
- Nedostatočné využitie potenciálu vodných tokov a plôch, zastaraná infraštruktúra kúpalísk pre potreby rekreačného turizmu;
- Slabý rozvoj konferenčného a kongresového (MICE) turizmu, chýbajúca infraštruktúra pre kongresy, konferencie a veľké eventy;
- Nedostatočná ponuka a relatívne nízka kvalita poskytovateľov turistických atrakcií, „turistifikácia“ centra mesta, chýbajúce prvky turistickej infraštruktúry;
- Modernizačný dlh kultúrnych inštitúcií, nízka atraktivita múzeí a ďalších kultúrnych objektov, slabá úroveň digitalizácie;
- Zlý stavebno-technický stav viacerých kultúrnych pamiatok, ich nedostatočné využitie pre potreby domácich obyvateľov i návštevníkov mesta;
- Chýbajúca infraštruktúra pre rozvoj kreatívneho priemyslu;
- Nízka úroveň profesionalizácie v kultúre a turizme, nízka kvalita služieb, zanedbanie profesionálnej prípravy (najmä ďalšieho vzdelávania) pracovníkov v oblasti turizmu;
- Nedostatočne využitý potenciál turizmu v prírode.

Kľúčové riešenia

- **Rozvoj inovatívnej turistickej ponuky** (sieťovanie aktérov v oblasti turizmu, podpora tvorby produktov zameraných na návštevníkov i na rezidentov, tvorba alternatívnych turistických trás, marketing, digitalizácia, podpora „zelených“ riešení, rozvoj udržateľnej mobility v cestovnom ruchu);
- **Lepšie využitie potenciálu riek Dunaj, Malý Dunaj a Morava** (z hľadiska vodného turizmu i z pohľadu využitia nábrežia pre domácich i zahraničných návštevníkov), **modernizácia infraštruktúry bratislavských jazier, štrkovísk a kúpalísk**;
- **Vznik nového kongresovo – kultúrno – spoločenského centra**;
- **Obnova národných kultúrnych pamiatok vrátane ich zatraktívnenia a komplexného využitia pre rôzne cieľové skupiny**;
- **Rozvoj tematických ciest**; (budovanie infraštruktúry a zážitkových atrakcií);
- **Zlepšovanie podmienok pre rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu**, budovanie nových a podpora existujúcich kreatívnych centier;
- **Profesionalizácia ľudských zdrojov v cestovnom ruchu a kultúre** (zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov v týchto oblastiach, podpora odborného vzdelávania predovšetkým na úrovni stredného školstva).

Identifikovaná investičná potreba: 500 mil. EUR

C.5.1.5 Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Nevyhovujúca infraštruktúra zdravotníckych zariadení vrátane chýbajúcej Univerzitnej nemocnice v Bratislave - Rázsochy;
- Nepriaznivý demografický vývoj – starnutie obyvateľstva, rastúci počet ľudí v dôchodkovom veku;
- Nedostatok ambulancií lekárov pre deti a dospelých;
- Nedostatok zdravotníckeho personálu (a s ňou spojená aktuálna prepracovanosť personálu v nemocniciach) a nedostatočný záujem absolventov zdravotníckych škôl a univerzít o prácu v BSK;
- Prekážky pri prijímaní zdravotníckeho personálu zo zahraničia;
- Neadekvátne finančné ohodnotenie zdravotníckeho personálu;

- Nedostatočná spolupráca UNB, polikliník a poisťovní a nedostatočná informovanosť medzi zdravotnými poisťovňami (v súvislosti s legislatívnymi obmedzeniami napr. GDPR a pod.);
- Dlhé čakacie lehoty na vyšetrenia v ambulanciách;
- Mesačný limit na počty vyšetrení v odborných ambulanciách;
- Nedostatočná informovanosť pacientov;
- Nedostatočná osвета o zdravom životnom štýle a obezita u detí a mládeže;
- Nedostatočný prístup k aktuálnym dátam (chorobnosť, demografia, geografia, rozsah zmluvných vzťahov jednotlivých poskytovateľov a poisťovní, vyťaženosť poskytovateľov a pod.);
- Chýbajúca autodiagnostika, personalizovaná medicína, slabé využívanie „big data“ a umelej inteligencie v rámci zdravotnej starostlivosti;
- Nedostatočná nadväznosť akútnej zdravotnej starostlivosti poskytovanej záchrannou zdravotnou službou a preberanie pacienta v nemocnici.

Kľúčové riešenia

- **Výstavba novej Univerzitnej nemocnice v Bratislave;**
- **Zriadenie zariadení poskytujúcich paliatívnu starostlivosť (hospic);**
- **Budovanie nových a nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zdravotných stredísk a ambulancií;**
- **Finančná podpora pre zriaďovanie ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií (podpora združených praxí);**
- **Vytvorenie centrálneho objednávkového systému pacientov;**
- **Vytvorenie dátovej a komunikačnej platformy medzi UNB, poliklinikami a poisťovňami;**
- **Informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách;**
- **Preventívne a osvetové programy zamerané na zdravie;**
- **Definovanie nových výkonov a zavedenie finančných motivácií (primárne cez poisťovne) na podporu zavádzania inovácií v ambulanciách (telemedicína, videokonzultácie, apod.);**
- **Dobudovanie tzv. akútnych línii – starostlivosť o pacientov v priamom ohrození života (srdcový infarkt, cievna mozgová príhoda a ťažký úraz);**
- **Definovaním nároku pacienta a rozsahu zdravotných služieb hrađených z verejných zdrojov;**
- **Vyhodnocovanie kvality a efektivity poskytovanej zdravotnej starostlivosti (vytvorenie dátového portálu obsahom by mali byť reálne údaje pre porovnanie kvality lekárov a nemocníc);**
- **Cezhraničná spolupráca v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti.**

Identifikovaná investičná potreba: 273 mil. EUR

C.5.1.6 Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Neuspokojivá kvalita služieb veľkokapacitných zariadení sociálnych služieb a SPODaSK;
- Nedostatočná podpora vzniku a udržateľnosti sociálnych služieb na komunitnej úrovni (najmä špecializovaných) vrátane služieb poskytovaných ambulantnou a terénnou formou;
- Nedostatok ľudských zdrojov v zariadeniach sociálnych služieb;
- Nedostatočná kapacita zariadení a služieb pre seniorov, rodiny s deťmi, mládež, cudzincov;
- Nedostatočná kapacita zariadení a služieb pre ľudí v kríze (rodiny s deťmi, obeť násilia, sexbiznisu, so závislosťami, a pod.), so zdravotným znevýhodnením, bez domova (osobitne so zdravotným znevýhodnením, po prepustení z nemocnice, resp. nízkoprahových), z vylúčených komunit/lokalít;
- Nedostatok pracovných príležitostí pre ľudí bez domova a ľudí so zdravotným znevýhodnením;
- Početná skupina pracujúcich s nízkym príjmom a vysokými životnými nákladmi – problémy pri zabezpečení cenovo dostupného bývania, či starostlivosti o deti do 3 rokov veku.

Kľúčové riešenia

- **Deinštitucionalizácia a transformácia zariadení sociálnych služieb a SPODaSK na komunitné zariadenia;**
- **Zvyšovanie kapacít zariadení sociálnych služieb poskytujúcich najmä špecializované služby (napr. centrum včasnej intervencie, pre osoby s poruchami autistického spektra), rozširovanie ambulantných a terénnych služieb; aktivity pri sanácii rodiny - výkony opatrení sociálno-právnej ochrany detí;**

- **Zvyšovanie atraktivity zamestnania v oblasti sociálnych služieb** (tvorba benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb [ubytovanie, vyššie odmeňovanie, celoživotné vzdelávanie]);
- **Zvyšovanie ponuky služieb pre začlenenie ohrozených skupín obyvateľov, najmä seniorov, rodiny s deťmi, mládež, cudzincov;**
- **Zvyšovanie kapacít a služieb pre ľudí v kríze, so znevýhodnením, bez domova, z vylúčených komunít/lokalít;**
- **Vytvorenie podmienok pre vznik a fungovanie sociálnych podnikov pracovnej integrácie** (poskytovanie investičnej a nefinančnej pomoci) a **agentúr podporovaného zamestnávania;**
- **Výstavba a modernizácia nájomných bytov; zvýšenie dostupnosti zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku (jasle).**

Identifikovaná investičná potreba: 221 mil. EUR

C.5.1.7 Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

Kľúčové problémy a výzvy

- Modernizačný dlh a nedostatočné kapacity verejných a špecifických objektov budov pre nekomerčné využitie (kapacity cintorínov);
- Vysoká potreba zavádzania inteligentných riešení pre verejnú správu a samosprávu s ohľadom na koncentráciu verejných inštitúcií;
- Nároky na kapacity komunikačnej infraštruktúry a s tým súvisiace požiadavky na kybernetickú bezpečnosť;
- Vysoká hustota technickej infraštruktúry v husto zastavanom území, nekoncepčný rozvoj technickej infraštruktúry a nedostatočná znalosť o lokalizácii jednotlivých sietí vrátane nedostatočnej harmonizácie zásahov do infraštruktúrnej siete;
- Kraj s najvyššou mierou kriminality v rámci SR;
- Potreba zabezpečiť pokrytie siete 5G na prevádzkovaných úsekoch diaľnic, rýchlostných ciest, paneurópskych železničných koridorov, vnútrozemských vodných ciest medzinárodného významu a krajského mesta;
- Nedostatočná infraštruktúra pre rozvoj elektromobility a iných foriem ekologických typov dopravy na báze bezuhlíkových palív a problematiku rozširovania infraštruktúry.
- Neexistujúca aktuálna jednotná technická mapa mesta, ktorá by prehľadne odhaľovala informácie o líniiach technickej infraštruktúry.
- Nekvalitné a bariérové verejné priestranstvá mesta s nefunkčným a neatraktívnym mobiliárom a problémom kumulujúceho sa vizuálneho reklamného smogu.

Kľúčové riešenia

- **Obnova a modernizácia špecifických objektov a technického vybavenia v majetku mesta pre nekomerčné využitie** (rozširovanie kapacít cintorínov);
- **Zvyšovanie kapacít budov** pre nekomerčné využitie formou budovania centier pre poskytovanie služieb občanom;
- **Podpora zavádzania inteligentných riešení pre verejnú správu a samosprávu**
- **Budovanie a rozširovanie verejných wifi sietí, modernizácia a budovanie optických sietí a opatrení a aplikácií na zvyšovanie kybernetickej bezpečnosti;**
- **Modernizácia technickej infraštruktúry a systémové riešenia na budovanie spoločných kolektorov technickej infraštruktúry** (modernizácia aktívnych sieťových prvkov a rozšírenia mestskej optickej siete; združenia rozvodov TI, jednoduchšej údržby a uvoľnenia verejných priestorov od zaťaženia sieťami);
- **Modernizácia infraštruktúry v oblasti energetiky** (obnova a modernizácia zariadení tepelného hospodárstva, zariadení pre distribúciu plynu, zariadení pre distribúciu elektriny a zariadení ropovodov a produktovodov;
- **Budovanie a rozširovanie kamerových systémov, prvkov pasívnej ochrany majetku a osôb za účelom vyššej bezpečnosti.**
- **Vytváranie podmienok pre budovania 5G siete;**
- **Hĺbkový audit verejných priestorov a ich následná striktná a účinná regulácia** cez koncepcné dokumenty a manuály, ktoré sa zaoberajú dizajnom ulíc, mobiliárom, vrátane verejného osvetlenia či revízií podzemných sietí a materiálovej palety špeciálne určenej bratislavskému prostrediu.
- **Vytvorenie legislatívnych podmienok a motivačných nástrojov** pre budovanie infraštruktúry pre ekologické typy dopravy.

Identifikovaná investičná potreba: 50 mil. EUR

C.5.1.8 Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatky systémových opatrení v jednotlivých rozvojových oblastiach;
- Územný plán mesta nestíha reflektovať spoločenské a územné zmeny. Nedostatočne sa venuje vzájomným súvislostiam rozvojových a stabilizovaných území. Chýba celomestská regulácia v primeranej podrobnosti;
- Negatívne efekty neriadenej suburbanizácie najmä v regionálnych rozvojových póloch hl. m. SR Bratislavy ako jeden z dôsledkov absencie koordinovaného a integrovaného územného rozvoja miest a obcí na území kraja. Budovanie monofunkčných obytných suburbií v okolitých sídlach mimo hl. m. SR Bratislavy bez potrebnej vybavenosti;
- Nedostatočné financovanie kompetencií mesta Bratislavy vo vzťahu k jeho štatútu hl. mesta SR;
- Nedostatočné kompetencie hl. m. SR Bratislavy vo vzťahu k developerským projektom a územnému plánovaniu obcí v zázemí hl. mesta;
- Komplikované procesy územného plánovania vyplývajúce z aktuálne platného stavebného zákona;
- Neefektívne rozdelenie kompetencií hl. m. SR Bratislavy, mestských častí a Okresného úradu Bratislava – odbor výstavby a bytovej politiky vo vzťahu k stavebnému konaniu a územnému plánovaniu neumožňujúce koordinovaný rozvoj urbánnej oblasti;
- Nízka miera využívania digitalizovaných verejných služieb;
- Nízka miera záujmu obyvateľov na participatívnych procesoch pri správe vecí verejných;
- Najsilnejšia koncentrácia osôb bez trvalého pobytu, vrátane vysokého počtu denne dochádzajúcich osôb do hl. mesta SR Bratislavy, v rámci celého územia SR;
- Zaradenie BSK medzi viac rozvinuté regióny v rámci kohéznej politiky EÚ a s tým spojená nižšia miera alokácie EŠIF a vyššia miera spolufinancovania.

Kľúčové riešenia

- **Rozvoj procesu participatívneho plánovania** cez zapojenie verejnosti do príprav zadania a prerokovania následných návrhov dokumentov;
- **Rozvoj digitalizácie a skvalitnenia služieb pre občana** (digitálne konto občana, digitalizácia služieb samosprávy);
- **Jednoznačnejšie rozdelenie kompetencií hl. m. SR Bratislavy a jeho mestských častí** pre správne nastavenie procesov stavebného konania a územného plánovania a ich kompatibility;
- **Zefektívnenie procesu vydávania záväzných stanovísk mesta k novej stavbe** a komunikácie so žiadateľom a zároveň so všetkými dotknutými oddeleniami od podania žiadosti až po jej vybavenie;
- **Posilnenie kontrolnej funkcie stavebného úradu** na zamedzenie nepovolených stavebných prác a čiernych stavieb;
- **Zmena financovania (daňový mix) a kompetencií územnej samosprávy**, vrátane zmeny financovania hl. m. SR Bratislavy;
- **Novelizácia Zákona č. 377/1990 Z. z. o hl. m. SR Bratislave**;
- **Prijatie nového stavebného zákona**, ktorý odrazí potreby dnešných obcí, miest a regiónov;
- **Zavedenie elektronizácie nielen pre územné plánovanie a investičnú výstavbu**, ale aj pre všetky súvisiace procesy;
- **Definovanie jasných pravidiel a premyslených zmluvných podmienok výstavby medzi samosprávou a developermi** s ohľadom na dosahovanie strategických cieľov rozvoja mesta;
- **Úprava regulácie výškových pomerov v novom územnom pláne**, alebo cez stavebné predpisy v danej lokalite;
- **Nový Územný plán hl. m. SR Bratislavy**, ktorý má ambíciu charakteru metropolitného plánu a teda zahŕňa aj integrovaný rozvoj hl. m. SR Bratislavy a jej predmestí a reaguje na postavenie metropoly v regióne, vrátane prihraničných regiónov a hierarchicky nadriadenú územno-plánovaciu dokumentáciu;

Identifikovaná investičná potreba: 15,9 mil. EUR

C.5.2 Okres Malacky

C.5.2.1 Priorita 1 Udržateľná mobilita

Kľúčové problémy a výzvy

- Nevyhovujúca deľba dopravnej práce – individuálna automobilová doprava: verejná osobná doprava (73 : 27);
- Nevyhovujúca infraštruktúra TEN-T koridoru Bratislava – Malacky – Kúty;
- Slabšia atraktivita verejnej dopravy (o. i. odlišné označovanie liniek verejnej dopravy v rôznych zdrojoch, neprehľadnosť cestovných poriadkov, slabá koordinácia medzi MHD a PAD, absencia preferencie vozidiel MHD a PAD).
- Nadmerné zaťaženie ciest smerujúcich do centra Bratislavy, najmä počas dopravnej špičky a neustále zvyšovanie intenzity dopravy na dopravných vstupoch do Bratislavy;
- Nevyhovujúci technický stav ťažiskových ciest I., II. a III. triedy a mostov;
- Chýbajúce cestné obchvaty miest a obcí s najväčšou intenzitou dopravy, vysoký počet kolíznych bodov na vstupoch do obcí a vo vybraných zónach;
- Absencia mimoúrovňových križovaní železnice s cestnými komunikáciami;
- Nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických trás aj v nadväznosti na cezhraničné prepojenia;
- Nedostatočné cestné prepojenie s Rakúskom;
- Slabšia atraktivita verejnej dopravy (o. i. odlišné označovanie liniek verejnej dopravy v rôznych zdrojoch, neprehľadnosť cestovných poriadkov, slabá koordinácia medzi MHD a PAD, absencia preferencie vozidiel MHD a PAD).

Kľúčové riešenia

- **Komplexná modernizácia trate 110 Bratislava – Malacky – Kúty (TEN-T koridor) vrátane budovania prestupných terminálov a mimoúrovňových križovaní s cestnou infraštruktúrou a modernizácia trate Devínska Nová Ves – Marchegg (elektrifikácia);**
- **Zahustenie spojov IDS BK a modernizácia zastávok;**
- **Rekonštrukcie a modernizácie vybraných úsekov ciest a mostov na území okresu;**
- **Budovanie nových diaľničných križovatiek a obchvatov vybraných miest a obcí s najvyššou intenzitou dopravy vrátane odstránenia kolíznych bodov a vytvárania zón s upokojenou dopravou;**
- **Budovanie cyklo dopravných prepojení vrátane doplnkovej vybavenosti pre cyklistov aj s prepojením na Rakúsko (najmä bezpečné odstavné zariadenia pre bicykle);**
- **Vybudovanie adekvátneho cestného prepojenia s Rakúskom.**

Identifikovaná investičná potreba: 448 mil. EUR

C.5.2.2 Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie

Kľúčové problémy a výzvy

- Vysoká produkcia komunálneho odpadu na obyvateľa; vysoká miera skládkovania, končiaca životnosť skládok, nedostatočná miera separácie a zhodnocovania odpadov;
- Negatívne dôsledky klimatickej zmeny (ohrozenie územia povodňami; otepľovanie, sucho, prašnosť, erózia pôdy);
- Nedostatočná sieť a kapacita verejnej kanalizačnej siete a nedostatočná kapacita ČOV;
- Veľké množstvo nelegálnych skládok odpadu a environmentálnych záťaží na území regiónu;
- Vysoká energetická náročnosť budov (najmä vo vlastníctve verejnej správy);
- Znečistenie ovzdušia z dopravy a priemyselnej činnosti;
- Klesajúci význam poľnohospodárstva.

Kľúčové riešenia

- **Ochrana povrchových a podzemných vôd na území regiónu (budovanie a modernizácia verejnej kanalizácie vrátane ČOV a vodovodnej siete);**
- **Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana a podpora biodiverzity (konceptná výsadba stromov a zelene, realizácia vodozádržných opatrení, realizácia zelených striech, protipovodňové opatrenia);**
- **Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo (zvyšovanie energetickej efektívnosti formou komplexnej obnovy s dôrazom na využitie obnoviteľných zdrojov energie vrátane zelených opatrení; energeticky efektívne verejné osvetlenie, rekonštrukcia zdrojov tepla);**
- **Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží;**

- **Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva** (zberné dvory a zberné miesta, kapacitné kontajnery; podpora kompostovania, prevencia vzniku odpadu);
- **Podpora poľnohospodárstva a rozvoj vidieka** (obnova a zachovanie tradičných odrôd ovocných stromov, podpora lokálnych producentov a regionálnej značky);
- **Zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva.**

Identifikovaná investičná potreba: 151 mil. EUR

C.5.2.3 Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie

! Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatočná kapacita škôl (MŠ, ZŠ) a školských zariadení (ZUŠ, CVČ) a modernizačný dlh v školskej infraštruktúre na území regiónu;
- Malý počet stredných škôl na území regiónu;
- Slabé prepojenie systému vzdelávania s potrebami praxe a trhu práce v regióne;
- Nízka inovačná aktivita MSP a nižší prílev priamych zahraničných investícií výskumného a inovačného charakteru s vysokou pridanou hodnotou;
- Nízky záujem o celoživotné vzdelávanie a rozširovanie zručností;
- Nedostatok a nevyhovujúca úroveň športovísk a zariadení pre voľnočasové aktivity.

Kľúčové riešenia

- **Rozširovanie a rozvoj kapacít MŠ a ZŠ v rámci existujúcich objektov** (najmä na území miest a obcí s pozitívnym demografickým vývojom) a **budovanie nových zariadení MŠ a ZŠ** (najmä na území strediskových miest a obcí) **v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK**;
- **Podpora inkluzívneho vzdelávania na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému**;
- **Optimalizácia štruktúry študijných odborov na stredných školách vrátane modernizácie ich infraštruktúry a vybavenia v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK** (podpora špecializácie gymnázií, budovanie odborných a jazykových učební, modernizácia MTV);
- **Budovanie a modernizácia športovísk a priestorov pre voľnočasové aktivity, vrátane CVČ a ZUŠ.**

Identifikovaná investičná potreba: 50,5 mil. EUR

C.5.2.4 Priorita 4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra

! Kľúčové problémy a výzvy

- Málo využívané územie na pobyty dlhodobého charakteru;
- Nedostatočne rozvinutý vidiecky turizmus, gastroturizmus a agroturizmus;
- Nedostatočne využitý potenciál pre rekreáciu na rieke Morava, prírodných jazerách a štrkoviskách;
- Slabo rozvinutý potenciál tematických ciest;
- Nastavenie verejnej dopravy prednostne na prepravu osôb do/zo zamestnania, menej vyhovujúce potrebám CR a voľnočasovým aktivitám; slabo rozvinutá sieť cyklistických chodníkov a cykloturistických trás mimo horských častí regiónu;
- Nízka miera spolupráce medzi aktérmi cestovného ruchu, nízka úroveň profesionalizácie a kvality služieb;
- Zlý technický stav viacerých národných kultúrnych pamiatok, nedobudovaná infraštruktúra historických kaštieľov a ich parkov, hradov a sakrálnych objektov;
- Modernizačný dlh kultúrnych inštitúcií, chýbajúca infraštruktúra pre kultúrno-kreatívny priemysel.

Kľúčové riešenia

- **Rozvoj turizmu v prírode a vidieckeho turizmu** (rozvoj pamiatok spojených s historickou komunitou habánov, podpora tvorby produktov spojených so zážitkovými aktivitami a gastroturizmom, lokálne farmy a ranče ako turistické atrakcie, podpora regionálnej značky a tradičných produktov);
- **Budovanie a modernizácia infraštruktúry vodného turizmu** (modernizácia infraštruktúry pre rekreáciu pri vode, rozvoj vodného a výletného turizmu na rieke Morava, výstavba novej infraštruktúry);

- **Rozvoj tematických ciest;** (budovanie infraštruktúry a zážitkových atrakcií);
- **Rozvoj udržateľnej mobility v cestovnom ruchu** (budovanie rekreačných cyklociest a cyklochodníkov, podpora turistického vlaku na Záhorie, úprava grafikonov verejnej dopravy);
- **Obnova národných kultúrnych pamiatok a budovanie doplnkovej infraštruktúry so zámerom ich zatraktívnenia a komplexného využitia pre rôzne cieľové skupiny;**
- **Podpora vzniku kreatívnych centier a modernizácia kultúrnych inštitúcií;**
- **Profesionalizácia ľudských zdrojov v cestovnom ruchu a kultúre** (zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov, podpora odborného vzdelávania predovšetkým na úrovni stredného školstva).

Identifikovaná investičná potreba: 38,7 mil. EUR

C.5.2.5 Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatočná/nevyhovujúca infraštruktúra zariadení poskytujúcich zdravotnú starostlivosť (zdravotné strediská, chýbajúce komplexné zdravotné stredisko na území mesta Stupava);
- Nepriaznivý demografický vývoj – starnutie obyvateľstva, rastúci počet ľudí v dôchodkovom veku;
- Nedostatok ambulancií lekárov pre deti a dorast/dospelých a vysoký vek všeobecných lekárov a pediatrov;
- Nedostatok zdravotníckeho personálu (a s ňou spojená aktuálna prepracovanosť personálu v nemocniciach), nedostatok lekárov prvého kontaktu a odborných lekárov a nedostatočný záujem absolventov zdravotníckych škôl a univerzít o prácu v BSK;
- Prekážky pri prijímaní zdravotníckeho personálu zo zahraničia;
- Neadekvátne finančné ohodnotenie zdravotníckeho personálu;
- Problém s dostupnosťou špecializovanej ambulantnej starostlivosti na území regiónu a dlhé čakacie lehoty na vyšetrenia v ambulanciách;
- Mesačný limit na počty vyšetrení v odborných ambulanciách;
- Nedostatočná informovanosť pacientov;
- Nedostatočná informovanosť medzi zdravotnými poisťovňami (v súvislosti s legislatívnymi obmedzeniami napr. GDPR a pod.);
- Nedostatočná osвета o zdravom životnom štýle a obezita u detí a mládeže;
- Nedostatočný prístup k aktuálnym dátam (chorobnosť, demografia, geografia, rozsah zmluvných vzťahov jednotlivých poskytovateľov a poisťovní, vyťaženosť poskytovateľov a pod.);
- Chýbajúca autodiagnostika, personalizovaná medicína, slabé využívanie „big data“ a umelej inteligencie v rámci zdravotnej starostlivosti;
- Nedostatočná nadväznosť akútnej zdravotnej starostlivosti poskytovanej záchranou zdravotnou službou a preberanie pacienta v nemocnici.

Kľúčové riešenia

- **Budovanie nových a nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zdravotných stredísk a ambulancií;**
- **Vybudovanie Centra Integrovannej zdravotnej starostlivosti na území mesta Malacky;**
- **Zriadenie komplexného zdravotného strediska na území mesta Stupava;**
- **Finančná podpora pre zriaďovanie ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií (podpora združených praxí);**
- **Vytvorenie centrálného objednávkového systému pacientov;**
- **Informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách;**
- **Preventívne a osvetové programy zamerané na zdravie;**
- **Definovanie nových výkonov a zavedenie finančných motivácií (primárne cez poisťovne) na podporu zavádzania inovácií v ambulanciách (telemedicina, videokonzultácie, apod.);**
- **Dobudovanie tzv. akútnych línií – starostlivosť o pacientov v priamom ohrození života (srdcový infarkt, cievna mozgová príhoda a ťažký úraz);**
- **Definovaním nároku pacienta a rozsahu zdravotných služieb hrađených z verejných zdrojov;**
- **Vyhodnocovanie kvality a efektivity poskytovanej zdravotnej starostlivosti (vytvorenie dátového portálu obsahom by mali byť reálne údaje pre porovnanie kvality lekárov a nemocníc).**

Identifikovaná investičná potreba: 3,7 mil. EUR

C.5.2.6 Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Obmedzené možnosti zvyšovania kvality sociálnych služieb vzhľadom z dôvodu veľkokapacitnosti zariadení sociálnych služieb;
- Nedostatočná podpora vzniku a udržateľnosti komunitných sociálnych služieb a sociálnych služieb pre skupiny so špecializovanou starostlivosťou, s akcentom na sociálne služby poskytované terénnou a ambulantnou formou;
- Nedostatok ľudských zdrojov pracujúcich v zariadeniach sociálnych služieb;
- Limitované možnosti zamestnania ŤZP;
- Nedostatok cenovo dostupného bývania a nájomných bytov, ktorý pociťuje najmä početná skupina nízkopříjmových pracujúcich, vysokými životnými nákladmi (pracujúca chudoba) a zadlženosťou;
- Existencia občanov nedodržiavajúcich pravidlá špecificky v segregovaných rómskych komunitách.

Kľúčové riešenia

- **Deinštitucionalizácia a transformácia zariadení;**
- **Zvyšovanie kapacít komunitných zariadení sociálnych služieb** (vrátane špecializovaných) a rozširovanie terénnych a ambulantných služieb;
- **Zvyšovanie atraktivity zamestnania v oblasti sociálnych služieb** (tvorba benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb [ubytovanie, vyššie odmeňovanie, celoživotné vzdelávanie]);
- **Podpora vzniku a udržateľnosti sociálnych podnikov;**
- **Výstavba a modernizácia nájomných bytov;**
- **Riešenie problematiky neprispôsobivých občanov na území obce Plavecký Štvrtok, príp. ďalších.**

Identifikovaná investičná potreba: 44,6 mil. EUR

C.5.2.7 Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

Kľúčové problémy a výzvy

- Modernizačný dlh a nedostatočné kapacity verejných budov;
- Nedostatočné kapacity špecifických objektov budov pre nekomerčné využitie (kapacity cintorínov);
- Na území kraja je evidovaných najviac trestných činov v rámci SR;
- Požiadavky na rozvoj a rozširovanie informačno-komunikačných technológií a zabezpečenie digitálnej bezpečnosti;
- Potreba zabezpečiť pokrytie siete 5G na prevádzkovaných úsekoch diaľnic, rýchlostných ciest, paneurópskych železničných koridorov;
- Nedostatočná infraštruktúra pre rozvoj elektromobility a iné formy ekologických typov dopravy na báze bezuhlíkových palív a problematické budovanie novej infraštruktúry.

Kľúčové riešenia

- **Zvyšovanie kapacít budov** pre nekomerčné využitie formou budovania centier pre poskytovanie služieb občanom v okresných mestách;
- **Investície do rozširovania kapacity špecifických objektov budov pre nekomerčné využitie;**
- **Budovanie a rozširovanie kamerových systémov, prvkov pasívnej ochrany majetku a osôb za účelom vyššej bezpečnosti;**
- **Budovanie a rozširovanie verejných wifi sietí, modernizácia a budovanie optických sietí;**
- **Vytváranie podmienok pre budovania 5G siete;**
- **Vytvorenie legislatívnych podmienok a motivačných nástrojov** pre budovanie infraštruktúry pre ekologické typy dopravy.

Identifikovaná investičná potreba: 18,1 mil. EUR

C.5.2.8 Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatky strategických, územnoplánovacích a regulačných dokumentov obcí a miest, ktoré spôsobujú ich nesystematický rozvoj;
- Komplikované procesy územného plánovania vyplývajúce z aktuálne platného stavebného zákona. Kapacitné podcenenie územnoplánovacích aktivít na úrovni okresných stavebných úradov;
- Nedostatočné zabezpečenie pružnosti súladu zmien územnoplánovacích dokumentácií obcí a miest s územným plánom regiónu;
- Negatívne efekty suburbanizácie najmä v regionálnych rozvojových póloch hl. m. SR Bratislavy ako jeden z dôsledkov absencie koordinovaného a integrovaného územného rozvoja miest a obcí na území kraja. Budovanie monofunkčných obytných suburbií v okolitých sídlach mimo hl. m. SR Bratislavy bez potrebnej vybavenosti;
- Nedostatočná motivácia prisťahovaných obyvateľov k zmene adresy trvalého pobytu, najmä v obciach a mestách blízko hl. m. SR Bratislavy;
- Nízka miera digitalizácie verejných služieb spojená s nesystematickým zbieraním dynamických dát a ich nedostatočnou otvorenosťou pre používanie ďalšími inštitúciami či obyvateľmi;
- Nedostatočná miera participácie obyvateľov pri správe vecí verejných;
- Nedostatočné financovanie kompetencií samospráv.

Kľúčové riešenia

- **Rozvoj procesu participatívneho plánovania** cez zapojenie verejnosti do príprav zadania a prerokovania následných návrhov dokumentov;
- Definovanie jasných pravidiel a premyslených zmluvných podmienok výstavby medzi samosprávou a developermi;
- **Prijatie nového stavebného zákona**, ktorý odrazí potreby dnešných obcí, miest a regiónov; zavedenie elektronizácie nielen pre územné plánovanie a investičnú výstavbu, ale aj pre všetky súvisiace procesy;
- **Rozvoj digitalizácie a skvalitnenia služieb pre občana** (digitálne konto občana, digitalizácia služieb samosprávy);
- **Budovanie analyticko-strategických kapacít samosprávy.**

Identifikovaná investičná potreba: 1,3 mil. EUR

C.5.3 Okres Pezinok

C.5.3.1 Priorita 1 Udržateľná mobilita

Kľúčové problémy a výzvy

- Nevyhovujúca deľba dopravnej práce – individuálna automobilová doprava: verejná osobná doprava (73 : 27);
- Zvyšujúci sa podiel individuálnej automobilovej dopravy;
- Slabšia atraktivita verejnej dopravy (o. i. odlišné označovanie liniek verejnej dopravy v rôznych zdrojoch, neprehľadnosť cestovných poriadkov, slabá koordinácia medzi MHD a PAD, absencia preferencie vozidiel MHD a PAD);
- Nadmerné zaťaženie ciest smerujúcich do centra Bratislavy, najmä počas dopravnej špičky a neustále zvyšovanie intenzity dopravy na dopravných vstupoch do Bratislavy;
- Nevyhovujúci technický stav vybraných ciest II. a III. triedy;
- Chýbajúce cestné obchvaty miest a obcí s najväčšou intenzitou dopravy, vysoký počet kolíznych bodov na vstupoch do obcí a vo vybraných zónach;
- Nevyhovujúci stav a nedostatočná sieť miestnych komunikácií (najmä vo vzťahu k intenzívnej výstavbe nových obytných častí);
- Nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických trás.

Kľúčové riešenia

- **Skapacitnenie koľajovej dopravy v smere Pezinok** (zmena zabezpečovacieho zariadenia; zvyšovanie kapacity formou budovania nových koľají) **vrátane budovania prestupných terminálov vrátane infraštruktúry pre alternatívne palivá;**
- **Zahustenie spojov IDS BK a zastávok a modernizácia autobusových prestupných terminálov;**
- **Rekonštrukcie a modernizácie vybraných úsekov ciest na území okresu;**
- **Vybudovanie obchvatov vybraných miest a obcí s najvyššou intenzitou dopravy vrátane odstránenia kolíznych bodov a vytvárania zón s upokojenou dopravou;**
- **Rekonštrukcia a budovanie miestnych komunikácií vo vybraných častiach miest a obcí;**
- **Budovanie cyklo dopravných prepojení vrátane doplnkovej vybavenosti pre cyklistov** (najmä bezpečné odstavné zariadenia pre bicykle) **s dôrazom na budovanie segregovaných cyklotrás.**

Identifikovaná investičná potreba: 427 mil. EUR

C.5.3.2 Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie

Kľúčové problémy a výzvy

- Negatívne dôsledky klimatickej zmeny (ohrozenie územia prívalovými dažďami a povodňami, otepľovanie, sucho, erózia pôdy);
- Rastúca miera urbanizácie a z toho vyplývajúci tlak na prírodné územia (znečistenie vody, pôdy, ovzdušia);
- Nedostatočná sieť a kapacita verejnej kanalizačnej siete;
- Veľké množstvo nelegálnych skládok odpadu a environmentálnych záťaží na území regiónu;
- Vysoká energetická náročnosť budov (najmä vo vlastníctve verejnej správy);
- Vysoká produkcia komunálneho odpadu na obyvateľa; vysoká miera skládkovania vrátane nebezpečného odpadu, končiaca životnosť skládok, nedostatočná miera separácie a zhodnocovania odpadov;
- Znečistenie ovzdušia z dopravy a priemyselnej činnosti;
- Klesajúci význam poľnohospodárstva;
- Pokles výmery viníc a zvyšovanie výmery zanedbaných viníc spôsobené najmä nejasnými majetkovými vzťahmi.

Kľúčové riešenia

- **Ochrana povrchových a podzemných vôd** (budovanie a modernizácia verejnej kanalizácie vrátane ČOV);
- **Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana a podpora biodiverzity** (koncepčná výsadba stromov a zelene, realizácia vodozádržných opatrení, realizácia zelených striech, protipovodňové opatrenia, obnova lesných porastov);
- **Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo** (zvyšovanie energetickej efektívnosti budov verejných budov formou komplexnej obnovy s dôrazom na využitie obnoviteľných zdrojov energie vrátane zelených opatrení, energeticky efektívne verejné osvetlenie, podpora budovania OZE, rekonštrukcia zdrojov tepla);

- **Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží;**
- **Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva** (zberné dvory a zberné miesta, kapacitné kontajnery; podpora kompostovania, prevencia vzniku odpadu);
- **Podpora poľnohospodárstva a rozvoj vidieka** (obnova a zachovanie vinohradov a tradičných odrôd ovocných stromov, podpora lokálnych producentov a regionálnej značky);
- **Zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva.**

Identifikovaná investičná potreba: 79,2 mil. EUR

C.5.3.3 Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatočná kapacita škôl (MŠ, ZŠ) a školských zariadení (ZUŠ, CVČ) spôsobená najmä silnou suburbanizačnou vlnou a nekonšepčným územným plánovaním v prípade niektorých samospráv na území regiónu;
- Modernizačný dlh v školskej infraštruktúre na všetkých stupňoch na území regiónu;
- Slabé prepojenie systému vzdelávania s potrebami praxe a trhu práce v regióne, chýbajúci absolventi najmä v technických a prírodovedných odboroch;
- Nízka inovačná aktivita MSP a nižší prílev priamych zahraničných investícií výskumného a inovačného charakteru s vysokou pridanou hodnotou;
- Nízky záujem o celoživotné vzdelávanie a rozširovanie zručností;
- Nedostatok a nízka úroveň športovísk a zariadení pre voľnočasové aktivity.

Kľúčové riešenia

- **Rozširovanie a rozvoj kapacít MŠ a ZŠ v rámci existujúcich objektov** (najmä na území miest a obcí s pozitívnym demografickým vývojom) a **budovanie nových zariadení MŠ a ZŠ** (najmä na území strediskových miest a obcí) **v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK;**
- **Podpora inkluzívneho vzdelávania na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému;**
- **Optimalizácia štruktúry študijných odborov na stredných školách vrátane modernizácie ich infraštruktúry a vybavenia v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK** (zavádzanie nových ŠO, rozširovanie duálneho vzdelávania, podpora špecializácie gymnázií, budovanie odborných a jazykových učební, modernizácia MTV);
- **Budovanie a modernizácia športovísk a priestorov pre voľnočasové aktivity, vrátane CVČ a ZUŠ;**
- **Modernizácia vzdelávacej a inej infraštruktúry vysokých škôl vrátane ich vybavenia v súlade s princípmi konceptu budovania SMART škôl na území BSK.**

Identifikovaná investičná potreba: 125 mil. EUR

C.5.3.4 Priorita 4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatočne využívané územie na pobyty dlhodobého charakteru;
- Nenaplnený turistický potenciál Malých Karpát, chýbajúce zážitkové atrakcie, nedobudovaná infraštruktúra
- Nastavenie verejnej dopravy prednostne na prepravu osôb do/zo zamestnania, menej vyhovujúce potrebám CR a voľnočasovým aktivitám; nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických chodníkov a cykloturistických trás mimo horských častí regiónu;
- Slabé prepojenie kultúrneho turizmu, gastroturizmu a agroturizmu;
- Nízka miera spolupráce medzi aktérmi cestovného ruchu, nízka úroveň profesionalizácie a kvality služieb;
- Nevyhovujúci stav viacerých národných kultúrnych pamiatok s nedostatočne vybudovanou infraštruktúrou a obmedzeným využitím pre potreby domácich i zahraničných návštevníkov;
- Modernizačný dlh kultúrnych inštitúcií, chýbajúca infraštruktúra pre kultúrno-kreatívny priemysel.

Kľúčové riešenia

- **Rozvoj turizmu v prírode a vidieckeho turizmu** (budovanie náučných chodníkov a turistických trás v oblasti Malých Karpát, podpora vinárskeho a vinohradníckeho turizmu, rozvoj pamiatok spojených s historickou komunitou huncokárov);
- **Obnova národných kultúrnych pamiatok a budovanie doplnkovej infraštruktúry so zámerom ich zatraktívnenia a komplexného využitia pre rôzne cieľové skupiny;**
- **Podpora inovatívnej turistickej ponuky a tematických ciest** (rozvoj Geoparku Malé Karpaty, podpora a rozvoj Malokarpatskej vínnej cesty, sieťovanie aktérov v oblasti turizmu, marketing, podpora tvorby unikátnych produktov v nadväznosti na viacdenný turizmus, podpora gastroturizmu a tradičných produktov – keramika, husacina a víno);
- **Podpora vzniku kreatívnych centier, modernizácia kultúrnych inštitúcií;**
- **Rozvoj udržateľnej mobility v cestovnom ruchu** (budovanie rekreačných cyklociest a cyklochodníkov, úprava grafikonov verejnej dopravy, podpora špecifických turistických dopravných projektov - lokálne okruhy);
- **Profesionalizácia ľudských zdrojov v cestovnom ruchu a kultúre** (zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov v týchto oblastiach, podpora odborného vzdelávania predovšetkým na úrovni stredného školstva).

Identifikovaná investičná potreba: 31 mil. EUR

C.5.3.5 Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatočná/nevyhovujúca infraštruktúra zariadení poskytujúcich zdravotnú starostlivosť (nemocnica, zdravotné strediská);
- Nepriaznivý demografický vývoj – starnutie obyvateľstva, rastúci počet ľudí v dôchodkovom veku;
- Nedostatok ambulancií lekárov pre deti a dorast/dospelých a vysoký vek všeobecných lekárov a pediatrov;
- Nedostatok zdravotníckeho personálu (a s ňou spojená aktuálna prepracovanosť personálu v nemocniciach), nedostatok lekárov prvého kontaktu a odborných lekárov a nedostatočný záujem absolventov zdravotníckych škôl a univerzít o prácu v BSK;
- Prekážky pri prijímaní zdravotníckeho personálu zo zahraničia;
- Neadekvátne finančné ohodnotenie zdravotníckeho personálu;
- Problém s dostupnosťou špecializovanej ambulantnej starostlivosti na území regiónu a dlhé čakacie lehoty na vyšetrenia v ambulanciách;
- Mesačný limit na počty vyšetrení v odborných ambulanciách;
- Nedostatočná informovanosť pacientov;
- Nedostatočná informovanosť medzi zdravotnými poisťovňami (v súvislosti s legislatívnymi obmedzeniami napr. GDPR a pod.);
- Nedostatočná osвета o zdravom životnom štýle a obezita u detí a mládeže;
- Nedostatočný prístup k aktuálnym dátam (chorobnosť, demografia, geografia, rozsah zmluvných vzťahov jednotlivých poskytovateľov a poisťovní, vyťaženosť poskytovateľov a pod.).

Kľúčové riešenia

- **Budovanie nových a nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zdravotných stredísk a ambulancií;**
- **Finančná podpora pre zriaďovanie ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií** (podpora združených praxí);
- **Vytvorenie centrálneho objednávkového systému pacientov;**
- **Informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách;**
- **Preventívne a osvetové programy zamerané na zdravie;**
- **Definovanie nových výkonov a zavedenie finančných motivácií** (primárne cez poisťovne) **na podporu zavádzania inovácií v ambulanciách** (telemedicina, videokonzultácie, apod.);
- **Dobudovanie tzv. akútnych línii – starostlivosť o pacientov v priamom ohrození života** (srdcový infarkt, cievna mozgová príhoda a ťažký úraz);
- **Definovaním nároku pacienta a rozsahu zdravotných služieb hrađených z verejných zdrojov;**
- **Vyhodnocovanie kvality a efektivity poskytovanej zdravotnej starostlivosti** (vytvorenie dátového portálu obsahom by mali byť reálne údaje pre porovnanie kvality lekárov a nemocníc).

Identifikovaná investičná potreba: 1,5 mil. EUR

C.5.3.6 Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Obmedzenie zvyšovania kvality sociálnych služieb vzhľadom z dôvodu veľkokapacitnosti zariadení sociálnych služieb;
- Nedostatočná podpora vzniku a udržateľnosti komunitných sociálnych služieb a sociálnych služieb pre skupiny so špecializovanou starostlivosťou, s akcentom na sociálne služby poskytované terénnou a ambulantnou formou;
- Nedostatok ľudských zdrojov pracujúcich v zariadeniach sociálnych služieb;
- Limitované možnosti zamestnania ŤZP a nedostatok aktívnych foriem začleňovania (pracovné príležitosti) ľudí bez domova, či z vylúčených lokalít;
- Nedostatok cenovo dostupného bývania, ktorý pociťuje najmä početná skupina nízkopríjmových pracujúcich s vysokými životnými nákladmi (pracujúca chudoba) a zadlženosťou;
- Nedostatočné kapacity zariadení na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života prostredníctvom zariadení starostlivosti od detí do 3 rokov veku (jasle).

Kľúčové riešenia

- **Deinštitucionalizácia a transformácia zariadení;**
- **Zvyšovanie kapacít komunitných zariadení sociálnych služieb (vrátane špecializovaných) a rozširovanie terénnych a ambulantných služieb;**
- **Zvyšovanie atraktivity zamestnania v oblasti sociálnych služieb** (tvorba benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb [ubytovanie, vyššie odmeňovanie, celoživotné vzdelávanie]);
- **Podpora sociálneho podnikania;**
- **Výstavba a modernizácia nájomných bytov;**
- **Zvyšovanie kapacít zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku (jasle).**

Identifikovaná investičná potreba: 46,5 mil. EUR

C.5.3.7 Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

Kľúčové problémy a výzvy

- Modernizačný dlh a nedostatočné kapacity verejných budov (úradné budovy, hasičské stanice, obecna polícia);
- Nedostatočné kapacity špecifických objektov budov pre nekomerčné využitie (kapacity cintorínov);
- Na území kraja je evidovaných najviac trestných činov v rámci SR;
- Požiadavky na rozvoj a rozširovanie informačno-komunikačných technológií a zabezpečenie digitálnej bezpečnosti;
- Potreba zabezpečiť pokrytie siete 5G na prevádzkovaných úsekoch diaľnic, rýchlostných ciest, paneurópskych železničných koridorov;
- Nedostatočná infraštruktúra pre rozvoj elektromobility a iné formy ekologických typov dopravy na báze bezuhlíkových palív a problematické budovanie novej infraštruktúry.

Kľúčové riešenia

- **Zvyšovanie kapacít budov** pre nekomerčné využitie formou budovania centier pre poskytovanie služieb občanom v okresných mestách;
- **Investície do rozširovania kapacity špecifických objektov budov pre nekomerčné využitie;**
- **Budovanie a rozširovanie kamerových systémov, prvkov pasívnej ochrany majetku a osôb za účelom vyššej bezpečnosti;**
- Budovanie a rozširovanie **verejných wifi sietí, modernizácia a budovanie optických sietí;**
- **Vytváranie podmienok pre budovania 5G siete;**
- **Vytvorenie legislatívnych podmienok a motivačných nástrojov** pre budovanie infraštruktúry pre ekologické typy dopravy.

Identifikovaná investičná potreba: 15 mil. EUR

C.5.3.8 Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatky strategických, územnoplánovacích a regulačných dokumentov obcí a miest, ktoré spôsobujú ich nesystematický rozvoj;
- Komplikované procesy územného plánovania vyplývajúce z aktuálne platného stavebného zákona. Kapacitné podcenenie územnoplánovacích aktivít na úrovni okresných stavebných úradov;
- Nedostatočné zabezpečenie pružnosti súladu zmien územnoplánovacích dokumentácií obcí a miest s územným plánom regiónu;
- Negatívne efekty suburbanizácie najmä v regionálnych rozvojových póloch hl. m. SR Bratislavy ako jeden z dôsledkov absencie koordinovaného a integrovaného územného rozvoja miest a obcí na území kraja. Budovanie monofunkčných obytných suburbií v okolitých sídlach mimo hl. m. SR Bratislavy bez potrebnej vybavenosti;
- Nedostatočná motivácia prisťahovaných obyvateľov k zmene adresy trvalého pobytu, najmä v obciach a mestách blízko hl. m. SR Bratislavy;
- Nízka miera digitalizácie verejných služieb spojená s nesystematickým zbieraním dynamických dát a ich nedostatočnou otvorenosťou pre používanie ďalšími inštitúciami či obyvateľmi;
- Nedostatočná miera participácie obyvateľov pri správe vecí verejných;
- Nedostatočné financovanie kompetencií samospráv.

Kľúčové riešenia

- **Rozvoj procesu participatívneho plánovania** cez zapojenie verejnosti do príprav zadania a prerokovania následných návrhov dokumentov;
- Definovanie jasných pravidiel, manuálu a premyslených zmluvných podmienok výstavby medzi samosprávou a developermi;
- **Prijatie nového stavebného zákona**, ktorý odrazí potreby dnešných obcí, miest a regiónov;
- **Rozvoj digitalizácie a skvalitnenia služieb pre občana** (digitálne konto občana, digitalizácia služieb samosprávy);
- **Budovanie analyticko-strategických kapacít samosprávy.**

Identifikovaná investičná potreba: 3,6 mil. EUR

C.5.4 Okres Senec

C.5.4.1 Priorita 1 Udržateľná mobilita

Kľúčové problémy a výzvy

- Nevyhovujúca deľba dopravnej práce – individuálna automobilová doprava: verejná osobná doprava (73 : 27);
- Nevyhovujúca infraštruktúra TEN-T koridoru Bratislava – Senec - Nové Zámky,
- Zvyšujúci sa podiel individuálnej automobilovej dopravy;
- Slabšia atraktivita verejnej dopravy (o. i. odlišné označovanie liniek verejnej dopravy v rôznych zdrojoch, neprehľadnosť cestovných poriadkov, slabá koordinácia medzi MHD a PAD, absencia preferencie vozidiel MHD a PAD);
- Nadmerné zaťaženie ciest smerujúcich do centra Bratislavy, najmä počas dopravnej špičky a neustále zvyšovanie intenzity dopravy na dopravných vstupoch do Bratislavy;
- Nevyhovujúci technický stav ciest I., II. a III. triedy a vybraných mostov;
- Chýbajúce cestné obchvaty obcí s najväčšou intenzitou dopravy, vysoký počet kolíznych bodov na vstupoch do obcí a vo vybraných zónach;
- Absencia mimoúrovňových križovaní železnice s cestnými komunikáciami;
- Nevyhovujúci stav a nedostatočná sieť miestnych komunikácií (najmä vo vzťahu k intenzívnej výstavbe nových obytných častí);
- Nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických trás.

Kľúčové riešenia

- **Modernizácia a skapacitnenie koľajovej dopravy na tratiach 130 (smer Senec – TEN-T koridor) a 131 (smer Dunajská Streda)** (zmena zabezpečovacieho zariadenia; zvyšovanie kapacity formou budovania nových koľají) **vrátane budovania prestupných terminálov a mimoúrovňových križovaní s cestnou infraštruktúrou;**
- **Zahustenie spojov IDS BK a modernizácia zastávok;**
- **Skapacitnenie diaľnice D1 a cesty I. triedy I/61;**
- **Rekonštrukcie a modernizácie vybraných úsekov ciest a mostov na území okresu;**
- **Vybudovanie obchvatov vybraných obcí s najvyššou intenzitou dopravy vrátane odstránenia kolíznych bodov a vytvárania zón s upokojenou dopravou;**
- **Rekonštrukcia a budovanie miestnych komunikácií vo vybraných častiach miest a obcí;**
- **Budovanie cyklo dopravných prepojení vrátane doplnkovej vybavenosti** (najmä bezpečné odstavňé zariadenia pre bicykle) **pre cyklistov s dôrazom na budovanie segregovaných cyklotrás.**

Identifikovaná investičná potreba: 879 mil. EUR

C.5.4.2 Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie

Kľúčové problémy a výzvy

- Negatívne dôsledky klimatickej zmeny (ohrozenie územia povodňami, otepľovanie, sucho, erózia pôdy);
- Rastúca miera urbanizácie a z toho vyplývajúci tlak na prírodné územia (znečistenie vody, pôdy, ovzdušia);
- Nedostatočná sieť a kapacita verejnej kanalizačnej siete; nedostatočná kapacita ČOV (významné územie Chránená vodohospodárska oblasť Žitný ostrov);
- Veľké množstvo nelegálnych skládok odpadu a environmentálnych záťaží na území regiónu;
- Vysoká energetická náročnosť budov (najmä vo vlastníctve verejnej správy);
- Vysoká produkcia komunálneho odpadu na obyvateľa; vysoká miera skládkovania, končiaca životnosť skládok, nedostatočná miera separácie a zhodnocovania odpadov;
- Znečistenie ovzdušia z dopravy a priemyselnej činnosti;
- Klesajúci význam poľnohospodárstva (významné kvalitné poľnohospodárske pôdy na území okresu).

Kľúčové riešenia

- **Ochrana povrchových a podzemných vôd** (budovanie a modernizácia verejnej kanalizácie najmä obce na území Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov, prepojenie kanalizačného systému na existujúce ČOV mimo okresu);

- **Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana a podpora biodiverzity** (konceptná výsadba stromov a zelene, realizácia vodozádržných opatrení, realizácia zelených striech, protipovodňové opatrenia, obnova lesných porastov);
- **Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo** (zvyšovanie energetickej efektívnosti budov verejných budov formou komplexnej obnovy s dôrazom na využitie obnoviteľných zdrojov energie vrátane zelených opatrení; energeticky efektívne verejné osvetlenie, podpora budovania OZE, rekonštrukcia zdrojov tepla);
- **Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží;**
- **Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva** (zberné dvory a zberné miesta, kapacitné kontajnery; podpora kompostovania, prevencia vzniku odpadu);
- **Podpora poľnohospodárstva a rozvoj vidieka** (obnova a zachovanie tradičných odrôd ovocných stromov, podpora lokálnych producentov a regionálnej značky, udržateľné a ekologické poľnohospodárstvo, obmedzenie chemizácie poľnohospodárstva, diverzifikácia plodín, podpora včelárstva);
- **Zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva.**

Identifikovaná investičná potreba: 167 mil. EUR

C.5.4.3 Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie

! Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatočná kapacita škôl (MŠ, ZŠ) a školských zariadení (ZUŠ, CVČ) spôsobená najmä silnou suburbanizačnou vlnou a nekonceptným územným plánovaním v prípade niektorých samospráv na území regiónu;
- Modernizačný dlh v školskej infraštruktúre na území regiónu;
- Slabé prepojenie systému vzdelávania s potrebami praxe a trhu práce v regióne, chýbajúci absolventi najmä v technických a prírodovedných odboroch;
- Nízka inovačná aktivita MSP a nižší prílev priamych zahraničných investícií výskumného a inovačného charakteru s vysokou pridanou hodnotou;
- Nízky záujem o celoživotné vzdelávanie a rozširovanie zručností;
- Nedostatok a nevyhovujúca úroveň športovísk a zariadení pre voľnočasové aktivity.

Kľúčové riešenia

- **Rozširovanie a rozvoj kapacít MŠ a ZŠ v rámci existujúcich objektov** (najmä na území miest a obcí s pozitívnym demografickým vývojom) a **budovanie nových zariadení MŠ a ZŠ** (najmä na území strediskových miest a obcí) **v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK;**
- **Podpora inkluzívneho vzdelávania na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému;**
- **Optimalizácia štruktúry študijných odborov na stredných školách vrátane modernizácie ich infraštruktúry a vybavenia v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK** (zavádzanie nových ŠO, rozširovanie duálneho vzdelávania, podpora špecializácie gymnázií, budovanie odborných a jazykových učební, modernizácia MTV);
- **Tvorba a zavádzanie inovatívnych foriem vzdelávania v oblasti prírodných a technických vied, popularizácia STEM odborov;**
- **Budovanie a modernizácia športovísk a priestorov pre voľnočasové aktivity, vrátane CVČ a ZUŠ.**

Identifikovaná investičná potreba: 152 mil. EUR

C.5.4.4 Priorita 4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra

! Kľúčové problémy a výzvy

- Zastaralá alebo nedobudovaná infraštruktúra spojená s rekreáciou pri vode (Senecké jazerá, prírodné kúpaliská a štrkoviská);
- Nedostatočné využitie potenciálu Malého Dunaja pre rozvoj vodného turizmu;
- Slabo rozvinutý vidiecky turizmus, gastroturizmus a agroturizmus;
- Nastavenie verejnej dopravy prednostne na prepravu osôb do/zo zamestnania, menej vyhovujúce potrebám CR a voľnočasovým aktivitám; slabo rozvinutá sieť cyklistických chodníkov a cykloturistických trás;
- Nízka miera spolupráce medzi aktérmi cestovného ruchu, nízka úroveň profesionalizácie a kvality služieb;

- Zlý stav viacerých národných kultúrnych pamiatok, nedobudovaná infraštruktúra historických kaštieľov a ich parkov, hradov a sakrálnych objektov;
- Modernizačný dlh kultúrnych inštitúcií a chýbajúca infraštruktúra pre kultúrno-kreatívny priemysel.

Kľúčové riešenia

- **Budovanie a modernizácia infraštruktúry turizmu pri vode** (modernizácia infraštruktúry Seneckých jazier, rozvoj vodného a výletného turizmu na rieke Malý Dunaj, dobudovanie infraštruktúry súvisiacej s rekreáciou pri vode vrátane prírodných kúpalísk a štrkovísk, podpora wellness turizmu);
- **Rozvoj tematických ciest** (budovanie infraštruktúry a zážitkových atrakcií);
- **Rozvoj destinácie Dunajské ostrovy;**
- **Rozvoj turizmu v prírode a vidieckeho turizmu** (podpora tvorby produktov spojených so zážitkovými aktivitami a gastroturizmom, lokálne farmy a ranče ako turistické atrakcie, včelársky skanzen);
- **Rozvoj udržateľnej mobility v cestovnom ruchu** (budovanie rekreačných cyklociest a cyklochodníkov, prepájanie cykloturizmu s vodáckym turizmom, podpora špecifických turistických dopravných projektov, úprava grafikonov verejnej dopravy);
- **Obnova národných kultúrnych pamiatok a budovanie doplnkovej infraštruktúry so zámerom ich zatraktívnenia a komplexného využitia pre rôzne cieľové skupiny;**
- **Podpora vzniku kreatívnych centier, modernizácia kultúrnych inštitúcií;**
- **Profesionalizácia ľudských zdrojov v cestovnom ruchu a kultúre** (zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov v týchto oblastiach, podpora odborného vzdelávania predovšetkým na úrovni stredného školstva).

Identifikovaná investičná potreba: 50,2 mil. EUR

C.5.4.5 Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatočná/nevýhovujúca infraštruktúra zariadení poskytujúcich zdravotnú starostlivosť (poliklinika, zdravotné strediská, nedostatočné komplexné zdravotné stredisko na území mesta Senec);
- Nepriaznivý demografický vývoj – starnutie obyvateľstva, rastúci počet ľudí v dôchodkovom veku;
- Nedostatok ambulancií lekárov pre deti a dospelých a vysoký vek všeobecných lekárov a pediatrov;
- Nedostatok zdravotníckeho personálu (a s ňou spojená aktuálna prepracovanosť personálu v nemocniciach), nedostatok lekárov prvého kontaktu a odborných lekárov a nedostatočný záujem absolventov zdravotníckych škôl a univerzít o prácu v BSK;
- Neadekvátne finančné ohodnotenie zdravotníckeho personálu;
- Prekážky pri prijímaní zdravotníckeho personálu zo zahraničia;
- Problém s dostupnosťou špecializovanej ambulantnej starostlivosti na území regiónu a dlhé čakacie lehoty na vyšetrenia v ambulanciách;
- Mesačný limit na počty vyšetrení v odborných ambulanciách;
- Nedostatočná informovanosť pacientov;
- Nedostatočná informovanosť medzi zdravotnými poisťovňami (v súvislosti s legislatívnymi obmedzeniami napr. GDPR a pod.);
- Nedostatočná osвета o zdravom životnom štýle a obezita u detí a mládeže;
- Nedostatočný prístup k aktuálnym dátam (chorobnosť, demografia, geografia, rozsah zmluvných vzťahov jednotlivých poskytovateľov a poisťovní, vyťaženosť poskytovateľov a pod.);
- Chýbajúca autodiagnostika, personalizovaná medicína, slabé využívanie „big data“ a umelej inteligencie v rámci zdravotnej starostlivosti;
- Nedostatočná nadväznosť akútnej zdravotnej starostlivosti poskytovanej záchrannou zdravotnou službou a preberanie pacienta v nemocnici.

Kľúčové riešenia

- **Budovanie nových a nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zdravotných stredísk a ambulancií;**
- **Modernizácia, rozšírenie polikliniky na území mesta Senec;**
- **Finančná podpora pre zriaďovanie ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií** (podpora združených praxí);
- **Vytvorenie centrálného objednávkového systému pacientov;**
- **Informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách;**

- **Preventívne a osvetové programy zamerané na zdravie;**
- **Definovanie nových výkonov a zavedenie finančných motivácií** (primárne cez poisťovne) **na podporu zavádzania inovácií v ambulanciách** (telemedicina, videokonzultácie, apod.);
- **Dobudovanie tzv. akútnych línií – starostlivosť o pacientov v priamom ohrození života** (srdcový infarkt, cievna mozgová príhoda a ťažký úraz);
- **Definovaním nároku pacienta** a rozsahu zdravotných služieb hradených z verejných zdrojov;
- **Vyhodnocovanie kvality a efektivity poskytovanej zdravotnej starostlivosti** (vytvorenie dátového portálu obsahom by mali byť reálne údaje pre porovnanie kvality lekárov a nemocníc).

Identifikovaná investičná potreba: 13,1 mil. EUR

C.5.4.6 Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatočná podpora vzniku a udržateľnosti komunitných sociálnych služieb a sociálnych služieb pre skupiny so špecializovanou starostlivosťou, s akcentom na sociálne služby poskytované terénnou a ambulantnou formou;
- Nedostatok ľudských zdrojov pracujúcich v zariadeniach sociálnych služieb;
- Limitované možnosti zamestnania ŤZP;
- Nedostatok cenovo dostupného bývania, ktorý pociťuje najmä početná skupina nízkopríjmových pracujúcich s vysokými životnými nákladmi (pracujúca chudoba) a zadlženosťou;
- Nedostatočné kapacity zariadení na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života prostredníctvom zariadení starostlivosti od detí do 3 rokov veku (jasle).

Kľúčové riešenia

- **Zvyšovanie kapacít komunitných zariadení sociálnych služieb (vrátane špecializovaných) a rozširovanie terénnych a ambulantných služieb;**
- **Zvyšovanie atraktivity zamestnania v oblasti sociálnych služieb** (tvorba benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb [ubytovanie, vyššie odmeňovanie, celoživotné vzdelávanie]);
- **Podpora sociálneho podnikania;**
- **Výstavba a modernizácia nájomných bytov;**
- **Zvyšovanie kapacít zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku (jasle).**

Identifikovaná investičná potreba: 21,4 mil. EUR

C.5.4.7 Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

Kľúčové problémy a výzvy

- Modernizačný dlh a nedostatočné kapacity verejných budov (úradné budovy, hasičské stanice, obecná polícia);
- Nedostatočné kapacity špecifických objektov budov pre nekomerčné využitie (kapacity cintorínov);
- Na území kraja je evidovaných najviac trestných činov v rámci SR;
- Požiadavky na rozvoj a rozširovanie informačno-komunikačných technológií a zabezpečenie digitálnej bezpečnosti;
- Potreba zabezpečiť pokrytie siete 5G na prevádzkovaných úsekoch diaľnic, rýchlostných ciest, paneurópskych železničných koridorov;
- Nedostatočná infraštruktúra pre rozvoj elektromobility a iné formy ekologických typov dopravy na báze bezuhlíkových palív a problematické budovanie novej infraštruktúry.

Kľúčové riešenia

- **Zvyšovanie kapacít budov** pre nekomerčné využitie formou budovania centier pre poskytovanie služieb občanom v okresných mestách;
- Investície do rozširovania kapacity špecifických objektov budov pre nekomerčné využitie;
- **Budovanie a rozširovanie** kamerových systémov, prvkov pasívnej ochrany majetku a osôb za účelom vyššej bezpečnosti;

- Budovanie a rozširovanie **verejných wifi sietí, modernizácia a budovanie optických sietí**;
- **Vytváranie podmienok pre budovania 5G siete**;
- **Vytvorenie legislatívnych podmienok a motivačných nástrojov** pre budovanie infraštruktúry pre ekologické typy dopravy.

Identifikovaná investičná potreba: 19,6 mil. EUR

C.5.4.8 Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatky strategických, územnoplánovacích a regulačných dokumentov obcí a miest, ktoré spôsobujú ich nesystematický rozvoj;
- Komplikované procesy územného plánovania vyplývajúce z aktuálne platného stavebného zákona. Kapacitné podcenenie územnoplánovacích aktivít na úrovni okresných stavebných úradov;
- Nedostatočné zabezpečenie pružnosti súladu zmien územnoplánovacích dokumentácií obcí a miest s územným plánom regiónu;
- Negatívne efekty suburbanizácie najmä v regionálnych rozvojových póloch hl. m. SR Bratislavy ako jeden z dôsledkov absencie koordinovaného a integrovaného územného rozvoja miest a obcí na území kraja. Budovanie monofunkčných obytných suburbií v okolitých sídlach mimo hl. m. SR Bratislavy bez potrebnej vybavenosti;
- Nedostatočná motivácia prisťahovaných obyvateľov k zmene adresy trvalého pobytu, najmä v obciach a mestách blízko hl. m. SR Bratislavy;
- Nízka miera digitalizácie verejných služieb spojená s nesystematickým zbieraním dynamických dát a ich nedostatočnou otvorenosťou pre používanie ďalšími inštitúciami či obyvateľmi;
- Nedostatočná miera participácie obyvateľov pri správe vecí verejných;
- Nedostatočné financovanie kompetencií samospráv.

Kľúčové riešenia

- **Rozvoj procesu participatívneho plánovania** cez zapojenie verejnosti do príprav zadania a prerokovania následných návrhov dokumentov;
- Definovanie jasných pravidiel, manuálu a premyslených zmluvných podmienok výstavby medzi samosprávou a developermi;
- **Prijatie nového stavebného zákona**, ktorý odrazí potreby dnešných obcí, miest a regiónov;
- **Rozvoj digitalizácie a skvalitnenia služieb pre občana** (digitálne konto občana, digitalizácia služieb samosprávy);
- **Budovanie analyticko-strategických kapacít samosprávy.**

Identifikovaná investičná potreba: 1 mil. EUR

C.6 Prílohy

C.6.1 Tematické priority v rámci cezhraničnej spolupráce

Definovanie kľúčových oblastí cezhraničnej spolupráce zohľadňuje priority a strategické investičné balíčky definované v rámci PHRSR BSK na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030).

Kľúčové oblasti v rámci cezhraničnej spolupráce:

- A. **Turizmus** (tematické prírodné, kultúrne a historické cesty ako napr. cesty aristokratických rodov, cesta Železnej opony, prírodné vodné cesty [Dunaj, Morava, Malý Dunaj], židovská kultúra, geopark Malé Karpaty)

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, cirkev, neverejné subjekty pôsobiace v oblasti turizmu a kultúry, OOCR, KOČR

- B. **Prírodné dedičstvo a životné prostredie** (spolupráca ekocentier, národných parkov a chránených území, Bratislavský Dunajský park, projekty zamerané na boj s klimatickou zmenou)

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, neverejné subjekty pôsobiace v oblasti ochrany prírody a životného prostredia

- C. **Kultúrne dedičstvo** (kultúrno-kreatívny priemysel, spolupráca múzeí, historické parky)

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, neverejné subjekty pôsobiace v oblasti kultúry a kultúrno-kreatívneho priemyslu

- D. **Udržateľná mobilita** (cyklomosty, cestný most smerom do Rakúska, cykloturistická infraštruktúra, turistické výpožičné systémy pre bicykle, infraštruktúra pre e-mobilitu, rozvoj integrovaného dopravného systému)

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, BID, subjekty pôsobiace v oblasti energetiky

- E. **Vzdelávanie** (spolupráca materských, základných a stredných škôl v oblasti dvojazyčného vzdelávania)

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, neverejné subjekty pôsobiace v oblasti vzdelávania

- F. **Veda, výskum, inovácie a umenie**

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, výskumné inštitúcie, vysoké školy a univerzity, SAV, malé a stredné podniky

- G. **Sociálna** (strieborná ekonomika, sociálne služby)

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, neverejné subjekty pôsobiace v oblasti sociálnej starostlivosti, neziskové organizácie

- H. **Zdravotná starostlivosť**

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, neverejné subjekty pôsobiace v oblasti zdravotnej starostlivosti, neziskové organizácie

- I. **Inštitucionálna spolupráca a budovanie kapacít**

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, neverejné subjekty, neziskové organizácie

C.6.2 Financovanie samospráv - problémy, výzvy a riešenia

C.6.2.1 Kľúčové problémy a výzvy pre regionálnu samosprávu

- nevyhovujúci pomer delenia dane z príjmov fyzických osôb v neprospech VÚC voči obciam (30:70),
- chýbajúca variabilita v daňových príjmoch VÚC (v prípade VÚC daňové príjmy zahŕňajú iba výnos z dane z príjmov fyzických osôb),
- na rozdiel od miestnej samosprávy má regionálna samospráva oveľa menšie možnosti pre tvorbu vlastných príjmov,
- **veľká závislosť na jedinom zdroji príjmov** regionálnej samosprávy (daň z príjmov fyzických osôb), daňové príjmy VÚC zahŕňajú iba výnos z dane z príjmov fyzických osôb, pričom tvoria viac ako polovicu všetkých príjmov VÚC,
- **neočakávané štátne zásahy do tvorby daňových príjmov (napr. zníženie dane z príjmov fyzických osôb),**
- **neočakávané zvýšené náklady pre samosprávy v priebehu rozpočtového roka (napr. zvýšenie príplatku pre pedagógov),**
- **modernizačný/investičný dlh infraštruktúry,**
- **viacúrovňová štruktúra riadenia a rozhodovania najmä na území hl. m. SR Bratislavy** medzi regionálnou a miestnou samosprávou,
- **nedostatočné financovanie originálnych a prenesených kompetencií samosprávy,**
- **vysoký podiel obyvateľov územia bez nahlásenia trvalého pobytu a vysoký denný stav prítomného obyvateľstva.**

C.6.2.2 Kľúčové problémy a výzvy pre miestnu samosprávu

- nízka daňová kapacita veľkého počtu obcí a nízka efektivita pri využívaní miestnych daní a miestnych poplatkov,
- slabé využívanie tzv. poplatku za rozvoj, nedostatočná adresnosť poplatku,
- vysoká úverová kapacita samospráv, nevyužívané možnosti návratného spôsobu financovania prostredníctvom úverov,
- **veľká závislosť na jedinom zdroji príjmov** miestnu samosprávu, daňové príjmy tvoria 75-66%, z daňových príjmov najväčšiu položku (75-66%) tvorí výnos dane z príjmov fyzických osôb poukázaný územnej samospráve, ¹
- **neočakávané štátne zásahy do tvorby daňových príjmov (napr. zníženie dane z príjmov fyzických osôb),**
- **neočakávané zvýšené náklady pre samosprávy v priebehu rozpočtového roka (napr. zvýšenie príplatku pre pedagógov),**
- **modernizačný/investičný dlh infraštruktúry,**
- **viacúrovňová štruktúra riadenia a rozhodovania najmä na území hl. m. SR Bratislavy** (mesto vs. mestské časti),
- **nedostatočné financovanie originálnych a prenesených kompetencií samosprávy,** veľké množstvo kompetencií (približne 4400),
- nedostatočná cezhraničná spolupráca pri riešení rozvojových zámerov,
- obce nemajú dostatok finančných prostriedkov na výkon všetkých vlastných alebo prenesených kompetencií a zároveň nemajú dostatočné finančné zdroje na rozvoj obce (napr. v priemere 60 % rozpočtu miest a obcí ide na oblasť školstva),
- **vysoký podiel obyvateľov územia bez nahlásenia trvalého pobytu a vysoký denný stav prítomného obyvateľstva.**

C.6.2.3 Kľúčové riešenia pre regionálnu samosprávu

- zmena modelu financovania samospráv tak, aby dostávali podiel z celkového daňového výberu, nie iba z dane z príjmov fyzických osôb a zadefinovanie pravidiel pri poskytovaní návratných finančných výpomocí samosprávam zo štátnych finančných aktív, (DPH, spotrebné dane, iné dane),
- aktivizácia a motivačné aktivity pre prihlásenie denne prítomného obyvateľstva na trvalý pobyt,
- zohľadnenie počtu denne prítomného obyvateľstva pri prerozdeľovaní príjmov medzi samosprávy v SR,
- zvýšenie podielu delenia dane z príjmov fyzických osôb v prospech VÚC na úroveň 35:65,
- rozšírenie okruhu príjemcov výnosu z poplatku za rozvoj aj na VÚC,
- **zvýšenie variability zdrojov príjmov (daňových)** pre regionálnu samosprávu, zavedenie viacerých zdrojov daňových príjmov (napr. environmentálna daň),
- **zvýšenie stability daňového systému a prípadné zmeny realizovať aj za účasti samospráv,**
- **zvýšenie efektivity výberu dane z príjmov,**

¹ V prípade väčších mestských častí príjem z podielu dane z príjmov tvorí zhruba ¼ všetkých príjmov, pre hl. m. SR Bratislava, daňové príjmy tvoria približne 3/4, z daňových príjmov najväčšiu položku (cca 2/3) tvorí výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve.

- prijímanie legislatívy s dopadom na rozpočty samospráv v dostatočnom časovom predstihu a za účasti samospráv,
- v prípade nových kompetencií zabezpečiť zo strany štátu zodpovedajúce finančné krytie,
- vytvorenie fondu (fondov) pre systematické financovanie udržiavania a rozvoja infraštruktúry v správe regionálnej a miestnej samosprávy (cesty, chodníky, školstvo, sociálna starostlivosť, kultúra, turizmus a ďalšia nekomerčná vybavenosť),
- prehľadnejšia a efektívnejšia štruktúra riadenia a rozhodovania v rámci samosprávy,
- zvýšenie objemu (podiel) transferu financií zo štátneho rozpočtu smerom na územnú samosprávu (vyšší objem transferov) alebo preniesť časť rozpočtovej agendy súvisiacej napr. so mzdovou agendou na štát,
- zjednodušenie procesov a administratívnej náročnosti prípravy a implementácii projektov financovaných prostredníctvom EŠIF - sú potrebné jednotné a jednoznačné metodiky, pravidlá a usmernenia ako aj jednotný systém kontroly.

C.6.2.4 *Kľúčové riešenia pre miestnu samosprávu*

- zmena modelu financovania samospráv tak, aby dostávali podiel z celkového daňového výberu, nie iba z dane príjmov fyzických osôb a zadefinovanie pravidiel pri poskytovaní návratných finančných výpomocí samosprávam zo štátnych finančných aktív, (DPH, spotrebné dane, iné dane),
- aktivizácia a motivačné aktivity pre prihlásenie denne prítomného obyvateľstva na trvalý pobyt,
- zohľadnenie počtu denne prítomného obyvateľstva pri prerozdeľovaní príjmov medzi samosprávy v SR,
- vyššie využívanie návratných zdrojov medzi samosprávami, zvýšenie podielu čerpaných úverových zdrojov (komerčné banky, EIB),
- zvýšenie variability zdrojov príjmov (daňových) pre miestnu samosprávu, viacero zdrojov daňových príjmov,
- novelizácia Zákona č. 377/1990 Z. z. o hl. m. SR Bratislave,
- zvýšenie stability daňového systému a prípadné zmeny realizovať aj za účasti samospráv,
- zvýšenie efektivity výberu dane z príjmov,
- prijímanie legislatívy s dopadom na rozpočty samospráv v dostatočnom časovom predstihu a za účasti samospráv,
- v prípade nových kompetencií zabezpečiť zo strany štátu zodpovedajúce finančné krytie,
- vytvorenie fondu (fondov) pre systematické financovanie udržiavania a rozvoja infraštruktúry v správe regionálnej a miestnej samosprávy (cesty, chodníky, školstvo, sociálna starostlivosť, kultúra, turizmus a ďalšia nekomerčná vybavenosť),
- prehľadnejšia a efektívnejšia štruktúra riadenia a rozhodovania v rámci samosprávy,
- zvýšenie objemu (podiel) transferu financií zo štátneho rozpočtu smerom na územnú samosprávu (vyšší objem transferov) alebo preniesť časť rozpočtovej agendy súvisiacej napr. so mzdovou agendou na štát,
- vytvorenie organizačných podmienok pre účasť samosprávy na cezhraničných a medzinárodných projektoch,
- vytvorenie organizačných podmienok pre spoluprácu samospráv (spoločné úradovne, integrované plánovanie, MAS a pod.),
- zjednodušenie procesov a administratívnej náročnosti prípravy a implementácii projektov financovaných prostredníctvom EŠIF - sú potrebné jednotné a jednoznačné metodiky, pravidlá a usmernenia ako aj jednotný systém kontroly.

C.6.2.5 Príklad: Systém financovania samospráv v Českej republike

Základná charakteristika systému financovania za vybraný kraj-Ústecký kraj:

- **Rozpočet:** približne 800 mil. € (rozpočet pre rok 2021),
- **Transfery:** 71 %,
- **Daňové príjmy:** 26 %.

Obrázok 5 Schéma rozdelenia rozpočtového určenia daní v roku 2021 v Českej republike

Zdroj: Ústecký kraj

C.6.3 Národné priority implementácie Agendy 2030

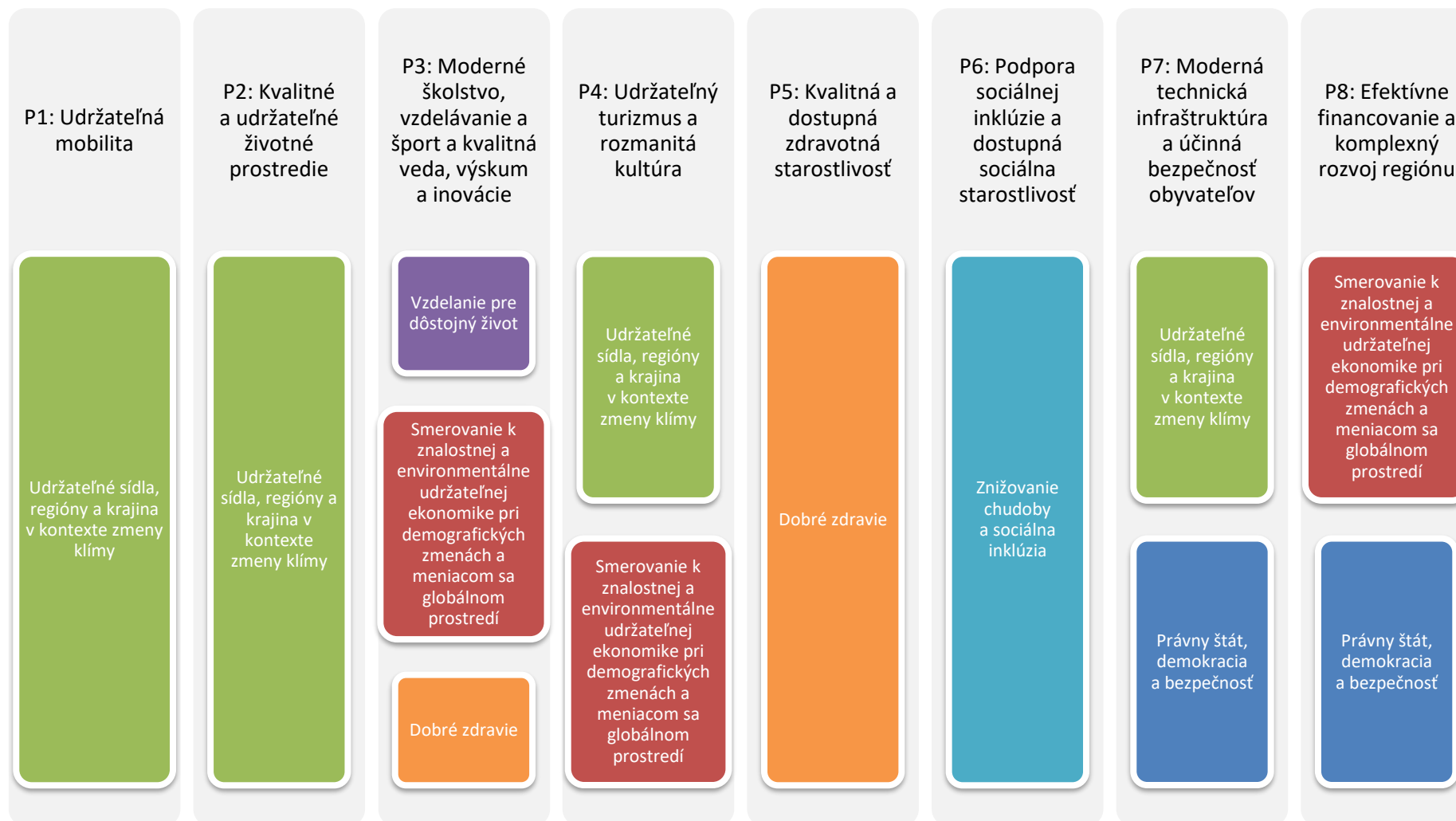
Tabuľka 1 Štruktúra Národných priorít implementácie Agendy 2030

Priorita	Podporuje ciele udržateľného rozvoja	Hlavné výzvy
Vzdelanie pre dôstojný život	Kvalitné vzdelanie (4); Dôstojná práca a ekonomický rast (8); Zníženie nerovností (10)	1. Zvýšenie kvality vzdelávania a posilnenie spoločenského statusu učiteľa v kontexte medzinárodného porovnania, globálnych megatrendov a uplatňovania princípov znalostnej spoločnosti. 2. Posilnenie princípov inkluzívnosti vo vzdelávacom systéme a zabezpečenie rovných príležitostí pre všetky deti, žiakov a študentov, bez ohľadu na ich sociálny status, zdravotné postihnutie alebo národnostnú/etnickú príslušnosť, s dôrazom na zvyšovanie príležitostí pre uplatňovanie pozitívnej sociálnej mobility. 3. Vytváranie podmienok dostupnosti kvalitných pracovných príležitostí na otvorenom trhu práce pre všetky skupiny obyvateľov. 4. Prekonanie štrukturálnych nerovností medzi ponukou pracovnej sily a dopytom trhu práce, zvýšenie pripravenosti pracovnej sily na aktuálne, ako aj budúce potreby trhu práce a zabezpečenie dostatočných príležitostí pre celoživotné vzdelávanie jednotlivca. 5. Podpora spoločenských podmienok, ktoré zabezpečia stabilizáciu talentov a kvalifikovanej pracovnej sily.
Smerovanie k znalostnej a environmentálnej udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí	Dostupná a čistá energia (7); Dôstojná práca a ekonomický rast (8); Priemysel, inovácie a infraštruktúra (9); Znižovanie nerovností (10); Zodpovedná spotreba a výroba (12)	1. Prechod na intenzívne zdroje ekonomického rozvoja - domáci výskum, vývoj a inovácie. Reštrukturalizácia hospodárstva smerom k vyššej pridanej hodnote a k udržateľnému využívaniu domácich zdrojov. Posilnenie ekonomickej sebestačnosti regiónov a rozvoj regiónov podporujúci napĺňanie potrieb ich obyvateľov. 2. Smerovanie k environmentálnej a sociálnej udržateľnej výrobe a spotrebe, k obehovej ekonomike, za znížovania dotácií do problematických odvetví a internalizácie externých sociálnych a environmentálnych nákladov. 3. Budovanie infraštruktúry udržateľnej energetiky a dopravy. Rozvoj nízko-uhlíkového energetického hospodárstva postaveného na princípoch udržateľnej energetiky. Rozvoj nízko-emisného dopravného a logistického systému, posilňujúceho ekonomickú sebestačnosť regiónov. 4. Adaptácia konkurencieschopného poľnohospodárstva a lesníctva na zmenu klímy, s minimalizáciou negatívnych dopadov na zdravie, životné prostredie a biodiverzitu. 5. Zabezpečenie fiškálnej udržateľnosti demografických zmien. Generovanie verejných príjmov na udržanie sociálnych služieb štátu pri starnutí populácie a na stimuláciu smerovania ekonomiky.
Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia	Žiadna chudoba (1); Žiadny hlad (2); Zníženie nerovností (10)	1. Zníženie sociálnych a ekonomických nerovností medzi jednotlivými skupinami obyvateľstva. 2. Zvýšenie miery integrácie marginalizovanej rómskej populácie. 3. Zlepšenie rovnosti príležitostí ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením aj prostredníctvom zlepšovania kvality

		a dostupnosti verejných služieb a boja proti diskriminácii, vrátane inštitucionálnej. 4. Posilnenie princípu solidarity pri prerozdeľovaní disponibilných zdrojov. 5. Zabezpečenie prístupu k primeranému bývaniu pre ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením.
Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy	Čistá voda a hygiena (6); Dostupná a čistá energia (7); Udržateľné mestá a komunity (11); Ochrana klímy (13); Život na pevnine (15)	1. Inkluzívny a udržateľný sídelný a regionálny rozvoj a integrované, participatívne územné a strategické plánovanie. 2. Zabezpečenie prístupu k základným službám a zdrojom, vrátane cenovo dostupnej mobility, energie, pitnej vody a sanitácie pre všetkých, pri rešpektovaní environmentálnej udržateľnosti a zásady minimalizácie emisií. 3. Adaptácia ľudských sídiel a krajiny na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, s cieľom zvyšovania kvality života obyvateľov a zachovania stabilných a zdravých ekosystémov. 4. Významné zníženie znečistenia a kontaminácie všetkých zložiek životného prostredia, pri zachovaní princípu znečisťovateľ platí. 5. Ochrana prírody a krajiny tvorba, zameraná na zabezpečenie zdravia a stability ekosystémov, schopnosti krajiny poskytovať potrebné ekosystémové služby a zastavenie poklesu biodiverzity.
Právny štát, demokracia a bezpečnosť	Rodová rovnosť (5); Mier, spravodlivosť a silné inštitúcie (16)	1. Zlepšenie vymožitelnosti práva, prístupu k spravodlivosti pre všetkých a ochrany a podpory ľudských práv. 2. Transparentný, profesionálny a efektívny výkon verejnej správy na všetkých úrovniach zameraný na dosahovanie výsledkov. Prijímanie rozhodnutí a tvorba politík na základe relevantných a dôveryhodných dát prístupných odbornej i laickej verejnosti a implementácia konceptu hodnoty za peniaze. 3. Zabezpečenie účinného systému kontroly verejnej moci, vrátane transparentných a nezávislých kontrolných inštitúcií a orgánov ochrany práv a slobôd. Posilnenie mechanizmov a metód odhaľovania a potierania závažnej korupcie. 4. Podpora občianskej spoločnosti, vzdelávania k demokratickému občianstvu a mechanizmov participácie na tvorbe, implementácii a kontrole verejných politík. 5. Zabezpečenie prístupu verejnosti k objektívnym a pluralitným zdrojom informácií, posilnenie nezávislosti verejnoprávnych médií, kritického myslenia a mediálnej gramotnosti. 6. Efektívna identifikácia a systematické zvyšovanie reziliencie spoločnosti voči hrozbám pre právny štát, demokraciu, vnútornú i vonkajšiu bezpečnosť.
Dobré zdravie	Kvalita zdravia a života (3); Zníženie nerovností (10)	1. Podpora zdravého životného štýlu, prevencie a zodpovednosti za vlastné zdravie. 2. Zabezpečenie kvalitnej zdravotnej starostlivosti pre celú populáciu tak, aby bola dostupná geograficky, časovo i finančne. 3. Identifikácia nerovností v zdravotnom stave obyvateľstva, odhalenie príčin a ich adresné riešenie.

Zdroj: Návrh národných priorit implementácie Agendy 2030, 2019, ÚPVII SR

Obrázok 6 Schéma prepojenia priorít PHRSR BSK a národných priorít implementácie Agendy 2030

C.6.4 Prepojenie cieľov regionálnej a národnej úrovne

Tabuľka 2 Schéma prepojenia cieľov PHRSR BSK 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030) a Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 – nové znenie (národná stratégia regionálneho rozvoja)

Strategický cieľ PHRSR	Špecifický cieľ PHRSR	Integrovaný rozvojový cieľ NSRR	Čiastkový cieľ v rámci integrovaného rozvojového programu NSRR
1: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému	1.1: Podporiť rozvoj železničnej siete v dopravnom systéme kraja v nadväznosti na rozvoj dopravy a mobility	III.3. Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit (oblasť dopravnej infraštruktúry)	1. Pokračovať v rozvoji a modernizácii dopravnej infraštruktúry ako základného predpokladu pre vytvorenie funkčného, udržateľného a kvalitného dopravného systému SR podporujúceho ekonomický rozvoj SR; 2. V spolupráci štátu a územných samospráv zabezpečiť sociálne dostupnú, ekonomicky a environmentálne udržateľnú dopravnú obsluhu komunit obcí, miest a regiónov; 4. Presunúť minimálne 20 % záťaže z cestnej nákladnej a osobnej dopravy na železničnú sieť a na vnútrozemskú vodnú dopravu s cieľom znížiť emisie skleníkových plynov a tým naplniť záväzky vyplývajúce z Parížskej dohody a legislatívy a strategického smerovania EÚ; 5. Dosiahnuť podiel verejnej osobnej dopravy na celkovom objeme prepravených osôb na úrovni najmenej 30 % v roku 2030 v porovnaní s podielom 27 % v roku 2017, a to najmä jej skvalitnením a motiváciou verejnosti.
	1.2: Odľahčiť zaťaženie a zvýšiť bezpečnosť cestných komunikácií	III.3. Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit (oblasť dopravnej infraštruktúry)	1. Pokračovať v rozvoji a modernizácii dopravnej infraštruktúry ako základného predpokladu pre vytvorenie funkčného, udržateľného a kvalitného dopravného systému SR podporujúceho ekonomický rozvoj SR.
	1.3: Rozvinúť systém nemotorového spôsobu dopravy	III.2. Posilniť ekonomickú udržateľnosť komunit obcí, miest a regiónov	5. Podporiť zdieľanú ekonomiku hlavne v oblasti dopravy, zdieľaní spoločných služieb a tovarov.
		III.3. Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit (oblasť dopravnej infraštruktúry)	2. V spolupráci štátu a územných samospráv zabezpečiť sociálne dostupnú, ekonomicky a environmentálne udržateľnú dopravnú obsluhu komunit obcí, miest a regiónov; 5. Dosiahnuť podiel verejnej osobnej dopravy na celkovom objeme prepravených osôb na úrovni najmenej 30 % v roku 2030 v porovnaní s podielom 27 % v roku 2017, a to najmä jej skvalitnením a motiváciou verejnosti.
	1.4: Zabezpečiť rozvoj integrovaného systému verejnej osobnej dopravy	III.3. Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit (oblasť dopravnej infraštruktúry)	2. V spolupráci štátu a územných samospráv zabezpečiť sociálne dostupnú, ekonomicky a environmentálne udržateľnú dopravnú obsluhu komunit obcí, miest a regiónov; 3. Zabezpečiť integrované technické a organizačné riešenia na regionálnej úrovni pre zlepšenie dopravnej dostupnosti verejných služieb a posilnenie environmentálnej udržateľnosti prímestskej a mestskej mobility, vrátane podpory alternatívnych spôsobov dopravy – cyklopráva, elektromobilita a pod;

			5. Dosiagnuť podiel verejnej osobnej dopravy na celkovom objeme prepravených osôb na úrovni najmenej 30 % v roku 2030 v porovnaní s podielom 27 % v roku 2017, a to najmä jej skvalitnením a motiváciou verejnosti.
	1.5: Podporiť rozvoj kľúčových projektov v dopravnom systéme kraja v nadväznosti na rozvoj dopravy a logistiky	III.3. Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit (oblasť dopravnej infraštruktúry)	1. Pokračovať v rozvoji a modernizácii dopravnej infraštruktúry ako základného predpokladu pre vytvorenie funkčného, udržateľného a kvalitného dopravného systému SR podporujúceho ekonomický rozvoj SR; 4. Presunúť minimálne 20 % záťaže z cestnej nákladnej a osobnej dopravy na železničnú sieť a na vnútrozemskú vodnú dopravu s cieľom znížiť emisie skleníkových plynov a tým naplniť záväzky vyplývajúce z Parížskej dohody a legislatívy a strategického smerovania EÚ.
		II.2 Dobudovať infraštruktúru inovačne založenej zelenej ekonomiky	3. Modernizovať a rozvíjať digitálnu a dopravnú infraštruktúru, ktorá je súčasťou siete TEN-T a dôležitých regionálnych spojení.
2: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy	2.1: Posilniť ochranu vôd a zvýšiť podiel obyvateľov napojených na modernú a efektívnu kanalizačnú a vodovodnú sieť	I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov	9. Znížiť úroveň znečistenia povrchových vôd prioritnými a prioritne nebezpečnými látkami a úroveň znečistenia podzemných vôd nebezpečnými a ostatnými znečisťujúcimi látkami, 21 najmä dusíkatými a pesticídnymi látkami tak, aby do roku 2027 bol dosiahnutý dobrý stav/potenciál vo všetkých vodných útvaroch; 10. Vypracovať a implementovať vodnú politiku, ktorá zabezpečí postupné obnovenie vodných útvarov, ochranu a obnovu prirodzených záplavových území, rašelinísk, mokradí a malých vodných nádrží, ktorá bude predchádzať znečisťovaniu vôd, poklesu množstva podzemných vôd a zabezpečí dostatok pitnej vody v regiónoch;
	2.2: Obnoviť a revitalizovať prírodné aj sídelné územie kraja	I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov	2. Vytvoriť integrovaný koncept ochrany a tvorby sídelnej aj otvorenej krajiny na základe Európskeho dohovoru o krajine a zásad ochrany ekosystémov a ekosystémových služieb; 15. Prehodnotiť a zjednodušiť systém chránených území a stupne ochrany a dopracovať zostávajúce programy starostlivosti pre chránené územia, vrátane efektívneho implementovania ich manažmentových opatrení ; pri prehodnotení chránených území a ich ochranných pásiem sa zohľadnia medzinárodné kritériá k pridelovaniu manažmentových kategórií chránených území podľa IUCN a budú sa rešpektovať vlastnícke práva s uplatnením kompenzácií, pričom v prehodnotených národných parkoch zaradených do manažmentovej kategórie II chránených území podľa IUCN, budú jadrovú zónu tvoriť územia bez zásahov človeka, ktorých rozloha do roku 2025 dosiahne 50 % celkovej rozlohy národného parku a 75% tejto rozlohy do roku 2030; • Obnoviť aspoň 15 % degradovaných ekosystémov oproti stavu v roku 2018,

			• Zvýšiť podiel biotopov a druhov európskeho významu nachádzajúcich sa v priaznivom stave z 1/3 biotopov a 1/4 druhov v roku 2018 na 2/3 biotopov a 1/2 druhov do roku 2030.
2.3: Znížiť emisie skleníkových plynov	I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov		3. Definovať znižovanie emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok do životného prostredia a zamedzenie degradácie strategických prírodných zdrojov (voda, lesy a pôda) ako verejný záujem; 4. Znížiť množstvá emisií vypúšťaných do ovzdušia do roku 2030 oproti roku 2005: SO₂ o 82 %, NO_x o 50 %, NMVOC o 32 %, NH₃ o 30 % a PM_{2,5} o 49 % realizáciou adekvátnych environmentálnych opatrení v rámci všetkých zdrojov znečisťovania (priemysel, energetika, doprava, poľnohospodárstvo, vykurovanie domácností) a zabezpečiť adekvátne monitorovanie znečisťujúcich látok v ovzduší podporené vznikom nových monitorovacích staníc kvality ovzdušia;
2.4: Odstrániť environmentálne záťaže	I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov		5. Znížiť množstvo skládkovaných komunálnych odpadov na menej ako 10 % z celkového množstva vzniknutého komunálneho odpadu (do roku 2035) a zvýšiť mieru prípravy na opätovné použitie a mieru recyklácie na 60 % podľa legislatívy Európskej únie v oblasti odpadového hospodárstva a zaviesť opatrenia na predchádzanie vzniku odpadov a tak každoročne znižovať celkové množstvo vyprodukovaných komunálnych a aj priemyselných odpadov; 8. Pri plánovaní a projektovaní veľkých stavebných diel, líniových stavieb a zásahov do podzemných priestorov dôsledne zohľadňovať geologické faktory prírodného prostredia, ku ktorým náleží problematika horninovej stability (deformačné štruktúry) a svahových deformácií (hlavne zosuvy), seizmická aktivita a ochrana povrchových a podzemných vodných zdrojov;
2.5: Znížiť množstvo komunálneho odpadu, zvýšiť mieru recyklácie a zhodnocovania odpadu	I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov		5. Znížiť množstvo skládkovaných komunálnych odpadov na menej ako 10 % z celkového množstva vzniknutého komunálneho odpadu (do roku 2035) a zvýšiť mieru prípravy na opätovné použitie a mieru recyklácie na 60 % podľa legislatívy Európskej únie v oblasti odpadového hospodárstva a zaviesť opatrenia na predchádzanie vzniku odpadov a tak každoročne znižovať celkové množstvo vyprodukovaných komunálnych a aj priemyselných odpadov;
2.6: Zvýšiť environmentálne povedomie v oblasti životného prostredia	I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov		16. Uprednostňovať a podporovať prírode blízke adaptačné opatrenia, zásady hospodárenia v lesoch a pod., ktoré reflektujú regionálne špecifiká a v dostatočnej miere reagujú na zmenu klímy a problematiku ochrany biodiverzity s dôrazom na prísnu ochranu klimaxových lesov a pralesov; 2. Vytvoriť integrovaný koncept ochrany a tvorby sídelnej aj otvorenej krajiny na základe Európskeho dohovoru o krajine a zásad ochrany ekosystémov a ekosystémových služieb;

			1. Zabezpečiť ochranu, obnovu a zveľaďovanie prírodných zdrojov vrátane zabezpečenia stability a zdravia ekosystémov a ich služieb a premietnutie adaptačných a mitigačných opatrení na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy do všetkých rezortných strategických dokumentov a dokumentov rozvoja obcí a regiónov ako nadradený verejný záujem (napr. v plánovaní dopravy, v energetike, územnom plánovaní, vodnom hospodárstve, pôdohospodárstve, lesníctve, udržateľnom cestovnom ruchu, v celkovej starostlivosti o krajinu a iné);
	2.7: Zlepšiť monitorovanie a plánovanie v oblasti životného prostredia	I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov	16. Uprednostňovať a podporovať prírode blízke adaptačné opatrenia, zásady hospodárenia v lesoch a pod., ktoré reflektujú regionálne špecifiká a v dostatočnej miere reagujú na zmenu klímy a problematiku ochrany biodiverzity s dôrazom na prísnu ochranu klimaxových lesov a pralesov; 2. Vytvoriť integrovaný koncept ochrany a tvorby sídelnej aj otvorenej krajiny na základe Európskeho dohovoru o krajine a zásad ochrany ekosystémov a ekosystémových služieb; 1. Zabezpečiť ochranu, obnovu a zveľaďovanie prírodných zdrojov vrátane zabezpečenia stability a zdravia ekosystémov a ich služieb a premietnutie adaptačných a mitigačných opatrení na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy do všetkých rezortných strategických dokumentov a dokumentov rozvoja obcí a regiónov ako nadradený verejný záujem (napr. v plánovaní dopravy, v energetike, územnom plánovaní, vodnom hospodárstve, pôdohospodárstve, lesníctve, udržateľnom cestovnom ruchu, v celkovej starostlivosti o krajinu a iné);
	2.8: Podporiť rozvoj poľnohospodárstva a lokálnych produktov	I.5 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov	6. Zvýšiť podiel organických hnojív, ktoré pochádzajú zo spracovania triedeného biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu (BRKO) a ich aplikáciu v poľnohospodárstve; 7. Znížiť acidifikáciu poľnohospodárskych pôd melioračným vápnením alebo podporiť základné agrochemické a agrotechnické opatrenia na celkové zlepšenie pôdných kvalitatívnych parametrov s cieľom lepšieho využívania živín z hnojív; 13. Zvýšiť plochy pôdy s ekologickou poľnohospodárskou výrobou na úroveň 16 %, čo predstavuje ambiciózny nárast oproti terajšiemu dlhoročnému stavu (10 %), a tak sa priblížiť k ambíciám stanoveným v stratégiách EÚ; 19. Nastaviť národný strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) tak, aby dopĺňal stratégiu rozvoja Slovenska do roku 2030 a zároveň prispieval k napĺňaniu všeobecne stanovených cieľov Slovenska;
3: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému,	3.1: Zvýšiť uplatniteľnosť a vedomostnú úroveň žiakov a študentov a zvýšiť kapacity a zmodernizovať školskú	I.2 Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce	3. Zabezpečiť prístup ku kvalitným a inkluzívnym službám už od raného detstva prostredníctvom uceleného systému poskytovania služieb ranej starostlivosti pre deti a rodiny v riziku (deti so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného

podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou	infraštruktúru (v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK, t. j. s ohľadom na adaptáciu na zmenu klímy, digitalizáciu, koncept otvorenej a inkluzívnej školy a komplexný rozvoj územia)		prostredia, či z marginalizovaných rómskych komunít) a zvýšenia predprimárnej zaškolenosti detí vo všetkých skupinách; 4. Zvýšiť inkluzívnosť výchovy a vzdelávania v materských školách, základných školách a stredných školách prostredníctvom odstraňovania všetkých druhov bariér a zabezpečenia dostupnej a kvalitnej podpory pre všetky deti a pre všetkých žiakov v súlade s ich výchovno-vzdelávacími potrebami; 2. Zmeniť obsah vzdelávania v školách so zameraním na rozvíjanie vedomostí, zručností a postojov uplatniteľných v ďalšom živote (napr. čitateľská gramotnosť, kritické myslenie, digitálne zručnosti atď.) a podporiť tvorbu kvalitných učebných zdrojov (učebnice, pracovné zošity, didaktické materiály) prostredníctvom otvorenia učebnicového systému a aplikovania inovatívnych a aktivizujúcich metód vzdelávania (napr. pre cudzie jazyky), s osobitným dôrazom na inkluzívne vzdelávanie pre deti zo znevýhodneného prostredia, zohľadňujúc princípy tzv. STEAM vzdelávania a aktuálne potreby týkajúce sa odbornej kvalifikácie jednotlivcov pre ich čo najefektívnejšie uplatnenie sa na pracovnom trhu;
	3.2: Zlepšiť inovačnú úroveň regiónu a vytvoriť lepšie podmienky pre uplatnenie absolventov VŠ	I.2 Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce	10. Uskutočniť štrukturálne zmeny vo vysokoškolskom sektore podporou implementácie reformy zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania v súlade s Európskymi štandardmi a usmerneniami ESG 2015, zavedením výkonnostných zmlúv do financovania vysokých škôl a dereguláciou vnútorného usporiadania a vnútorného riadenia vysokých škôl; 11. Zvýšiť podiel študentov v medziuniverzitných študijných programoch.
	3.3: Zvýšiť úroveň zdravia obyvateľov (prostredníctvom podpory športových, pohybových a záujmových aktivít)	I.3 Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie	4. Vytvoriť systém systematickej prevencie, včasnej diagnostiky a intervencie, vrátane systému výchovy a osvetu v oblasti zdravého životného štýlu a duševného zdravia, vrátane boja so závislosťami; 8. Podporovať zdravý životný štýl a zodpovednosť za vlastné zdravie a prevenciu chorôb, vrátane zvýšenia úrovne zaočkovania populácie, zdravého stravovania a prevencie psychických porúch;
4: Zvýšiť rozmanitosť a kvalitu kultúry a podporiť udržateľnosť turizmu	4.1: Podporiť rozvoj vodnej turistiky a rekreácie	I.6 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment kultúrnych zdrojov	5. Zlepšiť interpretáciu, prezentáciu, manažment a marketing verejných kultúrnych hodnôt ako súčasti formovania kvalitného prostredia; 3. Zvýšiť konkurencieschopnosť Slovenskej republiky v rámci cestovného ruchu – zatraktívniť lokality kultúrneho dedičstva a ich previazanosť na budovanie doplnkových služieb v rámci udržateľného kultúrneho turizmu; 6. Maximálne využívať najnovšie technologické a technické možnosti (digitalizácie) prezentácie kultúrneho dedičstva;

			7. Posilniť vzťah ku krajine a k jej kultúrno-historickým hodnotám a životnému prostrediu
	4.2: Podporiť rozvoj udržateľného turizmu v prírode	I.6 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment kultúrnych zdrojov	5. Zlepšiť interpretáciu, prezentáciu, manažment a marketing verejných kultúrnych hodnôt ako súčasti formovania kvalitného prostredia; 3. Zvýšiť konkurencieschopnosť Slovenskej republiky v rámci cestovného ruchu – zatraktívniť lokality kultúrneho dedičstva a ich previazanosť na budovanie doplnkových služieb v rámci udržateľného kultúrneho turizmu; 6. Maximálne využívať najnovšie technologické a technické možnosti (digitalizácie) prezentácie kultúrneho dedičstva; 7. Posilniť vzťah ku krajine a k jej kultúrno-historickým hodnotám a životnému prostrediu
	4.3: Modernizovať turistickú ponuku so zameraním na udržateľný turizmus	I.6 Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment kultúrnych zdrojov	5. Zlepšiť interpretáciu, prezentáciu, manažment a marketing verejných kultúrnych hodnôt ako súčasti formovania kvalitného prostredia; 3. Zvýšiť konkurencieschopnosť Slovenskej republiky v rámci cestovného ruchu – zatraktívniť lokality kultúrneho dedičstva a ich previazanosť na budovanie doplnkových služieb v rámci udržateľného kultúrneho turizmu;
	4.4: Chrániť a rozvíjať potenciál kultúrneho dedičstva a vytvoriť vhodné podmienky pre rast kreatívneho priemyslu	II.1 Podporiť rozvoj silných inovačne založených regionálnych ekonomík	5. Podporiť rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu osobitne vo väzbe na zvýšenie pridanej hodnoty v pôdohospodárstve, priemysle a udržateľnom cestovnom ruchu;
5: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov	5.1: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov	I.3 Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie	1. Zabezpečiť dostupnosť kvalitnej zdravotnej starostlivosti na celom území Slovenska vrátane adekvátneho personálneho, finančného a technického zabezpečenia vrátane podpory poskytovania zdravotnej starostlivosti aj digitálnymi technológiami; 2. Podpora primárnej a komunitnej zdravotnej starostlivosti;
6: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania	6.1: Zvýšiť dostupnosť služieb sociálnej starostlivosti	I.3 Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie	3. Zabezpečiť dostupnosť kvalitných sociálnych služieb a podporu ľudských zdrojov: - Budovanie nových a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb na komunitnej úrovni, - Zvýšenie motivácie a celospoločenského uznania zamestnancov v sociálnych službách a zabezpečenie ich adekvátneho finančného ohodnotenia, - Podpora deinštitucionalizácie sociálnych služieb a rozvoja komunitných sociálnych služieb, - Podpora vzdelávania odborných pracovníkov pracujúcich v sociálnych službách,

			Rozvoj osvetu – výchova a vzdelávanie bežnej populácie vo vzťahu k potrebám osôb s ťažkým zdravotným postihnutím a osôb odkázaných na pomoc iných.
	6.2: Zvýšiť dostupnosť nájomného bývania	III.3. Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit	3. Zvýšiť podiel nájomného (vrátane bezbariérového) bývania na celkovom objeme disponibilného bytového fondu na 10 % do roku 2030; 4. Zlepšiť sociálnu dostupnosť bývania zdvojnásobením podielu bytov s regulovaným nájomom na celkovom objeme bytov z 1,6 % na 3 % v roku 2030; 5. Vytvoriť viacstupňový systému podporovaného bývania pre zraniteľné skupiny obyvateľstva vrátane podmienok pre uplatňovanie princípu housing first pre predchádzanie a elimináciu bezdomovectva;
	6.3: Zvýšiť dostupnosť služieb sociálnej starostlivosti pre špecifické ohrozené cieľové skupiny	I.3 Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie	3. Zabezpečiť dostupnosť kvalitných sociálnych služieb a podporu ľudských zdrojov: - Budovanie nových a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb na komunitnej úrovni, - Zvýšenie motivácie a celospoločenského uznania zamestnancov v sociálnych službách a zabezpečenie ich adekvátneho finančného ohodnotenia, - Podpora deinštitucionalizácie sociálnych služieb a rozvoja komunitných sociálnych služieb, - Podpora vzdelávania odborných pracovníkov pracujúcich v sociálnych službách, - Rozvoj osvetu – výchova a vzdelávanie bežnej populácie vo vzťahu k potrebám osôb s ťažkým zdravotným postihnutím a osôb odkázaných na pomoc iných. 1. Zabezpečiť dostupnosť kvalitnej zdravotnej starostlivosti na celom území Slovenska vrátane adekvátneho personálneho, finančného a technického zabezpečenia vrátane podpory poskytovania zdravotnej starostlivosti aj digitálnymi technológiami;
	6.4: Zlepšiť podmienky v oblasti sociálneho podnikania	III.2. Posilniť ekonomickú udržateľnosť komunit obcí, miest a regiónov	6. Zabezpečiť udržateľné podmienky pre sociálne podnikanie a služby podporovaného zamestnávania;
7: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia	7.1: Zvýšiť kvalitu vybranej technickej infraštruktúry a zariadení (s ohľadom na realizáciu SMART riešení a bezpečnosť)	III.3. Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit	3. Zabezpečiť fyzickú a sociálnu dostupnosť pokročilých digitálnych sietí s veľmi vysokou kapacitou; okrem toho digitálna infraštruktúra je jedným z nástrojov, ktoré môžu výrazne prispieť k rozsahu a kvalite služieb, napríklad v oblasti cestovného ruchu, ale aj samotnej práci na platforme „big data“, ktorá umožňuje optimálne nastavovanie rozhodovacích procesov, kontrol úspešnosti verejných politík a nastavovania prvkov benchmarkingu v rámci komunálneho manažmentu. Mimoriadne dôležitá je podpora eGovernmentu v kombinácii s kybernetickou bezpečnosťou a agendou smart, ktorú je potrebné vnímať ako kombináciu „gazdovského“ rozumu s informačno-komunikačnými technológiami.

	7.2: Zvýšiť kvalitu špecifickej občianskej vybavenosti	III.1. Zlepšiť dostupnosť, transparentnosť a efektívnosť verejnej správy	3. Dostupnosť, transparentnosť a efektívnosť verejnej správy potrebujeme vnímať v rámci doterajšej aplikačnej praxe a na základe dvadsať ročných skúseností od reformy verejnej správy. Ukazuje sa, a aplikačná prax to potvrdzuje, že Slovensko potrebuje integrovaný model verejnej správy a zmysluplnú decentralizáciu. Na základe toho sa ako mimoriadne efektívne východisko, okrem zavedenia integrovaného modelu verejnej správy a nevyhnutných modernizačných procesov v rámci miestnej územnej samosprávy a regionálnej samosprávy, ukazuje aj potreba systematickej medziobecnej spolupráce. Práve tento koncept garantuje dostupnosť aj efektívnosť verejnej správy, pričom parametre transparentnosti je možné umocniť v optimálnom nastavení administratívneho riadenia v prostredí samospráv. Je potrebná optimalizácia fungovania verejnej správy na všetkých úrovniach riadenia vrátane národnej, regionálnej a miestnej úrovne, ako aj optimalizácia štátnej správy na miestnej a regionálnej úrovni. Základom optimalizácie fungovania na miestnej úrovni je medziobecná spolupráca, jej systematická podpora, zriadenie tzv. centier zdieľaných služieb a odstupňovanie kompetencií medzi miestnymi samosprávami;
	7.3: Zmodernizovať špecifické zariadenia občianskej vybavenosti	III.3. Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit	3. Zabezpečiť fyzickú a sociálnu dostupnosť pokročilých digitálnych sietí s veľmi vysokou kapacitou; okrem toho digitálna infraštruktúra je jedným z nástrojov, ktoré môžu výrazne prispieť k rozsahu a kvalite služieb, napríklad v oblasti cestovného ruchu, ale aj samotnej práci na platforme „big data“, ktorá umožňuje optimálne nastavovanie rozhodovacích procesov, kontrol úspešnosti verejných politík a nastavovania prvkov benchmarkingu v rámci komunálneho manažmentu. Mimoriadne dôležitá je podpora eGovernmentu v kombinácii s kybernetickou bezpečnosťou a agendou smart, ktorú je potrebné vnímať ako kombináciu „gazdovského“ rozumu s informačno-komunikačnými technológiami.
	7.4: Zmodernizovať špecifickú technickú infraštruktúru územia	II.2. Dobudovať infraštruktúru inovačne založenej zelenej ekonomiky	5. Transformovať energetický sektor smerom k decentralizovanej výrobe s využitím obnoviteľných zdrojov energie, akumulčných kapacít a inteligentného riadenia výroby a spotreby (smart grid).
8: Na princípe partnerstva a dátach zefektívniť riadenie verejnej správy	8.1: Skvalitniť rozhodovacie procesy verejnej správy	III.1. Zlepšiť dostupnosť, transparentnosť a efektívnosť verejnej správy	1. Podporovať otvorené vládnutie a mechanizmy participácie občanov, socioekonomických partnerov a ostatných zainteresovaných aktérov na tvorbe, implementácii a kontrole verejných politík na všetkých úrovniach verejnej správy; 2. Posilňovať kapacity inštitúcií verejnej správy a občianskej spoločnosti, brániť a upevňovať demokraciu na Slovensku a podporovať rozvoj občianskej spoločnosti a aktívneho občianstva; 3. Dostupnosť, transparentnosť a efektívnosť verejnej správy potrebujeme vnímať v rámci doterajšej aplikačnej praxe a na základe dvadsať ročných skúseností od reformy verejnej správy. Ukazuje sa, a aplikačná prax to potvrdzuje, že Slovensko potrebuje integrovaný model verejnej správy a zmysluplnú decentralizáciu. Na základe toho sa ako mimoriadne efektívne východisko, okrem zavedenia integrovaného modelu verejnej

			správy a nevyhnutných modernizačných procesov v rámci miestnej územnej samosprávy a regionálnej samosprávy, ukazuje aj potreba systematickej medziobecnej spolupráce. Práve tento koncept garantuje dostupnosť aj efektívnosť verejnej správy, pričom parametre transparentnosti je možné umocniť v optimálnom nastavení administratívneho riadenia v prostredí samospráv. Je potrebná optimalizácia fungovania verejnej správy na všetkých úrovniach riadenia vrátane národnej, regionálnej a miestnej úrovne, ako aj optimalizácia štátnej správy na miestnej a regionálnej úrovni. Základom optimalizácie fungovania na miestnej úrovni je medziobecná spolupráca, jej systematická podpora, zriadenie tzv. centier zdieľaných služieb a odstupňovanie kompetencií medzi miestnymi samosprávami;
	8.2: Podporiť zavádzanie systémových zmien v jednotlivých rozvojových oblastiach	III.1. Zlepšiť dostupnosť, transparentnosť a efektívnosť verejnej správy	4. Legislatívne, inštitucionálne a kapacitne posilniť integrovaný územný manažment založený na usporiadanom pozemkovom vlastníctve, adresných rozvojových stratégiách na regionálnej a miestnej úrovni vytvorených na báze multi-sektorového partnerstva (napríklad využitím princípu CLLD všade tam, kde je to možné), vychádzajúc z integrácie problematiky ekonomického, regionálneho a územného rozvoja v rámci nového Zákona o rozvoji, zákona o výstavbe a premietnutia stratégie Slovensko 2030 do štruktúry Operačného programu Slovensko; 9. Vytvoriť efektívny mechanizmus sprístupnenia otvorených údajov verejného sektora a digitálnych služieb, ktoré budú prístupné pre všetkých občanov a podnikateľov; 10. Efektívne využiť moderné technológie pre zabezpečenie kvality a lepšej dostupnosti verejnej správy a služieb občanom, pre zvýšenie transparentnosti rozhodovania.

Vysvetlivky: PHRSR – Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030), NSRR - Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 – nové znenie (národná stratégia regionálneho rozvoja), schválená vládou SR z januára 2021

C.6.5 Prepojenie cieľov PHRSR a komponentov Indexu sociálneho rozvoja

Tabuľka 3 Schéma prepojenia cieľov PHRSR BSK 2021-2027 /s výhľadom do roku 2030) a jednotlivých komponentov Indexu sociálneho rozvoja (SPI)

PHRSR		Social progress index (Index sociálneho rozvoja)-SPI	
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Sociálna oblasť	Komponent v rámci sociálnej oblasti
1: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému	1.1: Podporiť rozvoj železničnej siete v dopravnom systéme kraja v nadväznosti na rozvoj dopravy a mobility	2. Základy pohody	Kvalita prostredia
	1.2: Odľahčiť zaťaženie a zvýšiť bezpečnosť cestných komunikácií	1. Základné ľudské potreby	Osobná bezpečnosť
		2. Základy pohody	Kvalita prostredia
	1.3: Rozvinúť systém nemotorového spôsobu dopravy	1. Základné ľudské potreby	Osobná bezpečnosť
		2. Základy pohody	Kvalita prostredia
	1.4: Zabezpečiť rozvoj integrovaného systému verejnej osobnej dopravy	2. Základy pohody	Kvalita prostredia
2: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy	1.5: Podporiť rozvoj kľúčových projektov v dopravnom systéme kraja v nadväznosti na rozvoj dopravy a logistiky	2. Základy pohody	Kvalita prostredia
	2.1: Posilniť ochranu vôd a zvýšiť podiel obyvateľov napojených na modernú a efektívnu kanalizačnú a vodovodnú sieť	1. Základné ľudské potreby	Voda a hygiena
	2.2: Obnoviť a revitalizovať prírodné aj sídelné územie kraja	2. Základy pohody	Kvalita prostredia Zdravie
		2. Základy pohody	Kvalita prostredia Zdravie
	2.3: Znížiť emisie skleníkových plynov	1. Základné ľudské potreby	Voda a hygiena
		2. Základy pohody	Kvalita prostredia Zdravie
	2.4: Odstrániť environmentálne záťaž	2. Základy pohody	Kvalita prostredia Zdravie
	2.5: Znížiť množstvo komunálneho odpadu, zvýšiť mieru recyklácie a zhodnocovania odpadu	2. Základy pohody	Kvalita prostredia Zdravie

	2.6: Zvýšiť environmentálne povedomie v oblasti životného prostredia	2. Základy pohody	Kvalita prostredia
	2.7: Zlepšiť monitorovanie a plánovanie v oblasti životného prostredia	2. Základy pohody	Kvalita prostredia
	2.8: Podporiť rozvoj poľnohospodárstva a lokálnych produktov	2. Základy pohody	Kvalita prostredia
3: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou	3.1: Zvýšiť uplatniteľnosť a vedomostnú úroveň žiakov a študentov a zvýšiť kapacity a zmodernizovať školskú infraštruktúru (v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK, t. j. s ohľadom na adaptáciu na zmenu klímy, digitalizáciu, koncept otvorenej a inkluzívnej školy a komplexný rozvoj územia)	2. Základy pohody	Prístup k základným vedomostiam Prístup k informáciám a komunikáciám
	3.2: Zlepšiť inovačnú úroveň regiónu a vytvoriť lepšie podmienky pre uplatnenie absolventov VŠ	3. Príležitosť	Prístup k pokročilému vzdelávaniu
	3.3: Zlepšiť zdravý životný štýl obyvateľov (prostredníctvom podpory športových, pohybových a záujmových aktivít)	2. Základy pohody	Zdravie
4: Zvýšiť rozmanitosť a kvalitu kultúry a podporiť udržateľnosť turizmu	4.1: Podporiť rozvoj vodnej turistiky a rekreácie	2. Základy pohody	Kvalita prostredia
	4.2: Podporiť rozvoj udržateľného turizmu v prírode	2. Základy pohody	Kvalita prostredia
	4.3: Modernizovať turistickú ponuku so zameraním na udržateľný turizmus	2. Základy pohody	Kvalita prostredia
	4.4: Chrániť a rozvíjať potenciál kultúrneho dedičstva a vytvoriť vhodné podmienky pre rast kreatívneho priemyslu	2. Základy pohody	Kvalita prostredia
5: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov	5.1: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov	2. Základy pohody	Zdravie
6: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania	6.1: Zvýšiť dostupnosť služieb sociálnej starostlivosti	3. Príležitosť	Tolerancia a začlenenie
	6.2: Zvýšiť dostupnosť nájomného bývania	1. Základné ľudské potreby	Prístrešie
		3. Príležitosť	Tolerancia a začlenenie
	6.3: Zvýšiť dostupnosť služieb sociálnej starostlivosti pre špecifické ohrozené cieľové skupiny	3. Príležitosť	Tolerancia a začlenenie
	6.4: Zlepšiť podmienky v oblasti sociálneho podnikania	3. Príležitosť	Tolerancia a začlenenie
		1. Základné ľudské potreby	Osobná bezpečnosť

7: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia	7.1: Zvýšiť kvalitu vybranej technickej infraštruktúr a zariadení (s ohľadom na realizáciu SMART riešení a bezpečnosť)	2. Základy pohody	Prístup k informáciám a komunikáciám
	7.2: Zvýšiť kvalitu špecifickej občianskej vybavenosti	2. Základy pohody	Kvalita prostredia
	7.3: Zmodernizovať špecifické zariadenia občianskej vybavenosti	2. Základy pohody	Kvalita prostredia
	7.4: Zmodernizovať špecifickú technickú infraštruktúru územia	2. Základy pohody	Kvalita prostredia
8: Na princípe partnerstva a dátach zefektívniť riadenie verejnej správy	8.1: Skvalitniť rozhodovacie procesy verejnej správy	2. Základy pohody	Prístup k informáciám a komunikáciám
		3. Príležitosť	Tolerancia a začlenenie
	8.2: Podporiť zavádzanie systémových zmien v jednotlivých rozvojových oblastiach	2. Základy pohody	Kvalita prostredia

Vysvetlivky:

Sociálne oblasti SPI

1. Základné ľudské potreby

- Výživa a základná zdravotná starostlivosť
- Voda a hygiena
- Prístrešie
- Osobná bezpečnosť

2. Základy pohody

- Prístup k základným vedomostiam
- Prístup k informáciám a komunikáciám
- Zdravie
- Kvalita prostredia

3. Príležitosť

- Osobné práva
- Osobná sloboda a voľba
- Tolerancia a začlenenie
- Prístup k pokročilému vzdelávaniu

C.6.6 Prepojenie cieľov PHRSR a zásad a regulatívov územného plánu regiónu

Tabuľka 4 Schéma prepojenia cieľov PHRSR BSK 2021-2027 (s výhľadom na roky 2030) a zásada regulatívov územného plánu regiónu

PHRSR		Územný plán regiónu	
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Tematická oblasť	Zásady a regulatívy
1: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému	1.1: Podporiť rozvoj železničnej siete v dopravnom systéme kraja v nadväznosti na rozvoj dopravy a mobility	8. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného verejného dopravného vybavenia	8.1. Stabilizovať usporiadaním nadradených dopravných trás a zariadení dopravnogravitačné centrum Bratislava ako významnú súčasť základného dopravného systému Slovenskej republiky. 8.2. Zohľadňovať a rezervovať koridory vo všetkých plánovacích a realizačných rozhodnutiach pre dopravné siete a zariadenia alokované v trasách multimodálnych koridorov (hlavná sieť TEN-T) prechádzajúcich Bratislavským krajom 8.5. Rešpektovať dopravnú infraštruktúru zaradenú podľa európskych dohôd (AGC, AGTC) koridory konvenčných tratí a zariadenia železničnej a kombinovanej dopravy 8.6. Rešpektovať dopravnú infraštruktúru navrhnutú na zaradenie do európskych dohôd (AGC, AGTC) koridory tratí a zariadenia železničnej a kombinovanej dopravy 8.9. Rešpektovať dopravnú infraštruktúru regionálnych tratí nadregionálneho významu – koridory konvenčných železničných tratí 8.20. Vytvoriť podmienky pre modernizáciu trate 110 Bratislava – Kúty – štátna hranica SR/ČR a trate 130 Bratislava – Nové Zámky – Štúrovo – štátna hranica SR/M na traťovú rýchlosť 160 km/h (200 km/h), vrátane budovania požadovaných mimoúrovňových priechodov a križovaní, obnovy mostných objektov a čiastočnej rekonštrukcie železničných zastávok a staníc 8.21. Vytvoriť územnotechnické podmienky pre modernizáciu trate 131 Bratislava – Dunajská Streda – Komárno na traťovú rýchlosť 120 km/h, vrátane elektrifikácie a technickej modernizácii a zdvojkolajnenie v úseku žst. Bratislava-Nové Mesto – Nové Košariská.
	1.2: Odľahčiť zaťaženie a zvýšiť bezpečnosť cestných komunikácií	8. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného verejného dopravného vybavenia	8.1. Stabilizovať usporiadaním nadradených dopravných trás a zariadení dopravnogravitačné centrum Bratislava ako významnú súčasť základného dopravného systému Slovenskej republiky. 8.2. Zohľadňovať a rezervovať koridory vo všetkých plánovacích a realizačných rozhodnutiach pre dopravné siete a zariadenia alokované v trasách multimodálnych koridorov (hlavná sieť TEN-T) prechádzajúcich Bratislavským krajom

			8.4. Rešpektovať dopravnú infraštruktúru navrhovanú ako upravená existujúca alebo výhľadová súčasť medzinárodných cestných sietí 8.10. Rešpektovať dopravnú infraštruktúru regionálnych ciest nadregionálneho významu – koridory ciest.
1.3: Rozvinúť systém nemotorového spôsobu dopravy	8. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného verejného dopravného vybavenia		8.30. Rešpektovať existujúce cyklotrasy a rezervovať priestory pre vytvorenie nových samostatných cyklotrás (vrátane cyklolávok) v sieti medzinárodných, národných a regionálnych cyklotrás.
1.4: Zabezpečiť rozvoj integrovaného systému verejnej osobnej dopravy	1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie		1.3.8.3. Riešiť rozvoj obcí tak, aby sa s rozvojom obytných, výrobných a ostatných funkčných plôch a zariadení v obci budovala adekvátne sociálna infraštruktúra, verejná dopravná a technická vybavenosť (siete a zariadenia zásobovania vodou, odkanalizovania, siete a zariadenia energetického zásobovania a pod.) napojená na nadradenú sieť zabezpečujúca potrebný štandard a komfort nového aj existujúceho funkčného využívania územia obce, 1.3.8.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráam podporou verejného dopravného a technického vybavenia prepájajúceho jednotlivé sídelné celky a dosiahnuť tak vytváranie rovnocenného kultúrneho a pracoviskového prostredia všetkých územných súčastí kraja.
	1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie		1.1.1. Rozvíjať priame väzby bratislavskej aglomerácie na európsku urbanizačnú os v smere Stuttgart – Ulm – Mníchov – Salzburg/Linz –Viedeň/Bratislava – Budapešť – Belehrad, 1.1.2. rozvíjať bratislavsko-trnavské ťažisko osídlenia ako súčasť medzinárodného sídelného systému vo väzbe na aglomerácie Viedne, Győru a Budapešti.
1.5: Podporiť rozvoj kľúčových projektov v dopravnom systéme kraja v nadväznosti na rozvoj dopravy a logistiky	8. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného verejného dopravného vybavenia		8.1. Stabilizovať usporiadaním nadradených dopravných trás a zariadení dopravnogravitačné centrum Bratislava ako významnú súčasť základného dopravného systému Slovenskej republiky. 8.2. Zohľadňovať a rezervovať koridory vo všetkých plánovacích a realizačných rozhodnutiach pre dopravné siete a zariadenia alokované v trasách multimodálnych koridorov (hlavná sieť TEN-T) prechádzajúcich Bratislavským krajom 8.6. Rešpektovať dopravnú infraštruktúru navrhnutú na zaradenie do európskych dohôd (AGC, AGTC) koridory tratí a zariadenia železničnej a kombinovanej dopravy 8.6. Rešpektovať dopravnú infraštruktúru navrhnutú na zaradenie do európskych dohôd (AGC, AGTC) koridory tratí a zariadenia železničnej a kombinovanej dopravy.

2: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy	2.1: Posilniť ochranu vôd a zvýšiť podiel obyvateľov napojených na modernú a efektívnu kanalizačnú a vodovodnú sieť	2. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja hospodárstva	2.3.6. Zosúladiť požiadavky na využívanie ložísk nevyhradených nerastov so záujmami ochrany kvality povrchových a podzemných vôd (najmä na území CHVO Žitný ostrov) a s už existujúcimi zdrojmi štrkopieskov z údržby medzinárodnej plavebnej cesty, 2.3.7. neotvárať v CHVO Žitný ostrov nové lokality na ťažbu štrkopieskov a regulovať ťažbu dunajských štrkopieskov v CHVO Žitný Ostrov v jestvujúcich lokalitách, ako i štrkopieskov v alúviu rieky Moravy v súlade s ochranou životného prostredia, pôdneho fondu a vodohospodárskymi záujmami.
		9. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného technického vybavenia	9.6. V oblasti vodných tokov a vodných plôch: 9.6.1. riešiť problematiku odvádzania prívalových dažďových vôd v podrobnejších dokumentáciách. 9.7. V oblasti zásobovania vodou, rezervovať plochy a koridory 9.8. V oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd, rezervovať plochy a koridory.
	2.2: Obnoviť a revitalizovať prírodné aj sídelné územie kraja	1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie	1.3.8.6.3. Vytvárať pri stavebnom rozvoji obcí predpoklady ich kompaktného rozvoja primárnym využívaním voľných, nezastavaných územných častí zastavaného územia obcí a revitalizáciou a znovu využitím opustených stavebných území (tzv. brownfield).
		5. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie	5.3.1. Rešpektovať a zohľadňovať v území BSK vymedzené prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES), predovšetkým biocentrá provinciálneho (PBc) a nadregionálneho (NRBc) významu a biokoridory provinciálneho (PBk) a nadregionálneho (NRBk) významu (PBc Devínska Kobyla, PBc Moravsko-dyjský luh, NRBc Bratislavské luhy, NRBc Abrod, NRBc Biele hory, NRBc Šúr, NRBc Rudava, NRBc Dolnomoravská niva, PBk Malé Karpaty), vrátane Alpsko-karpatského biokoridoru, ktoré spolu tvoria zelené hranice štátov a významné medzinárodné migračné trasy, 5.3.2. rešpektovať a zohľadňovať v území BSK vymedzené prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES) regionálnej úrovne (regionálne biocentrá a regionálne biokoridory), 5.3.3. podporovať ekologicky optimálne využívanie územia a obnovenie funkčného územného systému ekologickej stability (ÚSES), biotickej integrity krajiny a biodiverzity, 5.3.4. zabezpečiť prípravu vhodnej lokalizácie a následnej výstavby ekoduktov, predovšetkým v súvislosti s existujúcimi a navrhovanými trasami diaľnic a rýchlostných ciest, poprípade aj s ostatnými dopravnými sieťami pre ochranu migrujúcej zveri, 5.3.5. podporovať výsadbu ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, frekventovaných úsekov diaľnic a ciest a v blízkosti výrobných areálov, 5.3.8. podporovať zachovanie pôvodných lesov v nivách riek ako aj zachovanie pôvodnej nelesnej drevinovej vegetácie najmä pozdĺž vodných tokov a skanalizovaných vodných

			tokov podporovať výsadbu nelesnej drevinovej vegetácie a trvalo trávnych porastov pri dodržaní protipovodňových preventívnych opatrení, 5.3.9. podporovať zakladanie trávnych porastov, ochranu mokradí a zachovanie prírodných depresíí, spomalenie odtoku vody v deficitných oblastiach a zachovanie starých ramien a meandrov v okolí Dunaja, Moravy a Malého Dunaja, 5.3.10. podporovať v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou protieróznou ochranu pôdy uplatnením prvkov územného systému ekologickej stability, a to najmä biokoridorov v kritických miestach Podunajskej a Záhorskej nížiny, 5.3.11. zabezpečiť trvalo udržateľné hospodárenie v lesoch na území BSK, 5.3.12. neznižovať výmeru lesných pozemkov s výnimkou celospoločenských záujmov, 5.3.13. riešiť rekultivácie vo vinohradníckych oblastiach v zmysle zachovania prirodzených biokoridorov a pri veľkoplošných vinohradoch ohrozených eróziou zvyšovať podiel ekostabilizačných prvkov.
		6. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania z hľadiska starostlivosti o krajinu	6.9. Formovať sekundárnu krajinnú štruktúru v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a opatreniami na zmiernenie a adaptáciu na klimatické zmeny 6.9.3. podporovať revitalizáciu zanedbaných, opustených, neupravených rozsiahlych výrobných areálov a výrobných zón, 6.9.5. podporovať budovanie krajinej zelene ako základného ekostabilizačného systému v krajine s významným krajinotvorným efektom, 6.9.6. chrániť lemové/pufrové územia lesných masívov, 6.9.7. podporovať zakladanie alejí, stromoradií v poľnohospodárskej krajine, 6.9.8. podporovať revitalizáciu (sprírodnenie) vodných tokov (prednostne bývalých ramien Dunaja horného Žitného ostrova na území Podunajskej nížiny a revitalizáciu skanalizovaných tokov na Záhorskej nížine) a príľahlých pobrežných pozemkov z dôvodov vodohospodárskych, ekostabilizačných, krajinotvorných a estetických funkcií.
	2.3: Znížiť emisie skleníkových plynov	1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie	1.4.1. Zlepšovať klimatické pomery a znižovať emisie kyslíčnika uhličitého a ostatných emisií podmienených rozvojom sídlenia.
		9. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného technického vybavenia	9.5. V oblasti zásobovania teplom: 9.5.1. podporovať výstavbu kogeneračných zdrojov tepla, t. j. združenú výrobu elektrickej energie a tepla za účelom zvýšenia ekonomickej efektívnosti zdrojov, 9.5.2. podporovať budovanie nových zdrojov tepla ako centrálnych zdrojov pre novú výstavbu, nakoľko z hľadiska životného prostredia majú dobré

			rozptylové podmienky; prípravu teplej úžitkovej vody riešiť ako decentralizovanú, t. j. budovaním výmenníkových staníc tepla v jednotlivých objektoch napojených na centrálné zdroje tepla, 9.5.3. zabezpečovať postupné znižovanie početnosti menších zdrojov tepla – zdrojov znečistenia, ktoré majú z hľadiska životného prostredia horšie rozptylové podmienky ako u centrálnych zdrojov tepla, 9.5.4. podporovať pri bytových a rodinných domoch výstavbu tepelných čerpadiel, využívanie drevoštíepky a biopalív, 9.5.5. zlepšovať tepelno-technické vlastnosti stavebných konštrukcií objektov, a zvyšovať efektívnosť ich vykurovania v zmysle výsledkov „Stratégie znižovania energetickej náročnosti budov vo vlastníctve BSK-2015“.
	2.4: Odstrániť environmentálne záťaž	5. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie	5.1.2. Podporovať postupnú a účinnú sanáciu starých environmentálnych záťaží, vrátane banských diel, 5.3.7. podporovať odstránenie pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov územného systému ekologickej stability.
		6. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania z hľadiska starostlivosti o krajinu	6.9.3. Podporovať revitalizáciu zanedbaných, opustených, neupravených rozsiahlych výrobných areálov a výrobných zón.
	2.5: Znížiť množstvo komunálneho odpadu, zvýšiť mieru recyklácie a zhodnocovania odpadu	9. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného technického vybavenia	9.10.1. Podporovať separovaný zber využiteľných zložiek s cieľom znížiť množstvo komunálneho odpadu ukladaného na skládky, 9.10.2. podporovať zariadenia na spaľovanie odpadov, používajúce šetrné technológie a moderné odľučovacie zariadenia na znižovanie emisií a celkovo uprednostňovať energetické alebo termické zhodnocovanie odpadu pred skládkovaním, 9.10.3. rešpektovať vypracované platné programy odpadového hospodárstva na úrovni štátu a Bratislavského kraja, 9.10.4. podporovať zmapovanie a odstránenie vo voľnej krajine rozptýleného odpadu a nelegálnych skládok odpadu a následne revitalizáciu týchto plôch, 9.10.5. podporovať kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov.
	2.6: Zvýšiť environmentálne povedomie v oblasti životného prostredia	4. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva	4.12.13.4. Podporovať rozvoj lesných škôl s funkciou športovo-rekreačnou, náučnou a vzdelávacou, s možnosťami organizovania viacdenných pobytov v prírodnom prostredí, spojených s aktívnou starostlivosťou o prírodu.
	2.7: Zlepšiť monitorovanie a plánovanie v oblasti životného prostredia	5. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie	5.1.1. Zohľadňovať pri rozvoji urbanizácie pôsobenie hluku z dopravy (vrátane zámeru zmien hlukového zaťaženia z leteckej dopravy) a v prípade potreby navrhovať protihlukové opatrenia; 5.4.8. sledovať environmentálne ciele na zabezpečenie ochrany vôd a ich trvalo udržateľného využívania ako sú: postupné znižovanie znečisťovania prioritnými látkami, zastavenie alebo postupné ukončenie emisií, vypúšťania a únikov prioritných

2.8: Podporiť rozvoj poľnohospodárstva a lokálnych produktov			nebezpečných látok, dodržiavať podmienky ochrany vodárenských zdrojov v zmysle vodoprávného rozhodnutia orgánu štátnej vodnej správy.
		1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie	1.3.8. Vytvárať rovnocenné podmienky rozvoja mestských a vidieckych priestorov s cieľom zabezpečenia rovnocenných životných a pracovných podmienok obyvateľstva.
		2. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja hospodárstva	2.2.1. Rozvíjať vinohradníctvo a vinárstvo v záujme hospodárskeho rozvoja jednotlivých obcí, zachovania a rozvoja lokálnych pracovných príležitostí, 2.2.2. minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy, 2.2.3. navrhovať funkčné využitie územia tak, aby čo najmenej narušalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy a jej využitie a aby navrhované riešenie bolo z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy najvhodnejšie, 2.2.4. zohľadňovať pri územnom rozvoji výraznú ekologickú a environmentálnu funkciu, ktorú poľnohospodárska a lesná pôda popri produkčnej funkcii plní so sústredením pozornosti na výraznú vodozadržnú funkciu trvalých kultúr a lesa obhospodarovaneho prírode blízky spôsobom, 2.2.5. neuvažovať s novými športovo rekreačnými aktivitami na území ochranných lesov a v lesných masívoch nenavrhovať nové aktivity vyžadujúce zábery lesnej pôdy v ochranných lesoch.
		5. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie	5.4.2. podporiť vhodnými opatreniami zachovanie/prinavrátenie pôvodného charakteru krajiny v územiach dotknutých výraznou výstavbou.
		6. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania z hľadiska starostlivosti o krajinu	6.1. Rešpektovať, chrániť a rozvíjať krajinu ako zdroj podporujúci hospodárske činnosti a rast pracovných príležitostí v oblasti starostlivosti o krajinu a jej prírodné zdroje. 6.12. Chrániť a rozvíjať obraz vinohradníckej krajiny vymedziť a spresniť v nižších stupňoch UPD na základe územnoplánovacích, resp. územnotechnických podkladov vinohradnícke územia (vychádzajúc z evidovaných vinohradníckych plôch) ako územia s existujúcou alebo potenciálnou možnosťou pestovania viniča na vinohradnícke a vinárske aktivity, ako významné prírodné zdroje a ako charakteristické kompozičné prvky historického a kultúrneho dedičstva kraja a súčasne ako významný hospodársky produkčný prvok Malokarpatskej a Južnoslovenskej vinohradníckej oblasti a jeden z limitujúcich prvkov rozvoja územia so stanoveným špecifickým režimom; 6.16. chrániť a rozvíjať obraz poľnohospodárskej krajiny.

3: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou	3.1: Zvýšiť uplatniteľnosť a vedomostnú úroveň žiakov a študentov a zvýšiť kapacity a zmodernizovať školskú infraštruktúru (v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK, t. j. s ohľadom na adaptáciu na zmenu klímy, digitalizáciu, koncept otvorenej a inkluzívnej školy a komplexný rozvoj územia)	3. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry	3.1.1. Podporovať koncentráciu zariadení siete škôl, vzdelávacích, školiacich a preškolovacích zariadení do prirodzených sídelných centier, mesta Bratislavy a regionálnych rozvojových pólů mesta Bratislavy.
	3.2: Zlepšiť inovačnú úroveň regiónu a vytvoriť lepšie podmienky pre uplatnenie absolventov VŠ	2. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja hospodárstva	2.1.1. Vytvárať územnotechnické predpoklady pre diverzifikáciu priemyselných odvetví na území Bratislavského kraja a to najmä v existujúcich odvetviach, ale aj v moderných odvetviach zameraných najmä na ekológiu a vysoké technológie, resp. v odvetviach nenáročných na energetické vstupy a suroviny (napr. veda, technika, výskum, školstvo, zdravotníctvo, odvetvia IKT a kultúrny a kreatívny priemysel), ktoré predstavujú značný potenciál pre budúci rast hrubého domáceho produktu regiónu a rozvoj zamestnanosti, a podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie, 2.1.4. vytvárať podmienky a predpoklady pre vznik a rozvoj kompetenčných, technologických a inovačných centier, vedeckých parkov a podnikateľských inkubátorov na základe zhodnotenia ich lokalizačných faktorov.
	3.3: Zlepšiť zdravý životný štýl obyvateľov (prostredníctvom podpory športových, pohybových a záujmových aktivít)	3. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry	3.4.4. Rozvíjať zariadenia pre športovo-telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v mestskom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenia zdravotného stavu obyvateľstva.
4: Zvýšiť rozmanitosť a kvalitu kultúry a podporiť udržateľnosť turizmu	4.1: Podporiť rozvoj vodnej turistiky a rekreácie	4. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva	4.1. Rešpektovať prioritu prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania rozvoja cestovného ruchu, ktorý sa v rozhodujúcej miere viaže na prírodné a krajinné prostredie a podporovať aktivity súvisiace so starostlivosťou o krajinu a s aktívnym spôsobom jej ochrany; 4.2. Nadviazať domáce turistické aktivity na medzinárodný turizmus; 4.3. Podporovať rastúci význam Podunajska medzi Viedňou a Budapešťou (najmä v rekreačnom, poznávacom, tranzitnom, obchodnom, veľtržnom a kongresovom turizme) a Bratislavy ako vstupnej brány na Slovensko, podporovať rastúci význam Dunajskej vodnej cesty. 4.11.4. V okolí Malého Dunaja: záchytné turistické body pre vodácku a pešiu turistiku, cykloturistiku, budovanie ubytovacích, stravovacích a iných doplnkových služieb

			4.11.6. v pomoravskom páse: záchytné turistické body pre vodácku a pešiu turistiku, cykloturistiku, zariadenia pre vodné športy, prístavy pre rekreačnú plavbu, prepojenia Moravy (mosty, cyklolávky), jazdecké areály; 4.12. vytvárať územné a priestorové podmienky pre rozvoj nosných foriem cestovného ruchu, a to pre: 4.12.1. pobyty pri vode – prírodné vodné plochy, vodné toky, vodné športy, vodná turistika, 4.12.2. pobyty pri vode, termálne kúpaliská a kúpaliská.
		8. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného verejného dopravného vybavenia	8.29. Vytvárať podmienky pre športovú rekreačnú plavbu na vyššie uvedených vodných tokoch s odstraňovaním prekážok rekreačnej plavby, prípadne s vytváraním podmienok pre plavbu.
	4.2: Podporiť rozvoj udržateľného turizmu v prírode	4. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva	4.1. Rešpektovať prioritu prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania rozvoja cestovného ruchu, ktorý sa v rozhodujúcej miere viaže na prírodné a krajinné prostredie a podporovať aktivity súvisiace so starostlivosťou o krajinu a s aktívnym spôsobom jej ochrany. 4.2. Nadviazať domáce turistické aktivity na medzinárodný turizmus 4.4. Vytvárať územné a priestorové podmienky pre rozvoj služieb, produktov a centier cestovného ruchu s celoročným využitím, pre všetky vrstvy a vekové kategórie a pre rozmanité príjmové skupiny obyvateľstva, domácich aj zahraničných návštevníkov. 4.5. Podporovať miestnu produkciu a miestnu kultúru, ako základ rozvoja rôznych foriem turizmu. 4.6. Rešpektovať vymedzené rekreačné územné celky ako územia prioritné pre rozvoj cestovného ruchu s vysokým prírodným a rekreačným potenciálom a dlhoročnými rekreačnými tradíciami. 4.7. Podporovať rozvoj rekreačnej vybavenosti v rekreačných územných celkoch predovšetkým v zastavaných územiach obcí, príp. v kontaktných pásmach v súlade s podmienkami ochrany prírody a krajiny. 4.12. Vytvárať územné a priestorové podmienky pre rozvoj nosných foriem cestovného ruchu, a to pre: 4.12.3. horskú pešiu turistiku, pobyt v horách a lesoch, 4.12.4. turistiku v poľnohospodárskej a podhorskej krajine, 4.12.5. cykloturistiku, 4.12.8. vinohradníctvo a vinárstvo, 4.12.9. agroturistiku.
	4.3: Modernizovať turistickú ponuku so zameraním na udržateľný turizmus	4. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva	4.1. Rešpektovať prioritu prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania rozvoja cestovného ruchu, ktorý sa v rozhodujúcej miere viaže na prírodné a krajinné prostredie a podporovať aktivity súvisiace so starostlivosťou o krajinu a s aktívnym spôsobom jej ochrany. 4.2. Nadviazať domáce turistické aktivity na medzinárodný turizmus

			4.8. Nezakladať nové lokality a nerozširovať v chránených územiach prírody zastavané územia existujúcej rekreačnej vybavenosti a infraštruktúry, ale zamerať sa na jej skvalitnenie. 4.9. Posudzovať individuálne územia vhodné pre rozvoj cestovného ruchu z hľadiska sociálnej a ekologickej únosnosti rekreačného zaťaženia a na základe konkrétnych požiadaviek ochrany prírody a krajiny a krajinného obrazu. 4.10. Vychádzať a podporovať rozvoj aktivít turizmu a rekreácie prísne v súlade s jednotlivými charakteristikami typov primárnej krajinnnej štruktúry; 4.12. vytvárať územné a priestorové podmienky pre rozvoj nosných foriem cestovného ruchu, a to pre: 4.12.5. cykloturistiku, 4.12.7. poznávací turizmus.
	4.4: Chrániť a rozvíjať potenciál kultúrneho dedičstva a vytvoriť vhodné podmienky pre rast kreatívneho priemyslu	1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie	1.2.2. Rozvíjať na území bratislavskej aglomerácie kvartérne aktivity celoštátneho a medzinárodného významu.
		3. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry	3.4.1. Podporovať rozvoj zariadení kultúry v súlade s polycentrickým systémom osídlenia, 3.4.2. rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území kraja formou jeho vhodného využitia pre občiansku vybavenosť, 3.4.3. podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno-rekreačného charakteru lokálneho významu.
		7. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania z hľadiska zachovania kultúrno-historického dedičstva	7.1. Rešpektovať kultúrne dedičstvo s jeho potenciálom v zmysle Európskeho dohovoru o kultúrnom dedičstve, Európskeho dohovoru o ochrane archeologického dedičstva a Deklarácii Národnej rady SR o ochrane kultúrneho dedičstva. 7.2. Rešpektovať kultúrno-historické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky vrátane ich prostredia, vyhlásené a navrhované na vyhlásenie pamiatkové územia (pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny) a ich ochranné pásma vrátane ich krajinného kontextu (siluety, panorámy), ako aj objekty vedené v evidenciách pamätihodností miest a obcí.
5: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov	5.1: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov	3. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry	3.2.1. Rozvíjať rovnomerne na území kraja zdravotnú starostlivosť vo všetkých formách jej poskytovania – ambulantnej, ústavnej a lekárenskej v závislosti na vývoji obyvateľstva v území, 3.2.2. vytvárať podmienky pre rovnocennú dostupnosť obyvateľov jednotlivých oblastí kraja k nemocničným zariadeniam a zdravotníckym službám,

			3.2.3. vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, domov ošetrovateľskej starostlivosti, geriatrických centier, stacionárov a zariadení liečebnej starostlivosti v priemete celého územia kraja a dopĺňať ich kapacity podľa aktuálnych potrieb, 3.2.4. podporovať rozvoj liečební pre dlhodobo chorých v priemete celého územia kraja, ako aj ďalších odborných liečebných ústavov podľa aktuálnych potrieb (liečenie drogovej závislosti a pod.).
6: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania	6.1: Zvýšiť dostupnosť služieb sociálnej starostlivosti	3. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry	3.3.1. Budovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb a vytvoriť sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi v závislosti na vývoji obyvateľstva v území, 3.3.2. vytvárať územnotechnické podmienky pre nové, nedostatkové či absentujúce druhy sociálnych služieb vhodnou lokalizáciou na území kraja a zamerať pozornosť na také sociálne služby, ktorých cieľom je najmä podpora zotrvania klientov v prirodzenom sociálnom prostredí, 3.3.3. očakávať nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané nároky na zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).
	6.2: Zvýšiť dostupnosť nájomného bývania	3. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry	3.3.3. Očakávať nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané nároky na zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).
	6.3: Zvýšiť dostupnosť služieb sociálnej starostlivosti pre špecifické ohrozené cieľové skupiny	3. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry	3.3.2. Vytvárať územnotechnické podmienky pre nové, nedostatkové či absentujúce druhy sociálnych služieb vhodnou lokalizáciou na území kraja a zamerať pozornosť na také sociálne služby, ktorých cieľom je najmä podpora zotrvania klientov v prirodzenom sociálnom prostredí, 3.3.3. očakávať nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané nároky na zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).
	6.4: Zlepšiť podmienky v oblasti sociálneho podnikania	3. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry	3.3.1. Budovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb a vytvoriť sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi v závislosti na vývoji obyvateľstva v území.

7: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia	7.1: Zvýšiť kvalitu vybranej technickej infraštruktúr a zariadení (s ohľadom na realizáciu SMART riešení a bezpečnosť)	9. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného technického vybavenia	9.9.3. Akceptovať potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách, 9.9.4. rozširovať mobilnú sieť GSM podporou vhodnej lokalizácie príslušných zariadení v záujme rozširovania mobilnej siete tretej generácie – UMTS s vysokorychlostnou dátovou sieťou, 9.9.5. budovať prístupovú telekomunikačnú sieť v optickom prevedení s maximálnym prístupom až k zákazníkovi, 9.9.6. uvažovať v rozvojových lokalitách s novými priestormi pre uzly služieb.
	7.2: Zvýšiť kvalitu špecifickej občianskej vybavenosti	1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie	1.3.2. Rozvíjať podmienky pre vytváranie lokálnych centier v suburbánnom priestore v záujme zabezpečenia potrieb v rozvojových priestoroch na adekvátnu pracoviskovú a obslužnú infraštruktúru; 1.3.4. riešiť kvalitatívne zmeny vytvorenej sídelnej štruktúry dobudovávaním požadovanej obslužnej infraštruktúry jednotlivých obcí.
	7.3: Zmodernizovať špecifické zariadenia občianskej vybavenosti	1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie	1.3.2. Rozvíjať podmienky pre vytváranie lokálnych centier v suburbánnom priestore v záujme zabezpečenia potrieb v rozvojových priestoroch na adekvátnu pracoviskovú a obslužnú infraštruktúru; 1.3.4. riešiť kvalitatívne zmeny vytvorenej sídelnej štruktúry dobudovávaním požadovanej obslužnej infraštruktúry jednotlivých obcí.
	7.4: Zmodernizovať špecifickú technickú infraštruktúru územia	9. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného technického vybavenia	9.1. Umiestňovať nové línie a zariadenia technického vybavenia citlivo do krajiny, ako aj citlivo pristupovať k rekonštrukcii už existujúcich prvkov technického vybavenia tak, aby sa pri tom v maximálnej miere rešpektovali prírodné prvky ako základné kompozičné prvky v krajinnom obraze; 9.2. Zohľadňovať v procese umiestňovania nových línii a zariadení technického vybavenia, ako aj v procese rekonštrukcie už existujúcich prvkov technického vybavenia, prírodné zdroje ako strategické existenčné zdroje spoločnosti; 9.3. V oblasti zásobovania elektrickou energiou rešpektovať existujúce vedenia a rezervovať územia pre nové vedenia; 9.4. V oblasti zásobovania plynom a ropnými produktmi, rešpektovať trasy a rezervovať koridory.
8: Na princípe partnerstva a dátach zefektívniť riadenie verejnej správy	8.1: Skvalitniť rozhodovacie procesy verejnej správy	1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie	1.3.1. formovať sídelnú štruktúru kraja ako kompaktný, vzájomne previazaný hierarchický systém osídlenia, 1.3.3. rozvíjať regionálny systém vzájomne prepojených hierarchických centier a subcentier a vytvárať tak predpoklady adekvátnej funkčnej komplexnosti celého

			územia kraja v záujme znižovania dopravných nárokov a znižovania migrácie za prácou a požadovanými službami v smere do mesta Bratislavy a dostupnosti k obslužným a pracovným zariadeniam, 1.3.4. riešiť kvalitatívne zmeny vytvorenej sídelnej štruktúry dobudovaním požadovanej obslužnej infraštruktúry jednotlivých obcí.
	8.2: Podporiť zavádzanie systémových zmien v jednotlivých rozvojových oblastiach	1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie	1.2.1. rozvíjať mesto Bratislava ako špecifické centrum plniace funkcie hlavného mesta štátu a centra európskeho významu, 1.3.2. rozvíjať podmienky pre vytváranie lokálnych centier v suburbánnom priestore v záujme zabezpečenia potrieb v rozvojových priestoroch na adekvátnu pracoviskovú a obslužnú infraštruktúru.

Vysvetlivky: Zásady a regulatívy-zdroj: Územný plán regiónu Bratislavský samosprávny kraj v znení zmien a doplnkov – záväzná časť, v znení zmien a doplnkov (2017)